

naša luč

10

1971

pismo neznanemu človeku

Tako lepo je pisati pismo človeku, ki ga ne poznaš, ki si ga samo predstavljaš in dvomiš, da bi ga kdaj v življenju srečal.

Nocoj sem sam z družinico v tej sobici. Dolg hodnik je pred vrati in še ves diši po kadilu in žegnani vodi. Tako nekako, kakor po nauku v cerkvi, ko se vonljiv dim zaprede med oltarno cvetje in truden leži ob nogah pozlačenih svetnikov. Na koru diši, pod leco, med stariimi klopmi, na lestencih in na motnih šipah in kakor skoz kopreno je videti božje oko iznad glavnega oltarja. Še vrvi v zvonici diše, še stopinje stare ženice, ki zadnja odhaja iz cerkve.

Tako je nocoj v moji sobici. Žena spi, otroka tudi. Mirno diha in njih sapa diši po kadilu. Jaz bedim kakor Jožef. Zagrnil sem Helenco, zakaj mrzlo je pri meni, čeprav kadilo še vedno moli pred vrati. Rotija s stisnjenimi ročicami spi v vozičku, ustka kakor drobna jagoda.

Prav drobno poslušam. Mežim, toda vse vidim. Daj mi roko in pojdi z menoj. Mesec visi nad Stražo in Blejsko jezero je zaledenela plošča. Gmajne so tihe in bele, kakor v vato položene. Sedaj ne smeš spregovoriti besedice. Obstaniva na gazi, moj dragi neznanec, in skleniva roke. Zvezde so nad nama in noč je prozorna. Zrak je prepojen s čudno vonjavo. Mirno stojiva, da ne hrstne snežena gruda. Večnost je naslonjena na grajsko streho. Jo vidiš? Svetniški stavec s štolo, ki naslonjen na drobno, križasto pregrado spovednega okenca, posluša grehe sveta.

Pst!

V bronu cerkvenih zvonov drhti. Prav nalahno. Slišiš? Kakor bi otrok božal strune pozabljenih gosli.

Zdaj boš slišal godbo mojih zvonov, božično pesem mojega doma. To niso navadni zvonovi, to smo mi, hrepenenja naša, ki so obešena na jarne.

Čuješ?

Blejski zvon. Kakor bi nekdo igral na srebrno piščal iz pravljic. Si slišal kdaj že tak glas? Nikoli, zakaj ni ga nikjer več. Samo za samo božično noč se izlušči iz tega zvona kakor biser. Jutri bo drugače pel. Počakaj, zdaj naju bo zalilo zvonjenje od vseh krajev.

V Ribnem zvonu. Prisluhni! Čez Stražo drse glasovi, kakor bi žuborelo iz orgel. Gospod Janez sloni na oknu v starinskem talarju in se smehlja. Ti ga ne poznaš. Drobni, star. Si ga slišal, kako je vzdihnil?

Sedem Samarij, kako lepo zvonil!

In to? Iz Zasipa, prijatelj. Čez Gmajno se nosijo glasovi mimo pokopališča na Jamna, prav do blejske cerkve. Na drugem koncu padajo v Piškovco, da se srečajo z glasovi žirovniških zvonov in da z njimi odpotujejo budit zvonove v Lesce in Begunje, v Radovljico in prav do Brezij.

Slišiš šumenje židanih rut? Toplo je po hišah, kadilo pod stropom in zdaj bo treba ven v mraz. Okna v župniščih so svetla, potice diše po vseh gazeih in mize so pregrnjene z belimi prti.

Pst!

Zdajle bo Potokarjev Nace prislomil lok na violino, da bo zadržalo po cerkvi, kakor bi nekdo s previdno, ljubečo roko naravnal slap nageljnov čez kor.

Božična igra.

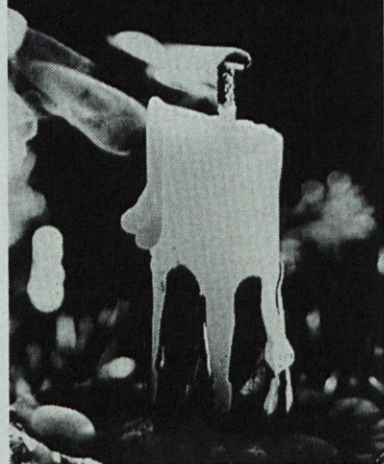
V prvi klopi sedi Benka. Sedemdeset let ima, pa vidiš, da ima oči petletnega otroka. In Jernejec in Ožbovec in Obram in Devš in Mrkovec in Vižar. Sami gruntarji. Poglej jih, kakor da so iz voska. Mrkovec briše solze z mašnih bukvic.

Ne govori!

Tako lepo je pisati pismo na sveči večer neznanemu človeku. V sobici imam mrzlo in otročiča spita. Daj mi roko, neznani!

Srečen božič!

KAREL MAUSER

prišla je lepa, sveta noč

Božič obhajamo sredi trde zime, ko naravne sile počivajo, ko je moč sonca do kraja pošla, ko mraz in led uklepata vso naravo v spone navidezne smrti. To je čas, ko se vsak, kdor le more, drži doma, ko se je starosvetna družina zbirala okoli tople peči. Svetonočni spomin ožarja te dneve, ki jih domiselna simbolika povzdiguje tudi na zunaj: božično okrasje z dreveščkom, kateremu je novo pojmovanje požlahtnilo nekdanji poganški smisel; jaslice in luč v njih, ki stalno spominjata na zmago svetlobe nad temo in milosti nad grehom; obredi, ki jih opravlja kot posebno svečeniško službo hišni gospodar in so docela prekrili nekdanje poganške obrede; bedenje na sveti večer do polnočnice kot spomin bedenja betlehemskega pastirjev; in naposled polnočnica kot živa obnove betlehemskega dogodka.

Božič je tihi, prisrčni praznik družine in zato izraziti družinski praznik. Prav tako pa je praznovanje božiča, praznika Kristusovega rojstva, v krščanskih narodih danes tako globoko zakoreninjeno, da ga še tako neugodne okoliščine ne izrujejo.

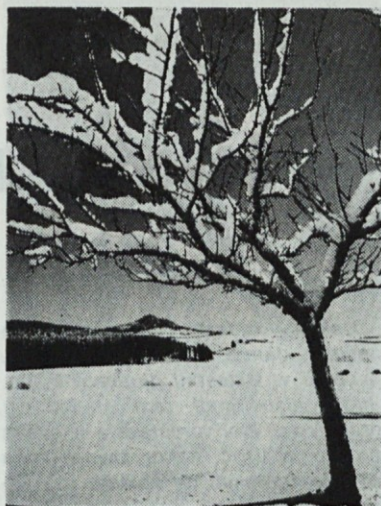
Spodobi se in stara navada je, da se za velike praznike v hiši in okoli nje vse počisti. Ženske so imele zato o svetem postu že od nekdanj obilo dela. Treba je bilo posebno v hiši poribati pod, mizo, klopi in stole. Gospodarji in hlapci so se na božično biljo po svoje potrudili, da so že dopoldne pripravili klajo za živino in da so v hlevu opravili, preden je v cerkvi zazvonilo „večernico“; o mraku je moralo biti vse postorjeno.

Poleg božičnega okrasja je božična peka med najstarejšimi znamenji božičnega praznika. Ob raznih poticah zavzema božični kruh posebno, obredno mesto. Treba ga je položiti na mizo in ga pokriti z belim prtom. Na mizi mora ostati vse tri „božiče“. Družina je med božičnimi prazniki, kjer je mogoče, ob métrgi za pečko. Miza je te dni posvečena.

Božični hleb je po raznih slovenskih pokrajinah različen. Spečejo navadno tri: eden je pšeničen, drugi ržen in tretji ajdov.

Ko se naredi mrak in se oglasi večerni zvon, prevzame svečeniško službo gospodar, obdan od svojih domačih. Začne se obredno kajenje in kropljenje po hiši, okoli nje in po vseh gospodarskih poslopih. Pokadijo in pokropijo vsaj od daleč tudi njive, vinograde, travnike okoli domačije.

V primerni, na moč preprosti posodi si naloži gospodar žerjavice in nanjo nasuje predvsem blagoslovljenega lesa iz cvetne butare in „blagoslovljenih“ rož iz telovske procesije, šele v novjšem času tudi pravega kadila. Ob tej žerjavici iz „svetih“ lesov in rož prižgejo nato luč, ki jo nosijo pri obhodu s seboj. Obhod se spremeni kar v spreved, med katerim molijo angelovo češčenje ali rožni venec. Marsikje nosi eden izmed otrok razpelo iz bogkovega kota naprej, drugi pa svéti. Gospodar „kadi“, gospodinja si navadno vzame posodico z blagoslovljeno vodo; s smrekovo vejico kropi v obliki križa povsod, koder stopajo.

Po končanem obhodu se družina vrne v hišo. Žerjavico so stresli na ognjišče, blagoslovljena voda pride na svoje mesto.

Sledi nato obvezna skupna molitev. Molijo vse tri dele ali pa vsaj veseli del rožnega venca. Šele ko je to opravljeno, pride večerja na mizo ali na métrgo ob peči.

Luč gori na mizi, luč v jaslicah ali pred njimi: danes v spomin na Luč sveta, ki je to noč prišla na svet. Vso noč mora goreti luč.

Družina je zbrana v hiši, kjer diši po tlečih rožah in po kadilu. Vse se je umirilo. Otroci se kar ne

(Dalje na 6. strani)

Dogodek v Betlehemu

TISTI ČAS JE IZŠLO POVELJE...

Nekako trideset let, preden je nastopil Janez Krstnik ob Jordanu, je bilo v Palestini ljudsko štetje. Judje niso imeli radi statističnih predpisov, kjer preštevaljo človeka po sto in tisoč, kakor živino. Toda Rim je zahteval, da vpišejo v uradne sezname ime, poklic in premoženje prebivalcev po njegovih pokrajinah. Tako je bilo lažje določiti davke in najti v vojnem času uporabne sile.

V Palestini je bilo štetje zamotano: ljudi niso popisovali v kraju, kjer so živeli, ampak v kraju, od koder je izhajala družina, ki ji je kdo pripadal. Sicer pa to ni bilo nič izrednega. Premikanje sem in tja po cestah se tudi ni zdelo tako neznosno ljudem, ki so še nedavno imeli pred očmi nomadski vzor kot Hebrejci.

Torej „tiste dni je od cesarja Avgusta izšlo povelje, naj se popiše ves svet. In hodili so se vsi popisovat, vsak v svoje mesto. Šel je torej tudi Jožef iz Galileje, iz mesta Nazareta, v Judejo, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem — bil je namreč iz hiše in rodovine Davidove — da bi se popisal z Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila noseča.“

Kdo je bila ta dvojica, ki nam jo kaže evangelist, pokorno cesarjevemu povelju, na poti? Mož in žena, zvezana s svetimi vezmi zakona, prav tako pa tudi ljubezni. Ali bi bilo sicer potrebno, da gre mlada žena v takem stanju na težko pot, ko so bili klicani k popisovanju samo možje, če ne bi hotela zakonca skupaj nositi težkega bremena? Bila sta siromaka, mož in žena iz delovnega ljudstva, ki sta imela več poguma kakor drahem, iz preprostega ljudstva, ki vedno vdano uboga oblast.

Mož je bil delavec, tesar, kakor mislijo. Eden tistih obrtnikov-poljedelcev, ki so sestavljali veliko množico palestinskih prebivalcev in katerih pobožnost, red in marljivost pri delu je pripomogla, da se je judovsko občestvo po povratku iz Babilona zopet zakoreninilo v zemlji svojih dedov. Ime mu je bilo Jožef, ime, ki je bilo v Izraelu zelo staro. Evangelij zavija tega moža v senco, ponižnost in molk, da ga bolj uganemo, kakor gledamo. Zrel mož, ki ga je življenjska skušnja naučila modrosti in umerjenosti.

Njegova žena je bila gotovo mnogo mlajša od njega. Običaj je bil, da so možili komaj dozorela dekleta, medtem ko so moški čakali do petindvajsetega leta, včasih pa še več. Mala štirinajstletna Judinja se zdi že kakor dozorela žena. Ime ji je Marija. Ime je bilo v tedanji Palestini tako razširjeno, kakor je danes po naših farah. Kaj bi mogli videti na njej zdaj na pot v Betlehem drugega kakor skromno ženo, bogato vere in skritih kreposti, pokorno možu in na videz podobno mladim materam, kakršne še danes srečujemo z otrokom na rami ali ob boku v Sveti deželi?

Dvoje ponižnih bitij. Napotila sta

se v Betlehem. Nazaret je daleč od Betlehema: skoraj sto petdeset kilometrov. Pota niso bila posebno dobra, ker jih Rim še ni utegnil popraviti s svojo tehniko. Z oslom, na katerem so jezdili celo najsiromašnejši, je trajalo potovanje štiri polne dni.

KO PA V MESTO PRIDETA...

Ko se je konec soteske prikazal ves bel Jeruzalem, ki je še poudaril obris dolgega, mračnosivega hrbta, na katerem leži, poln stolpov in palač, se je od ginjenosti stisnilo srce vsakemu izraelskemu sinu.

Lepo, ganljivo potovanje za pobožne duše, pa tudi trda pot za mlado, nosečo ženo, ki se je štiri ali pet dni stresala na živinčetu. Dve uri od svetega mesta sta končno prišla v Betlehem.

Po toliko skalah in pustinjah, kjer spominja na življenje samo grmičevje ter tu in tam šop škrlatnih anemon in ciklam, je človeka dvignil pogled na majhno belo mesto, ki je, približno osemsto metrov visoko, ležalo na pobočju dveh sorodnih gričev. Na drugi strani se je zopet začnela puščava, podobna kipečemu svincu, ki se bo vsak hip strdil, ter se nagibala proti Mrtvem morju. Okrog mesteca so ležali vrvti, zlatorumena polja in srebrnosivi oljčni gaji.

Ali ni prav Betlehemu napovedal prerok Mihej slavno bodočnost? „A ti, Betlehem-Efrata, majhen si med Judovimi tisočnicami, iz tebe mi izide on, ki naj vlada v Izraelu: njegov izhod je od nekdaj, iz dni

starodavnosti.“ Ali sta mogla pozabiti na prerokbo Jožef in Marija, ki sta izhajala iz Davida, še posebno, ker sta vedela, kakšnega čudeža jamstvo je otrok, ki ga je nosila Marija v svojem telesu? Veliko upanje ju je krepilo in morda sta si govorila, da je Cezar samo zato podpisal svoj odlok ter zbral svoje uradnike in pisarje, da se uresniči, kar se je od nekdaj moralo zgoditi. Božji načrti so namreč ljudem neznan in najmogočnejši med ljudmi so orodje v njegovih rokah.

Potniki bi se mogli takoj na začetku Betlehema ustaviti v prostorni zgradbi, gostišču. Morda je šlo za „Kanaanski han“. V takih karavanskih postajah, ki jih še vedno najdemo na Vzhodu, ni nobene udobnosti. Živali se pod milim nebom stiskajo v štirioglatem ograjenem prostoru, ljudje pa so za silo pod streho v lesenem stebrišču. Majhne in redke, slabo opremljene sobice, so zelo drage. Na vse štiri vetrove odprta gostilna bi bila utrujenim dvojici sicer vabljava, ko bi ne bila prenapolnjena. Nomadom, ki so redno prihajali v Betlehem, da si kupijo žita in prodajo tkanine in svoj sir, so se namreč pridružili še vsi tisti, ki so prišli zaradi popisa.

Ni si težko predstavljati pisane trume, gneče voz, vpitja in značilnega izparevanja. Oslu rigajo, velblodi bi se radi utrgali, ženske se prepirajo za kot, kjer ni prepiha. Nad vsem pa plava vonj po topli masti, ki izhaja iz množic na Vzhodu od Grčije do Egipta, od Alžira do Teherana. Razumljivo, da Jožef ni peljal Marije v ta vrvež.

TAM NA GMAJN'CI, V REVNI ŠTAL'CI

Njen čas se je namreč bližal. Najstarejše izročilo pravi, da je Jožef popeljal ženo v votlino, eno tistih votlin, kakor jih še danes toliko vidimo v Palestini — betlehemiški griči so jih polni — in so služile čredam za hleve. Mlada žena naj bi vsaj tu našla tišino in mir.

„In porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli.“ Stavek vzbuja vtis, da je bila Marija sama in ji ni pomagala nobena ženska. Jasli vidimo še danes. Podobne so čolnastim koritom, v katere sipamo ječmen za živino.

Dogodek, ki mu je bila priča siromašna votlina, ni smel ostati tajnost. „Ne daleč stran so bili pastirji, ki so ponoči čuli na polju pri svojih čredah.“ Ali so bili vaški pastirji, ki so čez noč segnali svoje živino v tamarje ter so zapovrstjo bedeli, da bi varovali svoje imetje pred divjimi zvermi in tatovi? Ali pa so bili morda pravi nomadi, ki nikoli ne seženejo svojih ovac v staje, ampak jim ponoči samo privežejo nogo k repu?

„In glej, angel Gospodov je pristopil k njim in svetloba Gospodova jih je obsvetila in silno so se prestrašili. Angel jim je rekel: ‚Ne bojte se; zakaž, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: Našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno.‘

In v hipu je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki so Boga hvalili in govorili: Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.“

Nebo je razodelo ponižnim čvarjem čred, česar svet še ni videl — da je prišel na zemljo tisti, ki se bo imenoval dobrega pastirja.

Daniel Rops

božji
blagoslov
miru
in sreče
za božič
in
nova leta
vam želé
vaši
dušni pastirci

V Indiji umirajo milijoni v pozabi

Število beguncev iz Vzhodnega Pakistana v Indijo je doseglo že devet milijonov. Vsak dan pribeži v že itak prenaseljeno indijsko Bengalijo 60.000 beguncev.

Beg bengalskega ljudstva se je pričel v začetku aprila in doslej reka obupancev ni usahnila, kljub uradnim zagotovilom, da se ti lahko brez strahu vrnejo.

Indijska vlada je sicer začela klicati na pomoč svetovno javnost, vlade bogatih držav in Organizacijo združenih narodov, a prvi odzivi, ki bi lahko največ zalegli, so bili kaj skromni. Svet je spet enkrat odpovedal, vest svetovne javnosti je zaspala. Izjema so bile le posamezne dobrotelne organizacije, katerih pomoč pa je bila ob tolikem pomanjkanju kakor kaplja v morje.

Okrog 80 odstotkov beguncev je hindujcev, ostali so pretežno muslimani. V Vzhodnem Pakistanu je namreč vojska najbolj lovila hindujce: obtožili so jih sodelovanja z Indijo, češ da so najbolj vneti pri-

staši odcepitve Vzhodnega Pakistana in s tem glavni krivci vsega zla.

Begunce so v Indiji deloma namestili v posebna taborišča, deloma jih pa preselijo v notranjost dežele. Kljub temu pomenijo ti preveliko breme za prenaseljeno in zaostalo Bengalijo, ki ima že sama več kot dva milijona brezposelnih, v glavnem mestu Kalkuti pa več kot dva milijona ljudi brez strehe.

Obupno bedo beguncev in zmedo zaradi prenaseljenosti je še povečalo pred nekaj meseci monsunska deževje, ki je delto Gangesa in Bramaputre spremenilo v neskončna poplavljenja polja in močvirja.

Zaradi poplav in zaradi nehigienskih razmer v taboriščih je kmalu izbruhnila še epidemija kolere in drugih nalezljivih bolezni. Te še vedno neusmiljeno kosijo med begunci.

Na poplavljenih področjih je umrlo brez števila okuženih in izčrpanih beguncev, ki niso imeli več toliko moči, da bi se po tako dolgi poti, ki so jo prehodili, še mogli prebiti do taborišč: smrt jih je dohitela v blatu in vodi, kjer so njihova trupla postala hrana divjadi.

Posebno poglavje te žalostne so-

otroci in stari ljudje, ki jih domači prinesejo čez mejo v Indijo.

Ostarelim in bolehnim je že vnaprej usojeno, da pomanjkanja in novih naporov ne bodo prenesli.

Otrok pod desetim letom je že več kot poldrugi milijon. Tako kot za druge primanjkuje tudi zanje najosnovnejše hrane, najbolj nujno potrebnih beljakovin. Na desetisoče otrok je okuženih z različnimi nalezljivimi boleznimi. Nekateri menijo, da preti celemu milijonu ne- bogljenih otrok počasno in strahotno umiranje.

Pogosto se dogaja, da so indijske oblasti prisiljene zmanjšati skromne dnevne obroke hrane beguncem, bodisi ker so prometne zveze slabe, bodisi ker poidejo za loge. Normalni dnevni obrok hrane za odrasle je 400 gramov riža, včasih tudi nekaj zelenjave, za otroke 200 gramov riža.

Obstajajo tri vrste beguncev: tisti, ki so se zatekli k sorodnikom, tisti po različnih taboriščih in pa nepregledne množice tistih, ki ne najdejo nobenega zatočišča in v skupinah blodijo naokrog, nemo ždijo ob poteh in cestah in čakajo nadaljnje usode.

Indija se sicer trudi, da bi begunce preskrbela z vsem potreb-

PRIŠLA JE LEPA, SVETA NOČ

(Nadaljevanje s 3. strani)

morejo nagledati jaslic. Nekdo začne peti. Druga za drugo se oglašajo stare božične. Med najlepšimi so, kar imamo pesmi. Nič ni v njih zlaganega. Preprosti človek jih je ustvaril iz globokega doživljanja svetonočne skrivnosti.

Nikdar v letu ni takšnega sočutja v družini. Saj se tudi zlepa ne zbere vsi družinski člani pod domačo streho; za božič pa pridejo vsi, ki so sicer zdoma, domov na obisk, če le utegnejo, da skupaj praznujejo.

Mati postavi po večerji skledo ali pehar lešnikov in orehov na mizo. V presledkih med petjem, med poslušanjem storij segajo vsi prid-

no po njih, jih tarejo, grizejo. Takšna je navada po vsem Slovenskem. Tako je lažje počakati do polnočnice. Človek bi dejal, da je to res edini smisel te prijetne navade.

o

Hitro, prehitro potečejo ure do polnočnice. Otroke je že prej zmagal spanec. Mati jih je spravila v posteljo. Skoraj se je treba pripraviti na odhod k fari.

Ponavadi je odšla vsa družina k polnočnici, samo eden je ostal doma za varuha. Za pot v temni zimski noči in po ozki snežni gazi so si bili že tedne prej pripravili planenic.

Kmalu se oglasi v farni cerkvi zvon, ki slovesno vabi k polnočnici.

Niko Kuret

nim, a sama vsega ne zmore. Doslej je porabila zanje 350 milijonov dolarjev, prihodnjih šest mesecev bi potrebovala več ko pol milijarde dolarjev. Tuje države in mednarodne dobrodelne organizacije so doslej premalo pomagale.

Dokončne rešitve si ni mogoče predstavljati brez možnosti, da se vrnejo begunci domov. A kdaj bo to možno? Saj se prepadi med obema stranema z novimi mrtvimi samo poglabljajo.

Klic sodobne mladine: Jezus prihaja!

Že zadnjič smo poročali, kako je med mladimi Američani nastala in se sedaj vedno bolj širi po svetu nekakšna verska revolucija v Jezusovem imenu. Danes nekaj več o njej.

Pripadniki te revolucije ne predstavljajo večine mladine, kot tudi hipijevstvo in uživanje mamil ni nikoli zajelo večine.

Gibanje temelji na treh različnih duhovnih tokovih, ki se imenujejo:

● Jezusovo ljudstvo (tudi Poulični kristjani ali Jezusovi veseljaki). Po noši in obnašanju so najbolj nenavadna skupina.

● Pravično ljudstvo. Ta skupina je največja in njeni člani delajo v glavnem kot oznanjevalci evangelija na univerzah in v mladinskih gibanjih.

● Katoliško binkoštno gibanje. Število pristašev vseh treh gibanj cenijo na več stotisoč. Glavnina gibanja je še vedno tam, kjer se je začelo, namreč vzdolž zahodne obale Severne Amerike.

Sporočilo te, za Jezusa navdušene mladine, je: sveto pismo vsebuje resnico, še se dogajajo čudeži, Bog je svet tako ljubil, da je žrtvoval svojega edinega Sina.

Mogoče je gibanje deloma pogojeno od preproste želje, častiti Kristusa kot soupornika in kot prvega velikega mučenca ljubezni in brat-

stva. A za večino tako gledanje na Kristusa ne drži. Verujejo vanj kot v pravega Boga, svojega rešenika in sodnika hkrati, vodnika njih usode. Trudijo se, da bi se z njim čimbolj tesno povezali in vse delali iz te povezanosti.

Mnogi od njih so pred spreobrnitvijo zašli v osebne stiske. Mnogi so našli h Kristusu potem, ko so začutili, da so mamila velika prevara. Zdaj se drže božjih zapovedi, odklanjajo tako imenovano novo moralo, a so istočasno strpni do drugih. Odklanjajo gledanje na uspeh v življenju, ki je pri ljudeh splošno: kolikokrat se skriva za navideznim uspehom brezosebno, prazno življenje, ki išče utehe v pretirani spolnosti, družbenem položaju, alkoholu ali čezmerni potrošnji.

So znamenja, ki govore, da gro pri tej revoluciji za pojave trenutne mode: napisni na srajčah („Jezus je moj Gospod.“), na avtih („Smehljaj se, Bog te ima rad!“). „Jezusova noša“ (bele hlače in tunika) in pozdrav „Jezusovega ljudstva“ (stegnjena roka s stisnjeno pestjo in v nebo kažočim kazalcem, češ: Jezus je edina pot do odrešenja).

So pa tudi znamenja, da je gibanje globlje in trajnejše: zajelo je vse, kratkolasce in dolgolasce, desničarje in levičarje, siromašne in premožne, katoličane, drugoverce

in brezverce; nekateri delajo zunaj svojih Cerkev, drugi znotraj njih, za njih prenovitev; po ulicah ustavljajo mimoidoče in jih opominjajo na Kristusa; tako imenovane „Krščanske hiše“ se množe in sprejemajo mladino, ki bi rada imela dom; med sprevodom po čikaških ulicah so nabrali škaflo najrazličnejših mamil in jih izročili policiji; krščanska komuna v Novato (Kalifornija) ima dvanajst članov različnega izvora in različne miselnosti, a vsi so se odpovedali mamilom in spolnosti zunaj zakona in živijo v delu in molitvi, bratstvu in ljubezni; na misijonskem srečanju na univerzi v Illinoisu lani decembra se je zbralo 12.000 udeležencev.

Kako spobuden je primer njihovega sestanka: sede v krogu, brez vseh posebnih ceremonij sprejmejo medse izžeto žrtev mamil, pojo pesmi, med njimi kroži klobuk z listkom, na katerem je napisano: „Če imaš odveč, daj; če potrebuješ, vzemi!“ Za sklep se primejo za roke in zapojejo: „Skupaj bomo šli po svoji poti, z roko v roki, in po naši ljubezni bodo vsi spoznali, da smo kristjani.“

Res je še težko povedati dokončno sodbo o tej revoluciji. Prav gotovo pa more priti iz nje veliko pristnega Kristusovega duha, ki utegne poživiti tudi krščanske Cerkve.

kaj pravite?

ZNANCA SO NJENI STARŠI ODBILI

Dvajset let imam in pred dvema mesecema sem spoznala ljubeznivega, dve leti starejšega moškega. Res ga imam rada in on mene tudi. Večkrat sva se srečala in šla skupaj na sprehod. Moji starši niso imeli nič proti temu, vsaj rekli niso nikoli ničesar. Tako sem mislila, da je vse v redu.

Ko sem ga pripeljala nekoč domov, so ga tako zavrnilli, da je kar po bližnjici odjadral. S starši sem imela nato dokaj viharen „razgovor“, pri čemer se je pokazalo, da nasprotuje prenačljeni zvezi predvsem moja mati in temu primerno „ropota“. Pri vsem tem fanta sploh ne pozna in ga torej ne more pravično soditi.

On je temu primerno reagiral in hoče narediti vsemu konec. A tega jaz ne pustim, ker ga imam rada in ga nočem izgubiti. Vsa stvar me je čisto potrla.

Zelo razumljivo je, da vam je šla vsa stvar zelo do živega. Razumem tudi, da se je vaš znanec umaknil. To je bila pač trenutni odgovor na neprijetno doživetje.

Morda je vso stvar medtem zopet premislil. Vsekakor ne bo, če vas

ima res rad, tako hitro vrgel puške v koruzo. In če misli na poroko, se bo poročil z vami, in ne z vašo materjo.

Morda so se vaši starši bali kakšnega prenačljenega koraka z vaše strani in so zato tako trdo in nerazumljivo ravnali. Ali se ne bi ob priliki z njimi mirno pogovorili? Končno vam ne morejo prepovedati, da se ne bi s kakšnim moškim поблиže spoznali. Zdi se mi tudi mnogo bolje, če lahko pripelje

dekle znanca na dom, kot pa da bi se morala z njim tajno sestajati.

DRUGI GOVORE O NJEM

Dopolnila sem jih ravno 17 in imam fanta, ki je star 24 let. Moji starši tega prijateljstva ne odobravajo. Prvič, ker menijo, da sem še premlada, da bi se trajno vezala, drugič jih pa moti to, da je bil moj

fant že zaročen in se je zaroka po njegovi krivdi razdrila.

Nekateri tudi trde, da nima lepega značaja in da je nezanesljiv. Tega pa jaz ne morem verjeti. Poznam ga šele nekaj tednov.

Kaj naj storim?

Čeprav se človek ne more vedno ozirati na to, kar ljudje govorijo, je vendar treba upoštevati to, da vsebujejo govorice včasih tudi trohico resnice. Če je vaš znanec na slabem glasu, je moral dati verjetno povod za to.

Pri vaših 17 letih vam vsekakor manjka poštena porcija poznavanja ljudi. Prepuščate se čustvom in pri tem morda čisto zavestno odklanjate vsako svarilo. Nikar nasvetov svojih staršev povsem ne preslišite! Najmanj, kar lahko storite, je, da na to poznanstvo gledate z nekoliko kritičnimi očmi.

DRAGICA, POSODITI MI MORŠ DENAR...

Točno dva meseca se poznam z zelo simpatičnim mladim moškim, s katerim se izvrstno razumeva in sem se vanj takoj zaljubila. Vedno je bil doslej točen, odkrit je, vse pove brez ovinkov in si je pridobil tudi že naklonjenost moje matere.

Samo eno napako ima: kakor hitro sede v avto, že dirka! Pred nekaj dnevi je bilo to zanj usodno. Sicer je bil le avto močno poškodovan, a stroški za popravilo so prekoračili njegove finančne zmožnosti. Prosil me je, naj mu pomagam iz zadrege in da me gotovo ne bo prevaral.

Pri vsej tej stvari se ne počutim prav dobro. Dva meseca še nista dovolj, da bi ga lahko toliko spoznala in se na ta način nanj vezala.

Moja mati še nič ne v o tem. Hotela bi slišati najprej vaše mnenje.

Če bi odgovoril brez premisleka, bi rekel: „Dajte mu ta denar!“ Ali

pa mu je s tem res pomagano, je druga stvar. Kdor hoče imeti avto, se mora tudi finančno zavarovati in upoštevati tudi priložnostna večja popravila. Lahkomiselno bi bilo drugače misliti. To je en pomislek.

Na drugi strani pa tudi ne bi bilo pametno, da bi svojo mlado ljubezen že bremenili s takimi obveznostmi, ker bi potem ne bili več povsem prosti.

Zato svetujem, da odklonite to prošnjo vljudno in odločno. Če vas ima ta moški rad, vas bo poizkusil vsaj razumeti. Sicer pa lahko vzame tudi posojilo.

Moj nasvet se gotovo zdi trd in brezsrčen, a gledan na daljšo dobo, vam pri odločitvi lahko samo pomaga.

MANJVREDNOSTNI KOMPLEKSI

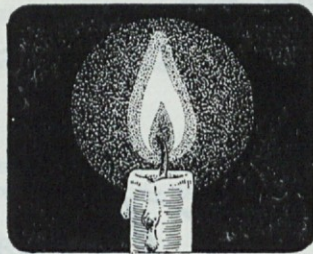
Čeprav sva šele nekaj let poročena, sva vendar že mogla uresničiti najine sanje o lastnem domu. Seveda obrokov za vrstno hišico ne bi mogla plačevati, če se ne bi tudi jaz zaposlila. Imam dobro službo in zaslužim celo več kot moj mož. To je pa ravno tisto, česar moj mož ne more prebaviti. Vedno znova pride zaradi tega do sporov, čeprav ne dajem nikoli povoda zanje. Bojim se, da se bo najin zakon zaradi tega skrhal.

Ko sta se odločila za nakup hiše, je vaš mož gotovo vedel, da boste zaslužili več kot on. Takrat se je s tem strinjal, da bi se tako izpolnile vajine skupne želje. Nelogično se je zdaj zaradi tega prepirati.

Tudi ni denar merilo za vrednost človeka.

Sicer je pa vaš mož še mlad in se bo počasi na lestvici dohodkov povzpел višje ter vas nekega dne morda celo prekosal. Naj rajši misli na to, kot da se mori z manjvrednostnimi mislimi.

Če vas ima rad, vendar ne bo hotel, da bi zaradi tega nesrečnega denarja razpadel vajin zakon.

● Na dan sv. Barbare ali sv. Lucije damo kalit v plitve posode pšenično zrnje, da ozeleni za božič. Zeleno silje lepša jaslice, bogkov kot ali božično mizo.

● Bogkov kot za božič marsikje na Slovenskem ozaljšajo s smrečjem, bršljanom, omelo, božjim drevcem, zimzelenom.

● Božično drevo se je v Sloveniji šele po prvi svetovni vojni počasi razširilo iz mest tudi na deželo. Navadno je ovešeno z okraski in okrašeno z gorečimi svečkami. Postavimo ga namesto starejše smrečice, ki je v starih časih po večjem delu Slovenije o božiču morala viseti v bogkovem kotu. Ne uvajajmo pa noveletne jelke, ker je le-ta izraz socialističnega obelježja sovjetskega kova.

● Mati ali kakšna od hčerk bo poskrbela za prtiček, ki bo pritrjen na rob trikotne deske v kotu. Naj bo vezen z motivi, ki se skladajo z jaslicami.

● Za praznike imamo navado, pisati sorodnikom in znancem. Čestitka naj bo okusna; je namreč izkaznica našega okusa. V besedah, ki smo jih, če le mogoče, napisali z roko, naj bo res osebna toplota.

Jana

povest o veliki ljubezni

Kratka dosedanja vsebina:

Mlada učiteljica Jana je prišla na grad Trnulje za domačo vzgojiteljico male Adele, pohčerjenke graščaka Ročestra. Med Jano in Ročestrom se splete globoka ljubezen.

Tik pred poroko pride na dan Ročestrova skrivnost: ta se je pred leti poročil z Berto Masonovo, a v poroko so ga spravili z zvijačo. Niso povedali, da je ona umsko prizadeta. Svojo ženo ima Ročester deset let zaprto v gradu, ker je nevarna za svojo okolico in ljudi.

Kljub svoji veliki ljubezni do Ročestra Jana od njega odide. Po nekaj dneh tavanja jo sprejme pastor Džon s svojima dvema sestrama. Tu se Jana nekaj tednov zdravi od prestanega trpljenja.

Pastor ji da službo učiteljice na župniški dekliški šoli. Po nekaj mesecih ji prinese novico, da je umrl njen stric in ji zapustil ogromno premoženje. Ob tej novici se je pa tudi njej in njenim gostiteljem razodelo, da so si med seboj v sorodstvu: ona je njihova sestrična.

Džon se odpravlja v misijone v Indijo. Rad bi se poročil z Jano in jo vzel s seboj. Jana je kljub veliki žrtvi pripravljena za nekaj let v misijone, noče pa se z Džonom poročiti, ker je to človek brez čustev, ki živi samo za svoje velike načrte.

Džon da Jani nekaj dni odloga, da premisli svojo odločitev. Tej se naenkrat zazdi, da sliši iz daljave Ročestrove klice. Nekatere v podzavesti čuti, da je njemu sedaj nujno potrebna.

Začelo se je daniti. Vstala sem ob prvem svitu. V eni ali dveh urah sem pospravila sobo, omare in uredila predale, ker sem med svojo kratko odsotnostjo hotela pustiti vse v redu.

Bil je prvi junij. Vreme je bilo oblačno in hladno. Dež je z vso silo bil po mojih oknih. Slišala sem, da so se odprla vežna vrata. Skozi okno sem videla, da je šel Džon preko vrta. Skozi megleno močvirnato pokrajino se je namenil proti bližnjemu mestu, kjer bo sedel na poštni voz.

„V nekaj urah bom šla po isti poti,“ sem premišljevala. „Tudi jaz bom morala v bližnje mesto in na poštni voz. Tudi jaz moram nekoga obiskati ali poizvedeti, če je v Angliji, preden za vselej odpotujem odtod.“

Do zajtrka je bilo še dve uri časa. Medtem sem tiho hodila po svoji sobi in razmišljala o dogodku, ki je tako preokrenil moje načrte. Na misel mi je prišel sinočnji občutek. Vse je bilo neznansko čudno. Spominjala sem se glasu, ki sem ga slišala. Spet sem se vprašala, od kod je prihajal. Najverjetneje se mi zdi, da je bil v meni in ni prihajal iz zunanjega sveta. Pomislila sem, ali niso bili samo živci, utvara. Še najbolj se mi je vse skupaj zdelo podobno navdihu.

To čudovito prerojenje mojih čustev se mi je zdelo kakor potres, ki je odprl vrata ječe moje duše, ji strl okove in jo prebudil, da je drgetaje planila iz spanca in vsa osupla prisluhnila.

Pri zajtrku sem povedala Diani in Mariji, da se odpravljam na pot in da me vsaj štiri dni ne bo domov.

„Kar sama?“ sta vprašali.

„Ja. Poizvedeti moram po prijatelju, zaradi katerega sem zadnje čase v hudih skrbih.“

V svoji prirojeni obzirnosti sta se vzdržali vsake pripombe.

Ob treh popoldne sem odšla iz hiše in kmalu po četrty sem še stala ob kažipotu bližnjega mesta in čakala na poštni voz.

V tišini teh samotnih cest in hribov sem že od daleč zaslišala ropot voza. Bil je prav tisti voz, iz katerega sem nekega poletnega večera pred letom na tem mestu izstopila — sama, obupana in brez cilja.

Pomahala sem in voz se je ustavil. Vstopila sem. Zdelo se mi je, da se vračam domov.

Vožnja je trajala šestintrideset ur. Voz se je ustavil pred neko krčmo ob poti, da so napojili konje. Gostilna je stala sredi zelenih živih mej, širnih polj in nizkih, z gozdovi poraslih gričev. Vse te črte in obrise pokrajine so se mi zdeli kot domač obraz. Vedela sem, da sem blizu cilja.

„Kako daleč je do Trnulja?“ sem vprašala krčmarjevega hlapca.

„Če greste naravnost čez polje, gospa, bo komaj kakšno uro hoda,“ je odvrnil.

Izstopila sem, izročila prtljago hlapcu, naj mi jo shrani, dokler ne pridem ponjo, plačala voznino in šla.

Pred mano se je vila steza. Naposled se je pokazal gozd. Že sem zagledala obzidje dvorišča, gospodarsko poslopje. Nenadoma sem obstala prav pred gradičem in s široko odprtimi očmi buljila vanj. S plahim veseljem sem se ozrla proti mogočni hiši: zagledala sem počrnele razvaline.

Travniki in zemlja, vse je bilo pohojeno in zapušče-

no. Vežna vrata so zevala. Pročelje je bilo samo golo zidovje, visoko in razpokano, in v njem so bila okna brez šip. Ni bilo ne strehe ne dimnika, vse je bilo porušeno.

Trnulje je uničil požar, črno, okajeno kamenje je pričalo o tem.

Vrnila sem se v gostilno.

„Bržkone poznate Trnulje?“ sem komaj spravila iz sebe.

„Poznam. Svoje dni sem živel tam. Pri pokojnem Ročestru sem bil kletar.“

Pokojnem! Bilo mi je, kot da me je s pestjo udaril po glavi.

„Pokojnem?“ sem dahnila. „Ali je umrl?“

„Mislim očeta sedanjega gospoda Edvarda,“ je pojasnil. Oddahnila sem se.

„Ali je gospod Ročester zdajle na Trnulju?“ sem vprašala.

„Kje pa, gospa! Tam ne živi od jeseni nihče več. Trnulje je zgorelo. Ogenj je izbruhnil sredi noči in, preden so prišli gasilci, je bilo že vse v plamenih.“

„Ali vedo, kako je ogenj nastal?“ sem vprašala.

„Vedo. V hiši so imeli neko slaboumno gospo. Ta je gospej Pulovi, ki je bolnico vedno varovala, pa se je tiste noči opila in zaspala, vzela iz žepa ključ, se zmuznila iz sobe, zažgala najprej zavese v sosedni sobi, potem pa posteljo bivše vzgojiteljice, ki je dva meseca prej odšla z gradu. Po odhodu tiste vzgojiteljice je gospod Ročester divjal od razočaranja. Hotel je biti čisto sam. Svojo gospodinjo, gospo Ferfaksovo, je odslovil, a priznal ji je dosmrtno pokojnino. Svojo varovanko, gospodično Adelo, pa je dal v šolo. Kot puščavnik se je zaprl v graščino.“

„Se pravi, da je bil doma, ko je izbruhnil ogenj?“

„Seveda je bil. Ko je že vse gorelo okrog njega, je planil na podstrežje in vrgel služinčad iz postelj, potem pa stekel po svojo blazno ženo. Od spodaj so mu

zakričali, da je na strehi. Gospod Ročester je prilezel skozi lino v strehi in zaklical: „Berta! Videli smo, kako se ji je bližal. Tedaj je strašno zarjula in skočila s strehe. Naslednji trenutek je ležala vsa polomljena na tleh.“

„Mrtva?“

„Da, mrtva.“

„Moj Bog!“ sem zavzdihnila. „In potem?“

„Potem, gospa, potem je hiša do tal pogorela. Le nekaj sten še stoji.“

„Ali je še kdo izgubil življenje?“

„Ne, čeprav bi bilo mogoče bolje, da bi ga.“

„Kaj hočete reči?“

„Ubogi gospod Edvard!“ je vzkliknil. „Zdaj je samo še senca prejšnjega človeka. Popolnoma slep je.“

Bala sem se hujšega. Bala sem se, da je znorel. Zbrala sem toliko moči, da sem ga vprašala, kako je prišlo do nesreče.

„Samo zaradi njegovega poguma in požrtvovalnosti. Ni in ni hotel iz hiše, dokler niso bili vsi na varnem. Ko se je gospa vrgla s strehe, je stekel po glavnih stopnicah navzdol in takrat smo zaslišali strašanski trušč: vse se je nanj sesulo. Potegnili smo ga iz ruševin, živega sicer, a hudo ranjenega. Eno oko se mu je izlilo in eno roko mu je tako zmečkalo, da mu jo je moral zdravnik nad zapestjem odrezati. Drugo oko je bilo vneto in tudi nanj ni nič videl. Zdaj je ves nebogljen, slep in pohabljen.“

„In kje je sedaj?“

„Na svojem posestvu, kakšnih trideset milj od tod: čisto Bogu za hrbtom.“

„In kdo je pri njem?“

„Stari Žan in njegova žena. Nikogar drugega ni hotel s seboj. Praviyo, da je čisto pobit.“

„Ali imate kakšen voz?“

„Kočijo imam, gospa, zelo lepo kočijo.“

„Naj jo takoj pripravijo in, če me lahko vaš fant po-

Werner Berg:
Tomaževa
noč

tegne še pred mrakom do tja, plačam vam in njemu dvojno ceno."

Graščina, v kateri se je nahajal gospod Ročester, je bila zelo stara, ne preveč velika in brez vsakršnih arhitektonskih posebnosti. Ležala je globoko v gozdu. Oče gospoda Ročestra jo je kupil zaradi dobrega lova. Bila pa je od rok in imela je nezdravo lego.

Malo pred temo sem dospela do hiše. Nebo je bilo pusto, vel je mrzel veter in neprestano je na drobno pršelo. Zadnjo miljo sem šla peš. Kočijo in kočijaža sem poslala nazaj.

Tudi ko si bil že čisto blizu poslopja, ga nisi mogel ugledati, tako na gosto so stala drevesa okoli njega. Železna vrata med dvema granitnima stebroma sta mi pokazala, kod moram iti.

Najprej sem opazila ograjo, potem hišo, ki sem jo v mraku komaj razločila od dreves, tako z mahom poraslo je bilo njeno staro zidovje. Okna so bila ozka in zamrežena, glavna vrata prav tako tesna. Pred njimi je bila ena sama stopnica.

Vrata so se počasi odprla. Nekdo je stopil v mrak in obstal na stopnici, moški brez klobuka na glavi. Iztegnil je roko, kakor bi hotel uganiti, ali še vedno prši. Prepoznala sem ga. Bil je moj gospod, Edvard Ročester.

Zadržala sem korak in dih in se ustavila in si ga na skrivnem ogledala. Mojo srečo je tisočkrat prevpilo gorje. Po postavi je bil še zmeraj močan. Še vedno se je držal pokonci, njegovi lasje so bili tako črni kot prej. Tudi poteze njegovega obraza se niso spremenile in lica mu niso upadla. Toda izraz v obrazu se je spremenil. Bil je obupan in mračen.

Stopil je s tiste stopnice in se začel počasi in tipaje pomikati po trati. Potem je obstal. Dvignil je roko in odprl veke. Prazno in z velikim naporom se je ozrl v nebo. Videti je bilo, da je zanj vse ena sama tema. Potem se je pritipal nazaj do hiše, vstopil in zaprl vrata za sabo.

Zdaj sem stekla k hiši in potrkala. Odprla mi je Žanova žena.

"Kako vam gre, Marija?" sem vprašala.

Prestrašila se je, kot bi zagledala duha. Pomirila sem jo. Potem sem šla za njo v kuhinjo, kjer je ob veselo plapolajočem ognju sedel Žan. Prosila sem ga, naj gre do mitnice po moj kovček, Mariji pa sem rekla, da naj reče gospodu Ročestru, da želi nekdo z njim govoriti, a naj ne pove, kdo.

Ko se je vrnila, je rekla, da gospod želi, da povem, kdo sem in kaj hočem.

Potem je natočila vodo v kozarec in ga skupaj s svečami postavila na pladenj.

"O mraku mu moramo vselej prinesiti sveče, čeprav je slep," je pojasnila.

"Dajte pladenj meni, mu ga jaz ponesem."

Vzela sem ji ga iz rok. Marija mi je odprla vrata in jih zaprla za sabo.

Dnevna soba je bila mračna. V kaminu je tlela žerjavica. Ob njem sem zagledala njenega slepega sta-

novavca. Z glavo se je naslanjal na visok kamin. Ob njem je ležal stari pes Pilot. Pes je napel ušesa, ko sem vstopila. Nato je povohljaj, zacvilil in planil proti meni. Toliko, da mi ni izbil pladnja iz rok. Postavila sem ga na mizo. Potem sem pobožala psa in tiho ukazala, naj leže.

"Daj mi vode, Marija," je rekel gospod Ročester.

Približala sem se mu z napol praznim kozarcem. Pilot mi je nemirno sledil.

"Kaj pa je?" je vprašal gospod Ročester.

"Lezi, Pilot!" sem še enkrat ukazala. Gospod je popil vodo iz kozarca.

"Saj ste vi, Marija?"

"Marija je v kuhinji," sem odgovorila.

"Kdo je? Kdo je?" je ostro vprašal. "Odgovorite mi, oglasite se še enkrat!" je ukazal gospodovalno.

"Ali bi radi še malo vode, gospod?" sem ga vprašala.

"Kdo je to? Kaj je to? Kdo govori?"

"Pilot me je spoznal, gospod, in Žan in Marija vesta, da sem tukaj. Šele nocoj sem prišla."

"Ljubi Bog, kaj se mi sanja?"

Hlastno je tipal okoli sebe. Ujela sem njegovo roko med svoji.

Njegova močna roka se je iztrgala iz mojih dlani. Tipal me je po rokah, vratu, okoli pasu, čutila sem, kako me je objel in privil k sebi.

"Jana, ali si ti? Kaj je to?"

"Jaz sem. Bog vas blagoslovi, gospod. Srečna sem, da sem spet pri vas."

"Jana Ajre! Jana Ajre!" je bilo vse, kar je rekel.

"Ljubi moj gospodar," sem odvrnila. "Našla sem vas in se vrnila k vam."

"Zares? Ne, to so sanje. To ne more biti res... Čutil sem, da me imate radi, in verjel, da me ne boste nikdar zapustili."

"Saj vas od danes naprej tudi nikoli ne bom."

"To so sanje, ki bodo zbežale. Samo poljubi me, Jana, preden greš. Jana, objemi me."

"Tako, gospod, in tako."

Pritisnila sem ustnice na njegove mrtve oči, pogladila sem mu lase s čela in ga poljubila tudi nanj. Bilo je, kot da se je nenadoma predramil. Pričelo se mu je zdeti, da je res vse, kar se okrog njega dogaja.

"Kaj misliš res ostati pri meni, Jana?"

"Če nimate nič proti, gospod, res. Vaša sosedka bom, vaša strežnica in gospodinja. Delala vam bom družbo: brala vam bom, hodila z vami na sprehod, posedala z vami, vam stregla in vam bom namesto vaših oči in rok. Dokler bom živel, se ne ganem več od vas."

Nič ni odgovoril. Zamislil se je, postal je resen in odsoten. Nalaho sem se mu začela izmikati iz rok.

"Ne, ne, Jana, ne hodi!"

"Prav, gospod, ostala bom pri vas. Saj sem vam povedala."

"Večno ne boš mogla biti moja strežnica, Jana. Ti si mlada, nekega dne se boš morala poročiti."

"Ni mi mar poroke."

"Pa ti mora biti. Ko bi bil jaz tak, kakršen sem bil

nekoč, bi te skušal pripraviti do tega, da bi ti bilo mar. Tako pa, kot slepec..."

"Hudo mi je za vaše oči. Najhujše pa je, da je človek v skušnjavi, da bi vas zaradi tega imel še bolj rad in da ste mu zato še bolj pri srcu... A sedaj vas moram pustiti za trenutek samega, da malo ogenj podrezam. Ali vidite ogenj?"

"Ja, z desnim očesom vidim nekakšen žar, kakor rdečkasto meglo."

"Kdaj večerjate?"

"Nikoli ne večerjam."

"Nocoj pa boste. Veste, jaz sem pošteno lačna in rekla bi, da ste vi tudi, le da pozabljate na to."

Pripravila sem mu okusno večerjo. Veselo sem klepetala med večerjo in še dolgo potem. V njegovi družbi sem bila popolnoma sproščena, ker sem vedela, da sem mu všeč. V njegovi prisotnosti sem zares zaživela. In on v moji.

Po večerji me je začel vse mogoče spraševati, kje sem bila, kaj sem delala, kako sem ga našla.

"Ždaj grem," sem dejala. "Tri dni sem potovala in verjemite, da sem za silo utrujena. Lahko noč."

Naslednje jutro sem ga že navsezgodaj slišala šariti po sobi in tavati po hiši.

Čisto tiho sem stopila v dnevno sobo in sem ga zagledala, preden je mogel odkriti mojo navzočnost. Običajna otožnost je ležala na njegovem obrazu. Nagovala sem ga tako vedro, kot sem sploh mogla:

"Zunaj je lepo sončno jutro, gospod," sem rekla. "Dežja je konec, sonce sije. Kmalu greva na sprehod."

Ves obraz mu je zažarel.

"Kaj si res tukaj, ti moj škrljanček? Pridi sem! Kaj nisi šla, nisi izginila? Najlepša pesem na svetu zame je tvoja govorica, Jana."

Solze so mi stopile v oči, ko sem slišala, kako je odvisen od mene. Hitela sem mu pripravljat zajtrk.

Skoraj vse dopoldne sva prebila zunaj na svežem zraku. Iz mračnega, vlažnega gozda sem ga peljala ven na vesela polja. Na skritem, lepem kotičku sem poiskala suh štor. Posadila sem ga nanj in sedla poleg njega. Nenadoma me je stisnil k sebi:

"O ti grda, grda ubežnica! Jana, ko bi ti vedela, kako mi je bilo pri srcu, ko si pobegnila s Trnulja in te nikjer nisem mogel najti! In ko sem pregledal tvojo sobo, so bili kovčki tam še vedno tako, kakor si jih pripravila za poročno potovanje. Kaj bo z mojo deklico, sem si mislil, ko je vendar brez beliča? In kaj je bilo z njo? Povej mi!"

Začela sem pripovedovati, kar sem doživela v zadnjem letu. Nič nisem omenila, kako hudo je bilo tiste tri dni, kako sem tavalala in stradala. Že tisto malo, kar sem mu povedala, ga je prizadelo bolj, kot sem hotela.

Rekel je, da ga ne bi smela zapustiti kar tako, brez slovesa. Morala bi mu zaupati, kaj nameravam. Nikoli bi me ne silil, da postanem njegova ljubica. Preveč me je imel rad, da bi mi mogel storiti kaj hudega. Dal bi mi rajši pol svojega imetja in bi v zahvalo ne terjal niti poljuba, kakor da sem šla kar takole v svet, kjer nisem imela nobenega prijatelja.

Ko sem mu govorila o Džonu, se je vznemiril. Postal je ljubosumen.

"On ni moj mož in nikoli ne bo," sem pojasnila. "Saj me nima prav nič rad in jaz ne njega. Vzel bi me samo zato, ker je mislil, da bi bila primerna misijonarjeva žena. Zelo dober in velik človek je, a močno strog in zame mrzel kot ledenik. Še malo ni tak kot vi, gospod. Prav nič nisem bila srečna ob njem. Nobene obzirnosti ne pozna, nobene nežnosti. Zanj tudi nisem privlačna."

Nehote sem zadrgetala in se tesneje privla k svojemu slepemu, ljubljenemu gospodu. Nasmehnil se je.

Werner Berg:
December

„Če le hočete, da vas imam rada, če bi le mogli videti, kako vas imam rada, bi bili ponosni in zadovoljni z mojo ljubeznijo. Moje srce je vaše, gospod. Samo vaše in vaše bo ostalo, pa če bi me usoda pregnala za večno od vas.“

Ko me je poljubil, je spet postal žalosten.

„O, te moje izžgane oči! Moja pohabljenost!“

Pobožala sem ga, da bi ga potolažila.

„Omenila si prijateljstvo, Jana,“ je rekel.

„Da, prijateljstvo,“ sem odgovorila nekam oklevaje. V mislih sem imela več kot prijateljstvo, le da nisem hotela uporabiti določnejše besede. Pomagal mi je on iz zadrege:

„Jana, jaz pa si želim žene.“

„Res, gospod?“

„Neprijetna novica?“

„To je odvisno od vaše izbire.“

„Ti boš izbirala zame, Jana.“

„Izberite si tisto, gospod, ki jo imate najrajši.“

„Potem bom res izbral tako, kot mi velewa srce: Jana, ali me hočeš za moža?“

„Hočem, gospod.“

„Čisto zares, Jana?“

„Čisto zares, gospod.“

„Bog ti povrni.“

„Gospod Ročester, če sem storila kdaj v življenju kaj dobrega, sem zdaj obilo poplačana. Da bom vaša žena, je zame največja sreča, ki mi je lahko dana.“

„Ker uživaš v tem, da se žrtvuješ za druge.“

„Žrtvujem? Če smem objeti tistega, ki ga imam rada, ali je to žrtev? Če je, se rada žrtvujem.“

„In kako boš prenašala mojo pohabljenost, Jana, moje napake?“

„Saj jih nimate, gospod, zame ne. Še rajši vas imam sedaj, ko vem, da vam lahko res koristim, kot takrat, ko ste bili neodvisni.“

„Jana je kot ustvarjena zame. Ali sem tudi jaz kot ustvarjen zanjo?“

„Do poslednjega vlakna, gospod.“

„Če je tako, nima smisla odlašati.“

Stara živahnost in stara neugnanost sta se ob teh besedah pokazali na njegovem obrazu.

„Vsak čas bo štiri, gospod. Kaj niste nič lačni?“

„Jana, mogoče me imaš za brezbožneža. A moje srce prekipeva od hvaležnosti do usmiljenega Boga. On ne sodi tako kakor ljudje. Nisem storil prav, ko sem hotel svojo nedolžno cvetko omadeževati, obremeniti s krivdo. Vsemogočni jo je odtrgal od mene. V svoji trmasti upornosti sem malone preklel njegovo voljo, namesto da bi se ji bil vdal. Toda božja pravičnost gre svojo pot. Nesreče so se druga za drugo zgrinjale name. Božje kazni so grozne, ena me je za večno naredila ponižnega. Šele zadnje čase, Jana, šele čisto zadnje čase sem priznal božji prst v tej svoji nesreči. Pokesal sem se in se želel spraviti s svojim Gospodom. Od časa do časa sem molil.

Pred nekaj dnevi, bilo je prejšnji ponedeljek po-

noči, mi je bilo zelo čudno pri srcu. Lotila se me je kljubovalnost. Že dolgo sem mislil, da si mrtva, ker te ne morem nikjer najti. Pozno ponoči — mislim, da je moralo biti med enajsto in dvanajsto — sem rotli Boga, naj me, če je taka njegova volja, vzame čimprej k sebi, ker sem tako upal priti tja, kjer bom spet našel svojo Jano.

Kako sem hrepenel po tebi, Jana! Plašno in ponižno hkrati sem vprašal Boga, ali ne obupujem že dovolj dolgo, ali ne trpim že preveč. Ali ne bom nikdar več okusil vsaj malo sreče in miru? Priznal sem, da sem zaslužil, kar mi je bilo naloženo, da pa več ne morem zdržati. Samo od sebe se mi je utrgalo iz ust trikrat tvoje ime. In neki glas, ne vem odkod, a natančno vem, čigav, mi je odgovoril: „Prihajam, čakaj me!“

Vidiš, Jana, v duhu sva se našla, kajti te besede so bile tvoje. Zato se ne čudi, da sem te včeraj zvečer, ko si se tako nenadoma pojavila ob meni, imel za privid. Zdaj hvalim Boga. Vem, da je drugače, kot sem mislil. Da, hvalim Boga.“

Dvignil se je, snel klobuk z glave, uprl svoje mrtve oči v tla in tiho molil.

Potem je stegnil roko, da bi ga vodila. Prijela sem to ljubo roko, si jo pritisnila na ustnice, potem pa sem si jo ovila okrog pasu. Ker sem bila po postavi veliko manjša od njega, sem mu služila za oporo in vodnika hkrati. Stopila sva v gozd in se napotila proti domu.

Poročila sva se. Poroka je bila tiha. Prisotni smo bili on in jaz, duhovnik in cerkovnik. Ko sva se vračala iz cerkve, sem stopila v graščinsko kuhinjo. Marija je kuhala kosilo, Žan pa je čistil nože. Rekla sem:

„Marija, danes zjutraj sem se poročila z gospodom Ročestrom.“

Marija me je samo osuplo pogledala. Žlica, s katero je z maščobo polivala piščanca, ki sta se pekla na ognju, je za nekaj hipov obstala v zraku in približno toliko časa se tudi Žan ni premaknil. Potem pa se je Marija sklonila nad piščanca in ni rekla nič drugega kakor:

„Ali res, gospodična? No, to je pa lepo.“

Čez nekaj časa je dodala:

„Videla sem vaju iti iz hiše, nisem pa vedela, da gresta v cerkev k poroki,“ in je naprej polivala pečenko. Ko sem se obrnila k Žanu, se je režal na vsa usta:

„Saj sem rekel, Marija, kaj bo, saj sem vedel, kaj bodo gospod Edvard storili. In tudi, da ne bodo dolgo čakali. Če kaj vem, so storili prav. Vso srečo jim želim, gospodična.“ Pri tem si je vljudno popravil lase s čela.

„Hvala lepa, Žan. Gospod Ročester mi je naročil, naj vam in Mariji tole izročim.“

Potisnila sem mu v roke bankovec za pet funtov in ju zapustila.

Takoj sem pisala sestričnima in bratrancu, kaj sem storila, in tudi podrobno razložila, zakaj. Diana in Marija sta brez pridržka odobravalta moj korak. Diana

mi je pisala, da me bo takoj, ko minejo medeni tedni, obiskala.

„Bolje bo, da ne čaka na to, Jana,“ je rekel gospod Ročester, ko sem mu prebrala pismo. „Če bo čakala, ne bo tega nikdar dočakala, ker bodo najini medeni tedni trajali vse življenje in se bodo končali šele z najino smrtjo.“

Kako je Džon sprejel to novico, ne vem. Nikoli mi ni odgovoril na pismo, v katerem sem mu jo sporočila. Oglasil se je šele čez šest mesecev, seveda, ne da bi omenil gospoda Ročestra in ne da bi se z besedo dotaknil moje poroke. Njegovo pismo je bilo zelo resno, a ljubeznivo. Od tistega časa sva si redno, čeprav ne pogosto, pisala.

Kmalu sem si od gospoda Ročestra izprosila dovoljenje, da obiščem Adelo v šoli, kjer je bila. Njeno neizmerno veselje ob najinem svidenju me je ganilo. Bila je bleda in suha. Potožila mi je, da se tam ne počuti ravno najbolje. Ugotovila sem, da so pravila tega zavoda prestroga in pouk prenaporen za otroka njenih let.

Vzela sem jo s sabo domov. Hotela sem znova postati vzgojiteljica, pa sem kmalu uvidela, da to ne gre. Ves moj čas in vso mojo skrb je zdaj potreboval nekdo drug, moj mož. Zato sem poiskala manj zahtevno šolo, ki je bila dovolj blizu, da sem jo lahko hodila obiskovat. Od časa do časa pa sem jo pripeljala domov. Skrbela sem za to, da ji ni nikoli nič manjkalo.

Kmalu se je vživela v novo okolje. V njem se je počutila veliko bolje. Lepo je napredovala.

Zdrava vzgoja je v veliki meri odpravila njene pomanjkljivosti. Ko je šolo končala, sem imela v njej ljubeznivo in hvaležno prijateljico. Bila je nežna, do brega srca in zdravih nazorov.

Zdaj sem poročena že deset let. Vem, kaj se pravi živeti samo za tiste in s tistimi, ki jih imam najrajši na svetu. Imam se za neznansko srečno, bolj kot morem

povedati z besedami. Zakaj jaz živim življenje svojega moža in on živi moje. Nobena žena ni bolj blizu svojemu možu, kot sem jaz svojemu.

On se me nikdar ne naveliča, jaz se nikoli ne na veličam njega. Brezmejno mu zaupam in prav tako on meni. Po značaju se neverjetno ujemava in posledica tega je popolno soglasje.

Gospod Ročester je bil prvi dve leti najinega zakona še slep. Mogoče naju je prav to tako zbližalo, tako povežalo. Nikoli se nisem naveličana brati mu, nikoli voditi ga, kamor je želel iti, storiti, kar je hotel, da bi bilo storjeno. Imel me je tako iskreno rad, da je brez odpora sprejemal mojo pomoč. Čutil je, kako mi je ljub in da mu z največjim užitkom izpolnjujem vsako željo.

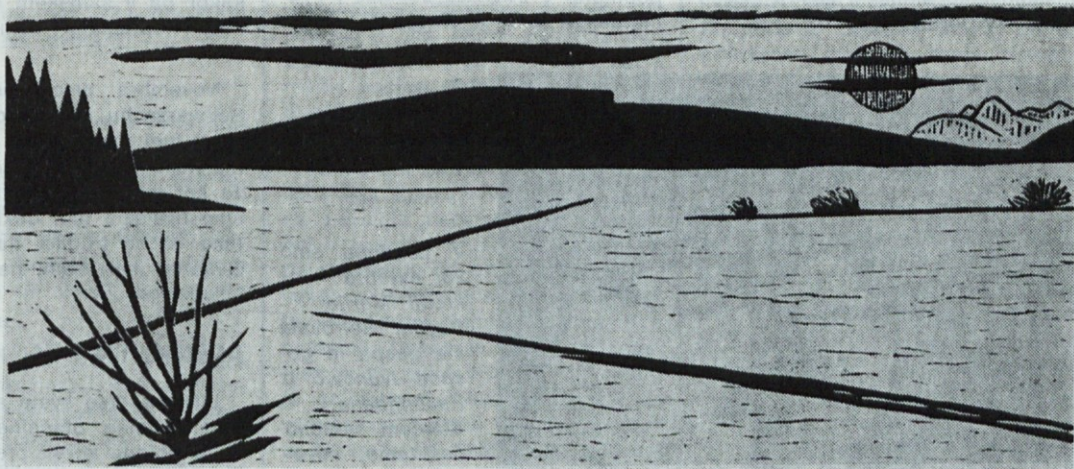
Odpotovala sva v London na posvet k znamenitemu okulistu. Na eno oko je res kmalu spregledal. Še vedno ni videl čisto razločno, dolgo ni mogel pisati in brati. A je našel pot, ne da bi ga bilo treba držati za roko.

Ko sem mu položila najinega prvorojenca v naročje, je videl, da je fantek podedoval njegove oči, velike, bleščeče, črne. Ob tej priložnosti je spet iz vsega srca priznal, da se ga je Bog usmilil.

Diana in Marija sta se poročili. Džon je odpotoval v Indijo. Ni se poročil. Zdaj se tudi ne bo več.

H koncu: S tem je končana v skrčeni obliki povest o veliki ljubezni. Knjigo je mogoče dobiti v neskrajšani obliki v vsaki slovenski knjigarni. Dočim je izvirnik izšel pod naslovom Currier Bell, Jane Eyre, nosi slovenski prevod naslov: Charlotte Bronte, Sirota iz Lowooda.

V novem letniku začnemo objavljati drugo, nič manj lepo povest, polno ljubezni in požrtvovalnosti.

Werner Berg:
Predvečer

slovinci

po evropi

anglija

WOTHING — 14. septembra je v tem mestu na južni angleški obali umrla č. sestra Deifilija Langus; bila je članica reda Naše Gospe Sionske. V Anglijo je prišla leta 1913 in je v glavnem delovala v Londonu in Findonu, odkoder jo je Bog poklical k sebi tako rekoč sredi dela. Nekaj mesecev prej je v Marseillu v Franciji umrla njena krvna in redovna sestra, ena pa je v samostanu sionskih sestra „Ecce Homo“ v Jeruzalemu.

Vsem žalujočim izrekamo globoko sožalje!

LONDON — Miklavževanje na 20 Brixton Road — eno minuto od našega doma — bo v nedeljo, 5. decembra. Sv. maša ob 1,30, nato prihod Miklavža v dvorani ter prosta zabava. Vabljeni!

Vsem rojakom v Veliki Britaniji želi srečne in blagoslovljene božične praznike

France Bergant, župnik.

avstrija

DUNAJ — Prvo nedeljo v mesecu novembru je dunajskim Slovincem maševal ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Pogacnik. Na Dunaj je prišel kot odposlanec jugoslovanske škofovske konference na avstrijsko škofovsko konferenco. K maši v akademskem domu „Korotan“ se je zbralo okrog 100 Slovencev; pred mašo in po maši so se navzoči razgovarjali z nadškofom. Kako lepo bi bilo, če bi bil obisk pri mašah vedno tako številen!

Slovenska maša na Dunaju je vsako nedeljo v „Korotanu“ na Albertstraße 48, v 8. okraju, in sicer prvo ter drugo nedeljo v mesecu dopoldne ob 10,30, tretjo in druge nedelje pa zvečer ob 19. uri.

Božično srečanje Slovencev na Dunaju bo 19. decembra ob treh popoldne v „Caritas socialis“, Pratergasse 9, v 9. okraju.

SALZBURŠKA

SALZBURG — 11. oktobra so prišli bogoslovci iz Celovca v Salzburg. Med njimi je sedem slovenskih bogoslovcev; dva slovenska bogoslovca pa študirata v Gradcu. Če so oni malo žalostni, ker so morali iz Koroške, smo jih pa toliko bolj veseli mi, ker bodo poživili našo skupnost v Salzburgu. Že pri prvi maši se je to čutilo, ko so z dobrimi glasovi podprli naše petje. Tudi v dvorani smo potem ostali dalj časa skupaj ob petju domačih pesmi. Upamo, da nam bodo za nedeljo pred Božičem pripravili majhen božični spored. Rojakom bogoslovcem želimo prijetno bivanje med nami!

HALLEIN — Tukajšnja skupina se je spet okrepila z mladimi močmi iz domovine, iz Prekmurja. Med nas pridejo tudi rojaki iz Bischofshofna, čeprav je precej daleč. Če se nam bo posrečilo dobiti še primernejši prostor za zbiranje, potem bo gotovo po maši še lepše. Gostilna je pač le zasilna rešitev.

TENNECK — Družabnost med nami je kar malo zaspala. Vendar upamo, da jo bomo mogli kmalu obnoviti, saj se zidovi novih prostorov kar hitro dvigajo na kraju, kjer je bila včasih pevska soba in kinodvorana.

Nekateri stanovavci so se preselili iz samskega doma v stanovanje, ker so dobili družino za seboj. Gotovo je lepše biti ob družini kakor pa v samskem domu, ko so misli neprestano doma, kaj je z družino.

Novembra smo imeli mašo v Schwarzachu in smo ob tej priložnosti tudi martinovali. Gospod župnik nam je dal v uporabo dvorano, za kar smo mu hvaležni. Prav tako smo hvaležni tudi dekletom iz bolnice, ki se trudijo, da bi kulturno življenje med nami ne zaspalo.

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Vse svete smo lepo obhajali. Poleg običajne maše smo se popoldne zbrali pred novim pokopališčem v St. Martinu in v procesiji odšli h križu, kjer smo imeli

V Londonu smo 23. oktobra krstili Marijo Castle. Botrovala sta gospa in gospod Ivanovič iz Haslingdena. Staršem iskreno čestitamo, novokrščenki pa želimo vse najboljše.

bogoslužje božje besede. Sv. pismo nam je govorilo o smrti, a tudi o vstajenju; med posameznimi odstavki božje besede smo pa peli in molili. Z velikonočno pesmijo „Kristus je vstal“ smo zaključili to pobožnost. Potem je slovensko zastopstvo odneslo v Mauthausen venec z napisom „Pokojnim rojakom — zdomski Slovenci“ in ga položili pred spomenik, postavljen našim v taborišču umrlim bratom. S tem smo se hoteli pokloniti vsem žrtvam diktatur, pa naj so levo ali desno usmerjene.

Poleg vsakoletne gripe je nekaj rojakov težje obolelo in so se morali zateči v bolnico. Gospa Breznikova, žena zobnega zdravnika, je zaradi obolenja jeter v bolnici usmiljenih bratov. Ga. Ivanka Živkovič pa je v splošni bolnici zaradi hudega prehlada v glavi. V bolnici je bil skoraj istočasno tudi njen mož g. Ivan Živkovič, ki se je moral dati operirati v vratu. Vsem bolnikom želimo skorajšnjega zdravlja in potrpežljivosti v prenašanju bolezni.

Najstarejši član naše ministrantske skupine nas je zapustil. V začetku šolskega leta je šel v Celovec, kjer študira na slovenski gimnaziji. Črtomiru želimo, da bi bil dober dijak in morda nekoč izseljenski duhovnik!

Že sedaj opozarjamo na *Miklavža*, ki nas bo obiskal 5. decembra v farni dvoranici v Kleinmünchnu, in na *božičnico*, ki bo v nedeljo v božični osmini (26. 12.) ob štirih popoldne v isti dvorani.

HÖRSCHING — Tudi v Hörschingu smo se spomnili vseh naših pokojnih. Saj je med njimi več takih, ki so bili še pred nekaj leti med nami, pa jih je Gospod poklical k sebi. Po maši smo se zbrali pred križem in imeli bogoslužje božje besede.

Naše misli so vedno pogostejše doma pri družinah. Kot sezoni bomo čez zimo spet odšli domov. Izseljenski duhovnik se vsem, ki so redno prihajali k slovenskemu bogoslužju, za sodelovanje lepo zahvaljuje in jim želi vse dobro!

belgija

LIEGE-LIMBURG

SLOVENSKI DAN V BELGIJI

Vsakoletni „Slovenski dan“ v Belgiji je med rojaki na tem področju že kar nekaj tradicionalnega. K službi božji, pri kateri je krasno prepeval *Zvon* iz Holandije, so se za to slavje, ki se je vršilo drugo nedeljo v oktobru, zbrali rojaki iz Belgije, Holandije in celo iz Francije.

Spored v dvorani je bil zelo pester. Po pozdravu predsednika društva *Slomšek* g. Jožefa Globevnika je pod vodstvom prof. Willemssa nastopil mešani zbor *Zvon*. Dopravljeno in doživeto je podal nekaj narodnih pesmi. Slovenski godbeni ansambel pod vodstvom g. Slavka Strmana je nato veselo zaigral nekaj slovenskih melodij. Komaj so umolknili slovenski napevi, se je na odru že pojavila *Slovenska folklorna plesna skupina*, ki jo vodi in uri isti g. Slavko Strman. To so že naši stari gostje, a njihovo veselo rajanje dvorano vedno znova navduši.

Nastop naše šolske mladine je vseboval osrednjo misel letošnjega slovenskega dneva. Poleg narodnih pesmi so naši najmlajši v zborni deklamaciji prepričljivo podali Gregorčičevo: „Daritev“. Po ustih naše mladine nas pesnik vzgaja k socialnemu čutenju, k ljubezni do bližnjega. Pesnik je dobro razumel problematiko človeške družbe. Dejanska — ne samo besedna ljubezen do bližnjega nam utira pot k rešitvi večine sodobnih problemov. Svet bo postal bratski, ali pa se bo zgrizel v lastni sebičnosti.

To so bili slovesni trenutki „Slovenskega dneva“! Mladina nam je na nevsihljiv način pokazala, kako naj v sodobni družbi igramo vlogo polnoletnega in odgovornega človeka: s solidarnostjo. Solidarnost je ljubezen v dejanju, ne samo v besedah. Danes je tako, da posameznik ne more nič, potrebna nam je solidarnost. Skoraj vse, kar je velikega na svetu, je sad solidarnosti. In ko bi naši ljudje bolj razumeli nujnost solidarne nastopanja, bi mogli kot kristjani in kot Slovenci igrati važno vlogo.

Sredi mladinskega programa je ansambel, ki ga sestavljajo naši študentje g. Martin Novak ter g. Poldi in g. Karel Cvrle, posrečeno zaigral nekaj poskočnih napevov.

V naslednji točki je nastopil mešani zbor iz Charleroi v narodnih nošah pod vodstvom g. Ivana Kodeha. Zelo lepo so nam zapeli vrsto pesmi. Občinstvo jih je navdušeno pozdravilo. Takoj za njimi se je predstavil moški zbor *Jadran* iz Charleroi in nam s svojimi napevi pričaral krasni večer pod zeleno lipo sredi slovenske vasi. Vsi so občudovali prelepe glasove.

Kulturni program tega večera je zaključil domači zbor pod vodstvom ge. Alojzije Novak. Z velikim veseljem smo ga poslušali.

Pri kulturnem delu tega večera je tako sodelovalo 5 pevskih zborov, dva godbena ansambla, folklorna plesna skupina in deklamatorski zbor. Za nas vse je to bil redek kulturen dogodek, ki ga mnogi ne bodo tako hitro pozabili.

V imenu društva *Slomšek* in v imenu vseh Slovencev izrekamo toplo zahvalo našim kulturnim delavcem in njihovim skupinam. Naj vedo, da visoko cenimo njihove žrtve za slovensko kulturo v izseljenstvu!

Toda, kot nam je že mladina klicala v zborni deklamaciji, samo besedna zahvala malo velja. Naša hvaležnost se mora pokazati v dejanjih. Naši kulturni delavci potrebujejo opore, solidarnosti.

Neke vrste solidarnost je že, če jih pridemo poslušati in jim ob tej priložnosti izrazimo svoje simpatije. Iskrena hvala našim prijateljem iz Francije za njihovo ganljivo solidarnost, ko so prihiteli med nas od tako daleč! Nadaljnja stopnja solidarnosti bi bila, da kulturno delo finančno podpremo. Najbolje pa smo solidarni, če se pridružimo tistim, ki delajo tlako za slovensko izseljensko skupnost, tistim, ki iz ljubezni do slovenske stvari nase pozabijo in mislijo na druge ter zanje delajo, kot nam je z Gregorčičevo besedo zaklicala mladina:

„Živeti vrli mož ne sme za sô!“

Letošnji slovenski dan je brez dvoma na zunaj zelo lepo uspel, toda svoje poslanstvo je izvršil le

tedaj, če se mu je posrečilo prebuditi slovenske rojake in jih prepričati, da imajo do svoje narodne skupnosti, do svoje Cerkve, do vsega človeštva določene dolžnosti, ki jih moramo vsi solidarno vršiti.

„Daritev bodi ti življenje celo:
oltar najlepši je — srcá oltar!“

V-ko

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat najprej nekaj starih „novic“ in potem nekaj novih:

Ko se je 21. avgusta t. l. vračala iz domovine v Belgijo ga. Jožefa Zupanc, roj. Gomilšek, je med potjo v Nemčijo umrla. Prepeljali so njene ostanke v Couillet (Belgija), kjer so jo položili k večnemu počitku. Dočkala je lepo starost 77 let. — Nekaj tednov kasneje je pa umrl g. Gregor Novak iz Braya, najstarejši Slovenec v zapadni Belgiji; umrl je 7. septembra t. l. v 91. letu starosti. Obema družinam naše sožalje!

V Flénu je bila 18. avgusta poroka pri Kogojevih, omožila se je hči Danijela z g. Ivom Flament, ki je po poklicu učitelj. Sedaj sta oba v Švici. Mladi družini želimo božjega blagoslova!

V soboto, 23. oktobra, je bila krščena v Couillet mala Kati (Katarina) Kokošar, hčerka Felicijana in Terezije Vouk. Iskreno čestitamo!

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo popoldne ob petih v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, telefon 250-89-93 — je odprta vsak torek in četrtek popoldne.

Miklavževanje bo v nedeljo, 5. decembra, po maši.

Na sveti večer bo polnočnica ob desetih zvečer, spovedovanje ob devetih naprej. — Na Božič in Novo leto sveta maša ob 5. uri popoldne.

Pok. Franc Brgoč iz Boussu (Belgija), ki je umrl 6. avgusta 1971.

Pok. Viktor Šlander (Manterre — Francija)

Po krstu je postal član božjega ljudstva Edo Weiwler, sin Mira in Nevenke, roj. Govekar.

28. julija nas je po tragični nesreči zapustil Viktor Šlander iz Manterre. Pokojni je bil star 45 let, v Franciji je živel od leta 1957. Pokopan je bil v domovini pri Sv. Pavlu pri Preboldu. Težko prizadetim svojcem: ženi Veri, hčerki Lučki in zetu Karlu, izrekamo sožalje, pokojnega pa se spominjajmo v molitvah!

MELUN (Seine-et-Marne)

Sveta maša za rojake bo v nedeljo, 26. decembra, ob devetih dopoldne, v poljski cerkvi v Dammari (81 rue Adrien Chatelain); spovedovanje pol ure pred mašo.

ESBLY (Seine-et-Marne)

30. 10. sta si pred oltarjem obljubila zvestobo Mihael Raduha in Roberte Thioux. Vse najboljšel!

LA MACHINE (Nièvre)

Erik, Ana-Marija in Silva Jan z veseljem sporočajo, da je bila krščena njihova sestra Vèronika.

NEVRES (Nièvre)

V soboto, 6. 11., je bila pokopana gospa Marija Anzelmi. Pokojna je bila rojena leta 1887 v Mariji Širju pri Zidanem mostu. V Francijo je prišla s svojo družino leta 1928. Živeli so v La Machine, pred štirimi leti sta se z možem preselila k svoji hčerki v Nevers, kjer je mož kmalu umrl. Pokojna je v svojem življenju, ki ni bilo

lahko, ohranila globoko vero. Bila je vedno zvesta naročnica „Naše luči“. Naj počiva v miru, hčerki Pepci in sinovom Francu, Ivanu in Lojzetu pa naše sožalje!

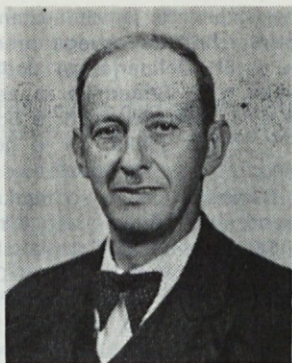
Tej številki prilagamo poštno nakaznico, da bo vsak, kdor ne plača naravnost poverjeniku, lahko poravnal naročnino. Že vnaprej lepa hvala!

PAS-DE-CALAIS

Z adventom in prazniki v tem času se pripravljamo na Božič. Za sv. Barbaro, na praznik naših rudarjev, bo maša v Liévinu in Méricourt po nedeljskem urniku, po maši pa zakuska v francoskem „patronažu“. Prav tam bo 12. de-

Pok. Pavel in Marija Anzelmi s svojim vnukom Bernardom

*Pokojni Franc Saje
iz Liévinu, Sev. Francija.*

Amalija Russian, Thionville, Francija — umrla 20. oktobra v 92. letu.

cembra ob 16. uri tudi miklavževanja.

Maše z duhovno obnovo za Božič:

5. decembra ob 16. uri v cerkvi sv. Terezije v Armentieres;

18. decembra ob 17. uri v Vendin-le-Vieil, ob 18.30 v Wingles;

19. decembra ob 16. uri v Lille v domu ob stolnici, ob 19. uri v Ecaust St. Mein;

20. decembra ob 19. uri v St. Pol;

na Božič ob 17. uri pri sestrah Sv. Duha v Arras;

26. decembra ob 17. uri v Sars-et-Rosiers.

Po krstu so postali božji otroci: V Méricourt Gregor Kotar in Marie-Pierre Kalusok, v Liévinu pa Herve Rebolj in Severine Rebolj.

V boljšo domovino so odšli: 8. oktobra je v Liévinu preminila ga. Marija Martinčič. Skoraj do zadnjega maja je vztrajala pri slovenskih šmarnicah, saj je bila dolga leta cerkvena pevka, nato je omahnila. Bolezen jo je priklenila na posteljo, kjer se je v trpljenju z jobovsko potrpežljivostjo pripravljala na večnost. Na pokopališče v Calon so jo spremljali številni znanci in prijatelji. Stara je bila 72 let. Naj poje Gospodu večno slavo!

18. oktobra se je v Liévinu izredno številna množica zgrnila k pogrebu Adolfa Babiča, ki nas je zapustil v 51. letu življenja kot žrtev rudarske bolezni. Rudarska uprava

mu je zaupala rekrutacijo delovnih moči iz naše domovine.

Na praznik Vseh svetnikov je v Liévinu odšel po zaslužen plačilo zvesti Franc Saje, star 78 let, ki je dolga leta opravljal del zakristanske službe v kapeli Lurške Gospe. V življenju, zlasti pa v trpljenju v zadnjih mesecih, je tiho zorel za nebesa, saj mu je vsakdanja maša pomenila višek dneva. Naj mu bo Gospod za vse obilen plačnik. Ga. Ana Saje se zahvaljuje vsem, ki so spremljali njenega moža na zadnji poti, posebno pa pevcem!

Vsem družinam naših umrlih iskreno sožalje!

Vsem rojakom milosti poln Božič!

VZHODNA LOTARINGIJA

Naši rajni:

20. 9. nas je zapustila 81-letna mati Marija Majcen, pokopana je v Hochwald; 21. 9. je umrla 72 let stara Katarina Košir v bolnici Forbach, pokopana je v Stiring-Wendel; 26. 9. nas je zapustil 91-letni Anton Doberšek, bil je v vsej pokrajini najstarejši rojak; 29. 9. je umrl Joško Kotar, 35 let star; 3. 10. Johan Vunšek, rojen 1896 v Polju pri Brežicah; 4. 10. nas je zapustil rojak Anton Čop, o katerem smo poročali, da je prinašal iz rojstnega kraja v domovini skale, s katerimi je sezidal pred svojo hišo lurško votlino, ter si tako sam postavil trajen spomenik svoje ljubezni do doma in nebeške Matere; 6. 10. je po daljši bolezni umrl rojak Anton Sušnik, star 62 let; 9.

10. je umrla Frančiška Grčar v koloniji Cuvelette, rojena 1901 v vasi Gora pri Sodražici. Bila je vdova, mati 4 otrok. Zadela jo je kap, ko se je vrnila iz bolnice. Znana je bila kot dobra mati in je večkrat sprejemala rojake, ki niso imeli ne dela ne stanovanja.

10. 10. je umrl v Arraincourt 77-letni Franc Seršen. S svojim neumornim delom si je prihranil toliko, da je kupil hišico, kjer je preživel v pokoju zadnja leta; 25. 10. je avto do smrti povozil 12-letnega Jožefa Markoviča iz Nussvillerja. Od petih sinov je bil Jožef tretji, ki je izgubil življenje ob avtomobilski nesreči; 28. 10. je zadela kap našega pridnega in dobrega rojaka Franceta Jurjevčiča, roj. l. 1907 v vasi Račeva pri Žiréh. Zaradi svoje ljubeznivosti je bil zelo priljubljen, kar je pokazala izredno velika udeležba pri pogrebu. Tri zastave so se poklonile pri grobu, zbor „Jadran“ pa je zapel nagrobno žalostinko ter poleg venca daroval na grob spominsko ploščo; 30. 10. je umrla vdova Ivanka Plahuta, roj. Szymanski, stara 48 let, dobro znana frizerka in skrbna mati svojemu sinu Bernardu. Pokopana je bila v Stiring-Wendel, kjer leži že njen mož Bernard.

Vsem imenovanim želimo veliko plačilo v nebesih, sorodnikom pa izrazimo iskreno sožalje! Ljudje vseh narodnosti, ki so tu, stalno pohvalno občudujejo veliko udeležbo naših rojakov pri pogrebih, ki ni prisiljen, ampak je izraz prave medsebojne ljubezni. Hvalevredno so pokazali naši rojaki veliko ljubezen do svojih rajnih ljudi za Vse svete in vernih duš dan: grobovi so bili lepo okrašeni, cerkve polne, sv. obhajil izredno veliko! Še dalje tako!

Med srečnimi *novoporočenci* — večinoma raznih narodnosti — sta tudi Rudolf Knapič in Liliane Nurszynski, poročena 18. 10. v cerkvi Cité des Chenes.

Veselje je napravil Stanislavu in Ivanki Kink sin Andrej, *krščen* v Merlebachu.

Lepe jesenske dneve so razna društva izrabila za izlete. Cerkevni zbor iz Habsterdicka je pohitel s svojimi prijatelji v lepo Alzacijo,

kjer so tisti dan slavili zahvalno nedeljo za sladko grozdje svojih vinogradov. Tu se lepo zahvalimo g. Lenčetu Šumeju, ki je skrbno pripravil ves izlet in vodil naše izletnike.

V Creutzwaldu sta spremenjena dan in ura svete maše: Namesto ob četrtkih bodo maše ob *torkih* in namesto ob 8. uri zjutraj bodo v vsem zimskem času že od sedaj naprej ob 14. uri v Cité Neuland.

Cité des Chenes je sedaj ena največjih naših kolonij: pri sv. maši smo vpeljali zaradi velikega števila otrok verouk za otroke in za starše. Pridite tudi vnaprej v velikem številu!

Božični prazniki bodo kar hitro tu. Svete maše in spovedi bodo oznanjene, „polnočnica“ bo kot vsako leto ob 22. uri v Hospice Ste. Elisabeth v Merlebachu, na sveti praznik pa istotam ob 10. uri slovesna maša. Pridite! Iskreno vas vabi vse v imenu božjega Deteta Stanko iz Merlebacha.

Opozorjeni radi popravljamo poročilo na strani 18 v 8. številki „Naše luči“, da je 5. sept. umrla v bolnici v Hochwaldu Frančiška Jakič (in ne Jaklič), rojena 21. 12. 1905 na Malem Osolniku.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

„...a dneva ne pove nobena prat'ka“, tako smo ponavljali s pesnikom, ko smo na dan Vseh svetih in vernih duš obiskali grobove naših staršev, bratov, sester, sorodnikov in znancev. Nekateri se lepo pripravljajo na svoj zadnji dan, drugi pa mislijo, da je z njim vse končano. Kaj pa, če ni?

Blíže se nadležna zima, a z njo tudi lepi božični prazniki. Leto gre h kraju, prihaja pa novo, ki nam oznanja prijetno pomlad. Sicer se pa ne smemo pritoževati. Toliko sončnih dni kakor letos že dolgo let nismo imeli.

Zaradi počitnic nismo še objavili, da sta si 28. avgusta *obljubila zakonsko zvestobo* Selškov Edi in Petkovškova Lidija. Oba lepo govorita slovenski in sta povsod priljubljena zaradi dobrega značaja. Morda bomo v prihodnji Luči videli njuno sliko.

italija

RIM

Poročali smo že, da smo imeli v Rimu novo mašo. G. Matej Rus je bil posvečen v soboto, 16. oktobra, v cerkvi sv. Evgenija, ki jo je posvetil papež Janez XXIII. K posvetitvi se je zbralo večje število rimskih Slovencev in se ni čuditi, da je zadonela v veliki cerkvi vedno lepa pesem: Marija, skoz' življenje... Med somaševavci je bilo tudi več slovenskih duhovnikov. Še bolj pa je bilo poudarjeno slovenstvo drugega dne, ko je imel novomašnik novo mašo v frančiškanski cerkvi nad Vatikanom. Slovenci so jo kar napolnili, med njimi je bila tudi skupina romarjev iz Štajerske. Tudi tu so somaševali duhovniki. Govoril pa je novomašniku bratranec iz Argentine, g. Tone Ogrin.

Za *tajnika evropske škofovske konference* je bil izbran in 23. oktobra potrjen Slovenec dr. Lojze Šuštar, dosedaj škofov vikar v Churu v Švici. Čestitamo!

Sestre: V Rimu živi veliko slovenskih sester, ki so navadno pri glavnih hišah svojih redov. 24. oktobra so se zbrale v Sloveniku, kjer sta bila tudi gg. nadškof Pogacnik in škof Jenko, ki se je udeleževal škofovske sinode ter tam ponovno govoril tudi o izseljencih. Sestre so bile s sestankom zadovoljne in so pokazale pripravljenost delati tudi za Slovence, kjer so v svetu.

Spomin na nadškofa Fogarja: Konec avgusta je umrl v Lateranu Alojzij Fogar, bivši tržaški nadškof, ki ga je pregnal iz Trsta fašizem. Slovenci so se spomnili pokojnika v posebni komemoraciji 31. oktobra z mašo, ki jo je daroval škof Jenko (z njim sta somaševala msgr. Bavdaž in g. Markič iz Beneške Slovenije). Po maši je bila v dvorani posebna prireditev, kjer je o pokojniku govoril msgr. Bavdaž in pel zbor beneških Slovencev iz Les pod vodstvom g. Markiča. — V nedeljo, 7. novembra, smo obiskali grob pok. nadškofa in tudi druge grobove na pokopališču Verano v Rimu.

Akademski klub: Kot je znano, imamo v Rimu Slovenci svoj aka-

demski klub, ki je na sestanku v oktobru izbral za novega predsednika g. Fr. Dolinarja, za podpredsednika g. I. Rebernika in za tajnika g. J. Moharja. Klub je povabil tudi g. škofa Jenka, da je govoril o sinodi.

V taborišču Capua so tamkajšnji Slovenci imeli svojo mašo v nedeljo, 14. novembra. Kot je slišati, bosta taborišči v Latini in Capui razpuščeni, pač pa bo v bližini Rima sezidano novo, podobno onemu na Padričah pri Trstu.

MILAN

Sedaj je redna maša vsako prvo nedeljo ob 5. uri popoldan v cerkvi sv. Tomaža, via Broletto. Tudi Hrvatje imajo svojo mašo, ki pa je v redovni hiši kapucinov na Piazza-le Velasquez 1.

nemčija

PRAVNI NASVETI

Povračilo davka na osebni dohodek (Lohnsteuer)

V začetku ali sredi decembra grem za stalno domov. Ali je res, da lahko dobim povračilo davka že prej, ali pa moram čakati do drugega leta? — A. T., München

Če ste najmanj pol leta v Nemčiji in greste za stalno domov, t. j. da se isto leto ne nameravate več vrniti v Nemčijo, vam ni treba čakati na povračilo davka do konca leta, temveč imate pravico takoj vložiti zahtevek in davek tudi takoj dobite izplačan.

OTROŠKI DODATKI

Ko odidete za božične praznike domov, si preskrbite potrebna potrdila o družinskem stanju. Ker je treba ta potrdila predložiti vsako leto znova, si jih pravočasno preskrbite, da pozneje ne boste ob otroške dodatke.

AVTOMOBILISTI, POZOR!

Vedno znova se dogaja, da kdo vozi še neprijavljen in nezavarovan avto in prav takrat, ko ga pelje prijaviti, povzroči prometno nesrečo.

Nikoli ne vozite neprijavljen in nezavarovan avto! Za škodo, ki

ste jo v takem primeru povzročili, lahko delate leta dolgo v Nemčiji. Zato pozor!

Po božičnih in novoletnih počitnicah se takoj vrnite na delovno mesto!

V nasprotnem primeru bi se utegnilo zgoditi, da bi delodajavec vašo zamudo izrabil za pretvezo in vas odpustil. Sicer pa preberite o tem izrezek iz Dela na straneh 28 in 29!

HAMBURG

V Hamburgu je slovenska maša vsako nedeljo — razen zadnje v mesecu — v cerkvi sv. Antona na Alsterdorfer Straße 73-75. To je okrožje Latenkamp. Dostop s podzemsko železnico do Latenkampa ali s tramvajem štev. 3 in 9 do postaje Winterhudermarktplatz. Maša je popoldne ob 16. uri.

BREMERHAFEN

Tu je slovenska maša vsako nedeljo v mesecu v cerkvi sv. Nikolaja na Lützwstraße 22, Bremerhaven—Wulsdorf.

KÖLN

Ko sedaj v pozni jeseni gledamo na prazna polja in vrtove, vemo, koliko truda in časa je bilo potrebno, da so pridelki doma. Naša slovenska kölnska družina tudi počasi raste. Včasih se morda zazdi, da je njena rast nekje zastala. Novih poganjkov, ki so se pokazali, naenkrat ni več. Mnogi se čez čas

Sprejem male Sabine Plohel med božje otroke v Wipperfürthu.

spet pojavijo. Dobro pa čutimo, kako spadamo skupaj, kako smo drug drugemu potrebni. Zadnje soboto v mesecu se nam nudi še posebna prilika, da se po maši med seboj bolje spoznamo in povežemo.

V Bergneustadtu smo pri krstu sprejeli med božje otroke Tanjo Hiti, hčerko Janeza in Terezije. Ko se tam enkrat na mesec srečamo pri maši, je za nas vse veselo doživetje. Poseben primer, kako fantje drže skupaj.

V Leverkusnu je bila krščena Jasmin Žičkar, hčerka Leopolda in Marte, v Eschweilerju pa Ladislav Krevs, sin Stanislava in Ivanke.

V Wipperfürthu je mlado slovensko gnezdo. Vsak mesec se veselimo kakega krsta. Našo skupnost sta povečale: Sabina Plohel, hčerka Mirka in Marije, in Natalija Čuš, hčerka Karla in Marije.

Staršem iskreno čestitamo in jim želimo vso božjo podporo!

V Burscheidu sta se poročila Martin Javeršek iz Podsrede in Marica Koletič iz Klanjca. Iskreno čestitamo!

HESSEN

V Mainzu je med slovensko sv. mašo bila sprejeta med člane cerkvene skupnosti Tanja Koren, hčerka Alojzija in Darinke, roj. Krojzl.

V Darmstadtu pa je g. p. Sodja med našo redno mašo krstil prvojenca Bogdana, sinčka Maria in Irene, roj. Govedič.

Skupno smo molili in prosili, da bi starši s pomočjo botrov vodili svoje male k spoznavanju resničnega veselja in sreče!

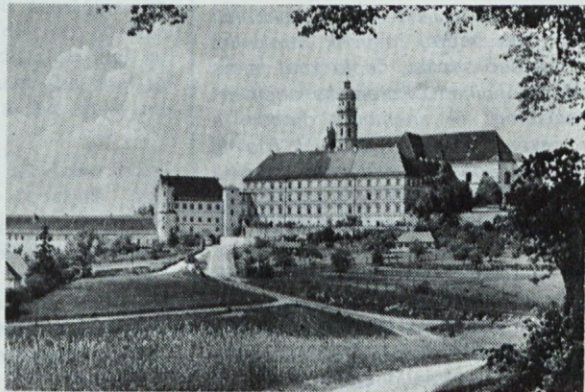
WÜRTTEMBERG

Na predvečer Vseh svetnikov, v nedeljo, 31. oktobra, smo Slovenci iz okolice Aalena obiskali grobove 19 rojakov, ki počivajo v Neresheimu, kot je pokazala slika v prejšnji številki „Naše luči“. Med mnogimi so bili med vojno nasilno izseljeni iz okolice Krškega in Sevnice v Neresheim, kjer so našli streho v tamkajšnjem benediktinskem samostanu. Med pregnanci je bilo več starejših ljudi, ki niso preživeli vojne. 19 od njih jih počiva ob samostanski cerkvi v Neresheimu. Vsi imajo enake križe z imenom in rojstnim krajem. Povsod stoji tudi ime Slovenija.

V Neresheimu smo v imenu sorodnikov v domovini prižgali svečke na gomile ter zmolili za pokoj duš desetko rožnega venca. V kratkem nagovoru smo se zamislili tudi v svojo usodo, saj bo mnoge izmed nas krila tuja zemlja. Se bo našel rojak, da bo tudi na našem grobu prižgal svečko? Misel, da je naš cilj vstajenje in snidenje s pokojniki, je edini svetli žarek, ki prešine temo groba.

Po pobožnosti na pokopališču

V samostanu Neresheim v Nemčiji je živela med zadnjo vojno večja skupina slovenskih pregnancev iz okolice Krškega in Sevnice. Devetnajst od njih ni preživelo vojne. Pokopani so v dolgi vrsti ob obzidju benediktinske cerkve, kot je pokazala fotografija v prejšnji številki „Naše luči“. Naši delavci iz bližnje okolice radi obiščejo njihove grobove.

Požlep Marko, Marica in Justina iz Stuttgarta so nadarjeni pevci. Kar triglasno zapojejo pesem „Ave, Jeruzalem, ti si središče naših želj...“ Ko je oktobra letos Radiotelevizija Ljubljana povabila slovenske otroke iz Stuttgarta in okolice na snemanje za oddajo „Pokazi, kaj znaš“, so se med drugimi javili tudi Požlepovi trije. Pa glej, snemavci so ob pesmi „Ave, Jeruzalem...“ postali nervozni. Kako iz zagate? Ne, verska pesem ne sme na televizijo! „S to pesmijo bi imeli v Ljubljani komplikacije; ali ne znate kake druge?“ se je opogumil eden od snemavcev. Požlepovi trije pa so vztrajali pri svojem — ali to pesem ali pa nič. Marko, Marica in Justina so odšli domov, razočarani in žalostni. Staršem drugih otrok je bilo nerodno in težko. Ko bi pokazali solidarnost s Požlepovimi, bi jim čestitali! Radiotelevizija Ljubljana bi se vrnila praznih rok. Tako pa so snemali nervozno naprej in vsak otrok jim je bil dobrodošel, če je znal le na piščalko pihniti. Potem so odšli organizatorji in snemavci domov, a v zavesti, da so najboljši trio iz diskriminacijskih razlogov izpustili in v zavesti, da so ranili duše treh slovenskih otrok, katerim so hoteli prinesti sonce domovine. Oddaja na ljubljanski televiziji pa bo nosila velik madež, ko bo kazala nastope naših otrok iz Stuttgarta! Naj za ta madež zvedo vsi slovenski izseljenci!

smo imeli v samostanski kapeli sveto mašo, med katero smo se spomnili tudi naših dragih rajnih v domovini.

Tradicionalno jesensko prireditev „Vinsko trgatve“, smo imeli letos v nedeljo, 10. oktobra, v Plochingenu. Zahvalna sveta maša je bila posvečena misijonski misli. Da naši delavci v Nemčiji kažejo zanimanje za misijone, je potrdila prav ta prireditev v Plochingenu. Nabirka v cerkvi in pripravljenost prirediteljev, da namenijo tretjino dohodkov družabne prireditve slovenskim misijonarjem v Afriki, sta rodili lep uspeh. Tako smo mogli to jesen nakazati 1000.— DM za misijone. Vsak udeleženec v Plochingenu (bilo jih je 700) je tako prispeval za rast naše krščanske skupnosti povprečno 1.40 DM.

Družabno srečanje v mestni dvorani (Stadthalle) je bilo nadvse pristrčno. Kvintet Vinka Fekonje je skrbel za poskočne viže. Udeleženci so z užitkom segali po kranjskih klobasah in dobrih pijačah, saj so bile v primeri z drugimi gostilnami in prireditvami precej cenejše in dobre kvalitete. Tombola je za celo uro držala goste v napetem pričakovanju; ko pa jih je glavni dobiček, moped, tako privabljal! Petje se je dvigalo zdaj ob tej mizi, zdaj ob oni in včasih zajelo celo dvorano, da je bilo veselje. Tudi nastopi naših malih s pesmijo, deklamacijo in harmoniko so družabnost poživili. Skratka, v Plochingenu so naši delavci iz okolice Stuttgarta doživeli lep praznik naše izseljenske družine.

Poroke: V Esslingen se je prišel poročiti Ivan Goljat, rojen v Radušah, z Milko Barič, rojeno v Mikuličih. V Knittlingenu pa sta potrdila življenjsko zvezo pred oltarjem Milan Kaiser iz Limbuša in Olga Gumzej iz Podpeči ob Dravinji. — Čestitamo!

Krsti: V Esslingenu Robert Meglič, sinko Viljema in Terezije; v Stuttgartu Bernard Rajh, sin Jožefa in Dragice; Kristina Šebjanič, hčerka Antona in Marjete; Andrej Sinkovič, sin Martina in Francke; v Knittlingenu Monika Kaiser, hčerka Milana in Olge. — Tople čestitke!

WÜRTTEMBERG-OBERLAND

V Liebfrauenkirche v Ravensburgu sta bila krščena hkrati Andreja, hči Vincenca in Antonije Prelesnik, roj. Jančar, Knollengraben, in Silvester, sin Jožefa in Veronike Vidovič, roj. Peterlin, Gornhofen.

Poročila pa sta se v Liebfrauenkirche Albin Bizal iz Kočevja in Jelka Hočevar iz Velike vasi pri Krškem.

Staršem, novorojenčkom in novoporočencema naše čestitke!

Dokler se ne ponudijo še druge možnosti, kar bo o pravem času objavljeno, velja, da so sv. maše na našem novem področju v sledečem redu:

Na prvo in tretjo nedeljo v mesecu ob 10. uri v Ulmu, Franziskanerkirche, ob 17. uri pa v Ravensburgu v kapeli bolnišnice (Krankenhaus);

Košarico jesenskih dobrot je zadel NN pri tomboli na „Vinski trgatvi“ 10. oktobra, v Plochingenu.

na drugo in četrto nedeljo ob 10. uri v Konstanzu v kapeli Marienhausu, ob 17. uri pa v Friedrichshafnu v kapeli hiše St. Elisabeth (to je velika stavba na vogalu Werastraße—Zeppelinstraße, kjer se začne cesta v Meersburg).

Rojaki, obvestite se tudi sami med seboj o slovenskih mašah!

BAVARSKA

MÜNCHEN

Tudi letošnja *vinska trgateg*, 17. oktobra, je privabila nad tisoč Slovencev v dvorano.

Bilo je, kot je to že navada: pri vratih so dekleta pripenjala vsakemu udeležencu slovensko zastavico; potem si je vsakdo poiskal mizo, od koder se je lahko prireditve najbolj aktivno udeleževal ali kjer so sedeli njegovi znanci. Brž je bila velika dvorana polna.

Petčlanski orkester je igral živahno in razigrano, da je ves prostor kar sama po sebi zalila dobra volja. Vesele tekme so bile privlačnost posebne vrste: izrezovanje slonov, tekma z usti k presti, obešanje perila, hranjenje s čežano, hoja po konzervah...

Srečolov je bil zanimiv in bogat: na naših prireditvah gre ves izkupiček od srečk v dobitke. Ker dobitke kupimo v trgovini na debelo, je njih resnična vrednost večja, kot srečolov denarja vrže.

Najlepši trenutek trgatve je bil, ko je petdesetletni Slovenec pripeljal na oder svojo mater in z njo pred vso dvorano na odru zaplesal. To je bil spomin na vse naše matere in marsikomu je prizor zvalil solze v oči.

Ljudje so bili s celotno prireditvijo zadovoljni. Ko bi bila še potrežba boljše (krčmar je povedal, da ob nedeljah noče nihče več streči) in ko bi se nekateri udeleženci bolj zavedali, da vinsko trgateg prireja slovenska župnija in da se je treba temu primerno tudi vesti, bi bilo veselje še večje.

Prav tako zanimiv dogodek je bil *film*, ki je prikazal prireditve naše župnije v zadnjem delovnem letu: romanje v Altötting, vinsko trgateg, debatno uro, miklavževanje, božičnico, pustno prireditev, mašo v Münchnu in binkoštno srečanje v

Na „Vinski trgatvi“ v Plochingenu na Württemberskem so dekleta tekmovala v izbiri potrebščin za goveji golaž. Da ni ostalo le pri igri, so dobile za nagrado vrečko sočnega španskega grozdja.

Böblingenu. Dvorana je bila tako polna kot še nikoli. In slišati je bilo, da bi tak film človek lahko gledal ure in ure. Glavno zaslugo za film ima g. Zdravko, saj je vse prireditve on filmal.

Zadnji *mladinski razgovor* se je vrtil okrog vprašanj, ki zanimajo mlade, *debatna ura* je obravnavala aktualna vprašanja iz življenja Cerkev.

Največja novost v našem župnijskem življenju je *druga cerkev*. Ker je postala prejšnja cerkev premajhna, smo morali poiskati drugo. Hvala Bogu, posrečilo se nam je dobiti na razpolago naravnost idealno cerkev Sv. Duha, ki je pred nekaj tedni obhajala 700-letnico obstoja in je bila za to priložnost prenovljena. Ko smo se zbrali Slovenci prvič v njej k maši 7. novembra, smo bili nad njo vsi navdušeni. To je bilo čutiti tudi iz močnega in lepega petja med mašo.

Pa še nekaj je novega. Posneli smo na magnetofonski trak *nemški tečaj* in sicer za navadne magnetofone in za kasete. Doslej je posnet šele prvi trak. Vsega skupaj bo šest trakov. Vsak od njih ima dve uri tečaja. S temi trakovi se bo lahko vsak sam učil nemščine, kadar bo pri volji. Kdor bo predelal vso knjigo, ki jo tudi lahko kupi pri nas, ob pomoči trakov, bo znal toliko nemščine, da si bo lahko na prejš sam pomagal.

Socialnega dela je vedno dosti. Marsikomu pride posebno prav rabljeno pohištvo, ki ga preko našega socialnega urada vsakdo lahko zastonj dobi.

Krščena je bila Irena Verlak, hčerka Alojza in Olge, roj. Lesjak. Staršem čestitamo, punčki pa želimo vse dobro!

NÜRNBERG

Odslej je *slovenska maša* vsako nedeljo ob 10.30 v cerkvi St. Konrad, Schnieglingerstraße 292. Pol ure prej spovedovanje. — Obvestite se med seboj!

nizozemska

NIZOZEMSKA

Vinska trgateg: V Lindenheuvelu je Društvo sv. Barbare tudi letos skrbno organiziralo vinsko trgateg, katere se vsako leto udeležijo tudi zastopniki javnih oblasti in župnije. Pri otvoritvi so lepo zapeli in izvedli nekaj narodnih plesov. Holandska mladina je do zadnjega kotička napolnila dvorano. Veseli nas, da ta naša mala skupina v svojem okolju uživa velik ugled. Toplo čestitamo!

Naši pokojni: V Brunssumu so naši rojaki spremljali na zadnji zemeljski poti go. Marijo Šalej. roj. Karara, vzorno mater številnih otrok, ki je umrla zaradi posledic avtomobilske nesreče. Naj počiva v miru! Sinovom in hčeram izrekamo iskreno sožalje!

V Heerlerheide je po mučni bolezni umrl 41-letni Oto Kurent, oče petih nedoraslih otrok. Bil je izredno vesten delavec in ljubeč družinski poglavar. Naj počiva v miru!

švedska

Spored sv. maš v decembru 1971:

Drugo nedeljo v decembru, 12., ob 11. uri v Värnamu, ob 18. uri v Jönköpingu. Pred mašo priлика za spoved in pevska vaja.

Tudi na mrzlem severu, na Švedskem, se da peči na ražnju, vsaj poleti, pravijo Rancingerjevi. Slika kaže, da to drži.

Tretjo nedeljo, 19. 12., ob 12. uri sv. maša v Borasu, pred mašo prilika za spoved, po maši razgovor.

Za Božič vam bo sporočeno pozneje.

Četrto nedeljo v decembru, 26. 12., ob 10. uri v Landskroni, ob 17. uri v Helsingborgu.

Po krstu Darka Breznika na domu: stari oče, oče in mati, vnuka in neki „znanec“.

Na Novo leto, 1. 1. 1972, ob 9.30 v Oskarströmu, ob 16. uri v Halmstadu.

Prvo nedeljo v januarju, 2. 1., ob 17. uri v St. Erik v Stockholmu. Po maši razgovor v dvorani.

Na Tri kralje, 6. 1., ob 16. uri sv. maša v Eskilstuni, pred njo prilika za spoved.

Drugo nedeljo v januarju, 9. 1., ob 17. uri v Göteborgu, pred mašo prilika za spoved in pevska vaja, po maši razgovor v dvorani.

Krščeni so bili: V Värnamu Kri-

stina Kaker, hči Antona iz Luč pri Šoštanju in Marije, roj. Terbovšek, iz Sv. Primoža pri Celju. Botra sta bila g. Silvan in ga. Marija Markežič iz Trsta. Isti dan je bila v istem kraju krščena Bojana Rožič, hči Feliksa iz Libeliške gore pri Dravogradu, in Ljudmile, roj. Čekon, iz Slovenj Gradca. Boter je bil g. Ivan Terbovšek iz Värnamu.

Slovinci po svetu

ARGENTINA — Rožmanov zavod v Adrogué je slavil 20-letnico obstoja. Rojaki so se zbrali k dopoldanski sv. maši, se okrepili s kosilom, popoldne pa z zanimanjem sledili igri „Poslednje ustoličenje“, kjer je nastopilo nad 60 oseb. — Društvo „Zedinjena Slovenija“ je na 5. prosvetnem večeru v Slovenski hiši obravnavalo važno temo „Po srednji šoli kam?“ — Mogočno slovlje 29. oktobra in dneva slovenske zastave so praznovali v Slovenski hiši. Akademija in slavnostna večerja je v dvorani združila zastopnike vseh krajevnih društev

in javne delavce. V njihovem imenu sta bili odposlani poslanici goriškemu škofijskemu kanclerju dr. Klincu in celovškemu škofu dr. Köstnerju: kanclerju izraz zahvale, da je kot prvi odločno zavrnil pisanje gosposvetskega župnika Mucherja, škofu v premislek o neresničnosti podatkov v knjigi z željo, da se tudi v starodavno slovensko svetišče pri Gospe Sveti vnese ekumenski duh upravljanja. — Bogoslovci in gojenci Baragovega misijonišča so v dvorani Slovenske hiše pripravili lepo misijonsko proslavo. — V Zavetišču dr. G. Rožmana je bilo skupno kosilo izseljencev v namen zavetišča. Maša, pridiga in govori so spodbudili rojake za razumevanje onemoglih. — Ga. Vera Remec-Debeljakova je na sestanku Zveze mater in žena oživila spomine na polpreteklo in preteklo zgodovino, ko se je slovenska žena borila za svobodo naroda. — V Carapachaju so v dru-

štvenem domu proslavili materinski dan. Igral je tudi novoustanovljeni orkester „Slovenski ansambel“. — Na Pristavi je bil 19. mladinski dan vse slovenske mladine v Argentini.

AVSTRALIJA — Melbournski koncertni večer je napolnil Baragovo dvorano. Otroci Slomškove šole so počastili očete, pevski zbor „Triglavl“, orkester „Bled“ in brata Plesničarja so navzočim nudili prijetno slovensko vzdušje. — Tudi 11-obljetnico Baragovega doma so skupno proslavili z nekaj avstralskimi gosti. — „Slovensko društvo Sydney“ je povabilo člane in prijatelje na družabno prireditev v poljsko dvorano. — Cerkveni pevski zbor sv. Rafaela je pripravil piknik. Najprej je bila maša, nato pa kratek kulturni spored in prosta zabava.

ZDA — Konec počitnic se je društveno življenje spet vrnilo v do-

Otrokom želimo vse dobro v življenju, staršem pa naše čestitke!

Spet je eno leto okrog. Vsako gre hitreje, čeprav pravimo, da je Švedska dolgočasna dežela. Ko dobite to „Našo luč“, bomo že v adventu. Uporabite čas za molitev, za zakramente in za pripravo na Božič, rojstvo našega Zveličarja. Kako moremo bolje končati leto in začeti novo, če ne pri Njem, ki je naš Up in naše Odrešenje?

Za Božič in za Novo leto pa vam želi vse dobro

Jože Flis,
vaš izseljenski duhovnik.

švica

Krščeni so bili: V Amriswilu Marko Florjan, sin Pavle Florjan iz Rheineka/SG; Marjeta Marinič, hči Angela in Ivanke, roj. Martinčič; Bojan Mavsar, sin Jožefa in Angele, hči Alberta in Eme, roj. Jevšenak. V kapucinski cerkvi v Oltenu Darij Kregel, sin Jožefa in Gertrude, rojene Kramer, iz Schönenwerda, prvi slovenski otrok, krščen v tej cerkvi. V Winterthuru sta

Karel Šuligoj in Stanislava Lipičar, oba iz Kala nad Kanalom, sta 4. sept. 1971 v župni cerkvi Maria Lurd v Zürichu sklenila sv. zakon in si obljubila zvestobo.

bila krščena kar dva Roberta na isti dan: Robert Erman, sin Stanka in Marije, roj. Vidic, in Robert Lebar, sin Marjana in Marije, roj. Oblak. V Zürichu: Tomaž Mežnar, sin Štefana in Slave, roj. Glinšek; Anita Marija Krsnik, hči Alojzija in Barice, roj. Krsnik; Aleksander Popov, sin Živorada in Amalije, roj. Štiglic; Darija Trček, hči Pavla in Veronike, roj. Kenk.

Otrokom želimo vse dobro v življenju, staršem pa naše čestitke!

Poroča: V kapeli Kapuzinerheima v Zürichu so se poročili: Stanislav Šuligoj iz Trnovega pri Gorici in Eva Lisjak iz Branika (nekdanj Ri-

henberk) ter Ciril Bavdaž iz Levpe in Marija Ivančič iz Kamnega pri Kobaridu! Čestitamo!

Jesen imamo krasno in kljub temu je bila v nedeljo, 7. nov., v Zürichu prav lepa udeležba pri sv. maši. Na prvo nedeljo v mesecu imamo na razpolago farno dvorano, da se lahko zbiramo in med seboj spoznavamo. G. Gustl Teropsič nam je pokazal skioptične slike naših slovenskih planin in slike njegove letošnje skupine Slovenskega planinskega društva v Švici, ki je uradno proslavila svojo ustanovitve ter se v juliju povzpela na vrh Triglava.

Slovenci ob meji

BENEČIJA — Prvič v zgodovini je papež v avdienci sprejel in pozdravil naše rojake izpod Matajurja. Člani pevskega zbora „Rečan“ iz Ljes, ki ga vodi kaplan Rino Markič, so pričakali papeža v ljudskih nošah. Darovali so mu domačo ple-

move. Kulturna društva v Euclidu so povabila na koncert. — Tudi „Slovenski fantje“ so priredili koncert v SND na St. Clair Avenue. — Praznovanje narodnega praznika, 29. okt., in dan slovenske zastave so proslavili pri Sv. Vidu.

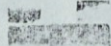
teno košaro, napolnjeno z gubanco, kostanjem in čutaro domačega žganja. Kaplan Markič mu je izročil še na pergamentu napisan posvetilni pozdrav v beneško-slovenskem jeziku in v italijanščini. Papež se je za vse ljubeznivo zahvalil. Predtem je zbor nastopil v Rimu pri spominski svečanosti za nadškofom Fogarjem.

GORIŠKA — Rojaki iz Gorice in okolice so letos še posebno slovesno praznovali misijonsko nedeljo. Misijonar p. Radko Rudež je imel ponovitev srebrne maše. Pevski zbor „Ljubeznivi Bratje“ je tokrat prvič izvajal slovensko mašo Š. Kovača. Popoldansko misijonsko pobožnost je vodil zopet g. misijonar. Na prireditvi v Katoliškem domu so nastopili igralci iz Štandreža in Števerjana. Srečolov je udeležence še bolj razgibal in tudi s tem pripomogel k materialnemu uspehu misijonske prireditve. —

Slovensko gledališče iz Trsta je uprizorilo dramo in komedijo Bertolda Brechta „Bobni v noči“. — Klub starih goriških študentov je odkril spominski plosči bratoma dr. Nikolaju in dr. Josipu Tonkli, ki imata obilo zaslug za politične pravice in svoboščine goriških Slovencev. Spominska svečanost je bila pri rojstni hiši v Breginju. — Da poglobijo ljubezen do slovenske pesmi, se zbirajo pevke in pevci k rednim vajam v majhni sobi pri cerkvi na Rupih. Idealni organizator iz daljnih Jazbin je vodja zboru Rupa—Peč.

TRŽAŠKA — Društvo slovenskih izobražencev v Trstu je na svojem drugem debatnem večeru priredilo diskusijo o letošnjem predavanju o „zdomski Sloveniji“ v Dragi. Ivan Breclj je prikazal zdomsko Slovenijo v Argentini in poudaril, s kakimi žrtvami in ljubeznijo si tamkajšnji Slovenci prizadevajo za

Maričika se je poslovila

Predlanskim, ko so minevali zadnji jesenski dnevi in je ravno gosta megla ležala nad reko Muro, so pri Ifkovih že zdavnaj opravili vinsko trgatve v štrigovskih gorica. Potrgali in olupili so koruzo, pomikali repo, deloma so že tudi posejali, zadnjikrat so nagnali na polje na pašo, ne samo krav in svinj, izpuštili so iz hlevov tudi konje, ja, celo pes Belko ni vzdržal doma na dvorišču, temveč je vesel letal z repom mahajoč za živino, ki se je razpasla na vse strani, po njivah in kolnikih.

V zadnjih letih pastirja niso več imeli, zato je za živino počasi in okorno stopal mali brkati, rdečelični, od sonca ožgani, petinsedem-

deset let stari Itkov oče, ki si je neprestano s predpasnikom brisal solzne oči. V tistih meglenih, zadnjih jesenskih dneh se je namreč od doma za vedno poslavljala štiri-desetletna hčerka Maričika. Trideset let je delala na precej velikem posestvu — tako kot nekoč hlapec Jernej. Že z desetimi leti je morala začeti delati, takrat še majhna Maričika, z materjo v koruzi, pomagala je nositi našeto travo za krave, na konec, na rob njive.

V celi vasi, ja, v celi fari so ljudje govorili, da so Itkovi zelo bogati, oni sami pa tega niso verjeli, čeprav so nekoč imeli dva hlapca in dve služkinji. Sedem otrok je bilo pri hiši. Eden, najstarejši, je postal duhovnik. To je bila seveda tudi vroča in iskrena želja ne samo matere, temveč tudi očeta. Kdo bi jima to štel v zlo! Mama je bila namreč trdno prepričana, da duhovnik ne bo nikdar jedel črnega kruha.

Takih vrlih, dobrih mater je bilo veliko po Prekmurju. Tudi Godinova in Krančeva sta si tako mislili in natiroma želeli, naj bi njuni si-

novi postali duhovniki. Toda prišlo je drugače, kot tolikokrat v našem življenju drugače pride, kot pa si to sami želimo. V Prekmurju imamo veliko duhovnikov, to je nemajhna zasluga naših vernih prekmurskih mater. Tudi dva znana, dobra in vrla prekmurska pisatelja Kranjca in Godino imamo, ki pa nista postala duhovnika, kot sta si to njuni materi nekoč skrivaj in natiroma želeli, ko sta jih ob nedeljah in praznikih pošiljali v cerkev k maši.

Na dvorišču pri Ifkovih je ležalo še ogromno dela. Poln škedenj samih buč, iz katerih bi bilo treba vsak čas jemati semenje, na gumnu je ležala olupljena koruza, ki bi jo bilo treba še spraviti v koruznjake...

Vse to je pustila Maričika dvema petinsedemdesetletnima starčkoma in neomozeni sestri Femiki, ki je v mladih letih vedno sanjala, kako bo nekoč mirno gospodarila in kuhala bratu duhovniku v kakem prekmurskem župnišču. Uboga Femika, kako se je vračunala!

Maričika, ki v osnovni šoli ni bila

ohranitev narodne zavesti. Poudaril je tudi, da je zdomska Slovenija gotovo v povojnem času več kulturno in materialno dala domovini kot domovina njej. — Glasbena matica je letos uvedla koncertni abonma. Predvidenih je devet koncertov s kvalitetnim sporedom. — Tržaški vladni komisar je sprejel na vljudnostnem obisku deželnega svetovavca in tajnika slovenske skupnosti dr. Draga Štoka. Ta je komisarja seznanil z vprašanji slovenske skupnosti in še posebej za hitrejši in lažji postopek za vračanje poitalijančenih priimkov v prvotne slovenske. Omenil je tudi, da napovedani shod MSI žali čustva Slovencev, ki so morali pod fašizmom veliko trpeti. — Na televizijski oddaji „Deželna tribuna“ za deželi Furlanija—Juljska krajina je za listo Slovenske skupnosti nastopil dr. Drago Štoka. Kot edini govornik je tudi v slovensčini povzel, kar je najprej povedal v italijanščini. — Svetoivanska mladina je v splošno pohvalo predstavila igr „Krojaček-junaček“. — Igravska družina na slovenski ra-

dijski postaji Trst slavi 25-letnico svojih oddaj. — V Slomškovem domu v Bazovici je prav razgibano društveno življenje. Ansambel „Condor“ pridno vadi za nastope. Glasbena šola niti v počitniškem času ni odpovedala vaj. „Tržaški oktet“ se pripravlja na nastop v Kulturnem domu. Cerkveni zbor je povabil še pevke iz Gročane, da se bo dostojno predstavil na reviji cerkvenih zborov. — V župnijski dvorani v Devinu sta priredila kulturni večer kulturno-športni krožek in pevski zbor „Fantje izpod Grmade“. — Krožek absolventov slovenske trgovske akademije je povabil na II. slikarsko tekmovanje samouke in profesionalce. — Slovensko gledališče je v Kulturnem domu pripravilo dramo in komedijo „Bobni v noči“.

KOROŠKA — Krščanska kulturna zveza je priredila v Tinjah organizacijski tečaj. Univ. asistent dr. Erik Prunč je govoril o temi „Od organiziranja do organizacije“, o demokraciji in načelih v organizaciji, kaplan Ivan Matko o poslova-

nju v organizaciji, župnik Lovro Kaselj pa o pogojih dobrega govornika in o njegovem nastopu. — Pester kulturni večer je pripravilo v Bilčovsu pri Miklavžu Slov. prosvetno društvo „Bilka“. — Prosvetno društvo iz goriškega Štandreja je bilo v gosteh v St. Jakobu. Nad 50 pevcev in igravcev je koroške rojake razvedrilo z lepimi pesmimi, dramska skupina pa je predstavila Čehovega „Medveda“ in Levstikovega „Junteza“.

Odgovori braucom

J. Z., M. Nemčija

Stavek „Tedad začne kristjan jec-ljati“ je bil mišljen tako, da smo kristjani za verske debate premalo pripravljeni.

V. J., R., Nemčija

Vaša prispevka sta prav gotovo pisana z veliko dobre volje. Nista pa toliko zanimiva, da bi ju mogli objaviti v Naši luči.

najboljša učenka, je v svojem srcu imela in gojila samo eno željo: priti v svet, se nekaj izučiti in nekaj postati. Naredila je enoletno Kmetijsko-gospodarsko šolo v Rakičanu in enoletno vrtnarsko šolo v Medlogu pri Celju. Toda razmere v domovini, predvsem za kmečke, delovne ljudi niso bile najboljše, to sta videla in v srcu čutila oba prekmurska pisatelja Ferdo Godina in Miško Kranjec. Isto pa je uvidela in spoznala nešolana, preprosta, pridna in delavna Maričika. Kaj pa je imela od vsega težkega dela na domači zemlji? Roke so ji bile žuljave in tako razpokane, da jih ji je oče vsak večer pozno v noč ob goreči petrolejki z raztopljenim lojem mazal in zdravil. Denarja in plačila za delo pa Maričika itak ni nikdar dobila, niti si ga ni želela, saj je bila srečna in zadovoljna že, če se zaradi prevelikega davka niso prepirali in kregali in če je slišala, da so ga pravočasno plačali. Toda nedopovedljivo težko je bilo kmečko življenje takoj po drugi svetovni vojni in ni ga bilo človeka, ki bi se za kme-

ta-delavca zavzel in povedal na pristojnem mestu, kako je na delu želi.

Maričika je veliko brala, ne samo „Kmečki glas“, skrivaj si je nabavljala knjige in jih brala v hlevu pri česanju in čiščenju krav, kajti mami ni bilo po volji, če jo je zalotila, da je brala knjige, ko je bilo pa vedno toliko dela. Skoraj pri vsaki drugi hiši v vasi je bil že kdo na delu v inozemstvu, v Kanadi ali v Nemčiji. Začeli so prihajati domov na obisk z denaricami, polnimi samih tujih valut. Ni trajalo dolgo, že je bilo v vasi, kjer so se še pred nedavnim po vaški cesti podile krave in biki, vse polno avtomobilov. Avtomobila si sicer ni Maričika nikdar želela, vendar mikal jo je tuji denar, s katerim bi potem lahko pomagala očetu in materi, da bi se lepše oblekla in da bi lažje živela.

Čeprav sta oba, oče in mati milo jadikovala in prosila: „Maričika, ostani pri nama, saj vidiš, da sva stara in onemogla!“, teh želj in prošelj ni poslušala, dasiravno so ji tekle solze po licu.

„Trideset let sem preveč in zastoni garala,“ si je mislila Maričika, ko so lfkov oče, opotekajoč se, z glavo samo kimajoč, žalostno kot še nikdar v življenju, vpregali kobilu v koleselj, da bi odpeljali Maričiko na najbližjo železniško postajo, v Ljutomer.

Celo dolgo pot od Bistrice pa do železniške postaje nista spregovorila besedice. Ne zaradi sovraštva, iz ljubezni drug do drugega sta molčala...

Vlak, ki je prihajal iz Veržeja proti Ljutomeru, je neusmiljeno žvižgal. Maričika je vsa zmedena prišla že nekoliko raztrgan, pleten, na pol prazen kovček, ki ga je pred leti s seboj nosil in vlačil brat Vanč, ki je skoraj polovico svojega življenja študiral.

Vlak je obstal. Slovo je bilo težko, besed slovesa ni bilo, saj jih tudi ni moglo biti. Stari, že osiveli lfkov oče je prvokrat v življenju poljubil hčerko Maričiko na lice. Hotel ji je reči „Zbogom!“, pa ni spravil besede iz sebe.

I. I.

V. L., D./E., Nemčija

Kot ste mogoče sami že opazili, v Naši luči pesmi ne objavljamo, razen otroških na straneh za otroke. Tako tudi Vaša ne pride v poštev. Ne dvomimo pa o njeni kvaliteti.

F. M., D., Nemčija

Gotovo je, da se Vam dela velika krivica. A ker naše revije Nemci ne berejo, je objavljane takih člankov v njej brezpredmetno. Mogoče bi poskušali objaviti to v kakšnem nemškem časopisu ali reviji.

Vsem bralcem Naše luči

Zaključen je 20. letnik Naše luči. Upamo, da ste v glavnem z revijo zadovoljni.

Priporočamo se še za naprej. Ostanite njeni naročniki, pridobite še druge zanjo! To bo najlepše priznanje njenim izdajateljem.

Uredništvo in uprava

Uganke

● Tinček in Tonček sta si podobna kot jajce jajcu. Sta tudi enako velika in vedno enako oblečena. Mislite, da sta dvojčka? Ne, nista. Čeprav sta istega dne, ob isti uri in istega leta rojena. Torej le dvojčka? Ne. Imata tudi isto mater. Na, ta je pa dobra! Kaj pravite, kaj sta?

● Trije kovboji in trije Indijanci hočejo priti preko reke, a imajo na razpolago le majhen čoln, v katerem gresta samo dva človeka. Ne zaupajo si med seboj in sklenejo, da mora biti vselej enako število Indijancev in belcev na enem od obeh bregov. Kolikokrat so morali veslati čez reko?

REŠITEV UGANK iz prejšnje številke: 1. Ob 10,50. — 2. Leta 1753. — 3. Na prvem 22, na drugem 14, na tretjem 12. — 4. 48 km.

novice od doma

CELJE — V zadnjih letih je zraslo novo stanovanjsko naselje „Otok“. Naselje ima že dalj časa pozimi težave z ogrevanjem, čeprav so zgradili posebno kurilnico na Otoku, ki je last podjetja „Plinarna-vodovod“. Nove hiše nimajo dimnikov in so zato navezane le na ogrevanje iz celjske toplotarne, ki pa ima preveč priključkov in ne zmore ogrevati stanovanj. Ker ljudje nočejo plačevati za ogrevanje, ki ga ni, je prišlo do sporov.

GORNJA RADGONA — V prvih osmih mesecih letos je odšlo v inozemstvo iz te občine 117 delavcev. Lani jih je v istem obdobju odpotovalo 261. Največ jih je odšlo leta 1965: kar 555. Mnogo jih je pa odšlo mimo zavoda za zaposlovanje.

GORNJA RADGONA — Konec oktobra je bila sklicana občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva, ki naj bi razpravljala o nalogah organizacije. Konferenca ni bilo, ker so prišli le redki člani konference. „Delo“ pravi, da bi bilo treba poiskati vzroke za te vrste pojave, ki jih je vedno več. Zdi se, da so se ljudje naveličali poslušati dolgovazne govore, ki jih ne razumejo in ničesar ne povedo, in ostanejo raje doma pri koristnejšem delu.

GORNJA RADGONA — Mura verjetno v tem stoletju ni imela v Pomurju tako majhnega pretoka kot letos v oktobru, ko je struga na številnih mestih pokazala dno. Zaradi tega je obtičalo v svojih pristaniščih vseh pet brodov, ki so ponekod za prebivavce edina vez med obrežji. Zanje pomeni to velike obvoze tudi po več deset kilometrov daleč čez oddaljene mostove, kar je zlasti prizadelo kmete, ki še niso pospravili vseh pridelkov.

Z izvirki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

kaj pravijo doma in po svetu

DELO

SRBILJANA, PETEK, 20. OKT. 1966

NE ZAMUDI NITI URE!

IZDAJE SVETLO BELOVRHNA TIŠTARNA SLOVENIJE

IZDAJE SVETLO BELOVRHNA TIŠTARNA SLOVENIJE

Zaposlovanje tujih delavcev (v Zahodni Nemčiji, op. NL) stagnira. Opuščanja so na dnevnem redu. V kölnskem „Deutzu“ so odpustili oktobra 300 tujih delavcev, v novembru jih nameravajo prav toliko. Številna podjetja, zlasti iz kovinske stroke, delajo v petek samo do opoldne ali pa sploh ne. Nadur ni več, kar gostujoči delavci bridko občutijo. Opaziti je, da delodajavci odpuščajo za vsako malenkost, za vsak prekršek delovne discipline. Oblasti so začele preprečevati tako imenovano „Familienzusammenführung“, torej združevanje družin tujih delavcev v ZRN.

Seveda so vse to za zdaj še simptomi (= znaki) morebitnega razvoja v bližnji prihodnosti, ne pa dokazi bližajoče se krize. Tujih delavcev v ZRN je še vedno 2,2 milijona, med njimi je 476.000 Jugoslovancev (60.000 več kot lani). Toda „zlati časi“ so minili, trdijo vsi, ki opazujejo sedanji položaj in napovedujejo „zaostritev razmer“ v letu 1972.

Optimisti v gospodarskem ministrstvu menijo, da bo prišlo na trgu tuje delovne moči do „umiritve“. Ostalo naj bi torej pri 2,2 milijona, vsaj dokler mednarodno gospodarstvo ne bo prebrodilo sedanje krize denarnega sistema in dokler se ne umirijo in stabilizirajo devizni tečaji; to utegne trajati približno leto dni. Tuji delavci bi bili prizadeti samo, kolikor še niso v Nemčiji — skoraj ustavili bi se namreč svež priliv.

Sindikati, ki sicer zavračajo pesimizem privatnih industrialcev in terja enajstodstotno zvišanje plač, napovedujejo desetodstotno zmanjšanje števila tujih delavcev, torej za približno 200.000. Po odstotkih bi potem lahko sklepali, da bi bilo prizadetih okrog 40.000 jugoslovanskih delavcev, na splošno pa sodijo, da bi bilo število dosti manjše, če bi se napovedi uresničile, kajti jugoslovanski delavci so bolj iskani kot drugi.

Tako imenovani „neodvisni“ gospodarski krogi, večinoma od industrije odvisni gospodarski inštituti, pa predvidevajo za prihodnje leto manj ugoden razvoj in sodijo, da bi se število tujih delavcev utegnilo zmanjšati za 20 odstotkov. Torej za približno 400.000. Po tej matematiki bi torej izgubilo kakih 80.000 do 100.000 Jugoslovancev svoje delovno mesto, v resnici pa bi praktično ostalo brez dela „samo“ kakih 50.000 naših.

Tudi zahodne Nemce bi recesija (= upadanje gospodarske dejavnosti) prizadela, toda neprimerno manj kot tuje delavce. ZRN je s svojim 0,7 odstotka brezposelnosti (147.000) globoko na dnu svetovne lestvice, saj ima na primer Nizozemska 1,5, Švedska 2,7, Velika Britanija 4, Italija 4,5, Kanada 5 in ZDA celo 6 odstotkov brezposelnih. Če bi se število brezposelnih zvišalo na primer na 2 odstotka, bi bil to sicer na prvi pogled ogromen skok, po mednarodnih merilih pa samo „normalizacija“.

Seveda gre ves čas samo za napovedi in predvidevanja, za katera ni nujno, da se uresničijo. Toda pripraviti se je treba za vsak primer.

V domovini je treba že zdaj temeljito misliti na božične in novoletne praznike, ko bo prišlo v Jugoslavijo kakih 300.000 „zdomcev“. Mnogi izmed njih bodo tako poskušali najti delo doma, tudi tisti, ki še niso dokončali svojega „varčevalnega programa“. Na sestankih in srečanjih, ki jih pri-

pravljajo v domovini, naj nalijejo našim delavcem čistega vina: ne neodgovorno obljubljeni in potem ne izpolniti, temveč realno pretehtati zaposlitvene možnosti pri nas. Lani so bili taki sestanki dostikrat bolj manifestacija čustvene povezanosti in sejni neizpolnjenih obljub kot pa možnost za resnično informacijo.

Posebej naj tisti, ki nameravajo nadaljevati delo v Zahodni Nemčiji, strogo pazijo na natančno izpolnjevanje vseh obveznosti in dogovorov. Ne zamudi niti ure, gre glas po barakah in podstrešnicah, vrni se pravočasno, tudi če si bolan: marsikatera trdka „komaj čaka“ na množične zamude po Novem letu, da bo potem imela formalni (= prazen) razlog in opravičilo za odpust. Naši delavci so z meddržavnimi pogodbami sicer dokaj zaščiteni — če so člani zahodnonemških sindikatov, še dodatno — toda pogoj za uveljavitev njihovih pravic je, da izpolnjujejo svoje obveznosti. Po deželi gre glas, da cele skupine zdravih fantov iz posameznih krajev, ki vse leto niso bili niti en dan na bolniškem dopustu, po praznikih množično obolijo tudi za deset, dvajset dni — in tudi vsi prinesejo veljavna zdravniška spričevala. Takšnih očitnih primerov podaljševanja novoletnih dopustov letos ne mislijo tolerirati (= trpeti) — to je sklenjena stvar in s tem mora računati vsakdo, ki namerava še naprej delati v Zahodni Nemčiji.

„Selektivno“ (= izbirno) odpuščanje grozi sicer v prvi vrsti Špancem, Portugalcem, Turkom in Grkom, ki so večinoma ne kvalificirani delavci in se razen tega izredno težko vključujejo v tukajšnje življenje. Italijani so zaščiteni z določili Zahodnoevropske gospodarske skupnosti, Jugoslovani pa z meddržavnimi pogodbami in slovesom, da so posebno prilagodljivi in sposobni. Toda zmotno in neodgovorno bi bilo s tem špekulirati, kakor je sploh nesmiselno računati na nekakšno sentimentalnost (= mehkočutnost) neke države, ki preživlja krizo, recesijo, ali pa tudi samo manjše motnje v svojem gospodarskem sistemu.

Delo, Ljubljana, 6. novembra 1971, str. 15.

DO DEVIZ Z IZVOZOM DELAVCEV

Kakor se govori, so naše tovarne na tem, da začno montirati avtomobile, ki so jih doslej uvažale. Kot piše „Borba“, gre menda za vozila peugeot in BMW.

Na kakšni podlagi bi se pri nas začela montaža teh avtomobilov? Odgovor utegne biti razviden iz tega, kar je povedal predstavnik tovarne Tomos na seji upravnega odbora jugoslovanske zbornice za razvoj gospodarskega sodelovanja s Francijo. Rekel je, da nekatera naša podjetja pridejo do deviz dejansko z izvozom delavcev. Francoski delodajavci bi namreč — po dogovoru s svojimi jugoslovanskimi kooperanti — izplačevali pri njih zaposlenim jugoslovanskim delavcem samo del zaslužka, kolikor ga potrebujejo za življenjske stroške, ostanek pa bi prenesli na naše podjetje, ki bi delavcem izplačevalo protivrednost v dinarjih.

Te devize v blagajni domačega podjetja bi se, na podlagi predpisov, obravnavale kot dohodek od izvoza storitev; podjetje ima pravico, da zadrži zase celoten znesek. S tem denarjem bi uvažali avtomobilske dele in jih v naših tovarnah montirali. Predstavnik Tomosa je dejal, da so v dogovarjanju o takšnem načinu kooperacije, kolikor je njemu znano, že precej daleč prišli.

Kaj bodo ukrenili proti našim podjetjem, ki se pečajo s takimi rečmi, je povsem negotovo — saj delajo v skladu z zakonom!

Delo, Ljubljana, 10. novembra 1971, str. 3.

PISMO IZ MÜNCHNA

Sklenil sem, da bom šel po stopinjah slovenskega zdomca, in sem jo mahnil v Nemčijo. Zdaj sem v Münchnu. To je bilo včasih nemško mesto, bavarska prestolnica, zdaj pa so tu vsi tisti, ki pri nas niso bili za kdove kakšno rabo.

ILIRSKA BISTRICA — V poskusno obratovanje so spustili čistilne naprave, sestavljene iz štirih plavaločih turbin; čistijo odpadne vode iz tovarn „Lesonit“ in „TOK“ (tovarna organskih kislin) in še odplake, ki se stekajo v kanalizacijsko omrežje Ilirske Bistrice. Čistilne naprave so bile skoraj v celoti izdelane doma. Onesnaženost reke Reke se bo že v prvi stopnji očiščevanja zmanjšala za polovico, kot upajo.

KOPER — Pred nedavnim so začeli v koprski luki graditi skladišče za tekoče kemikalije. Nobena izmed jugoslovanskih luk namreč nima skladiščnih prostorov za „tekoče tovore“. Koprsko skladišče bo lahko oskrbovalo ne le jugoslovansko kemično industrijo, ampak tudi Srednjo in Vzhodno Evropo.

KRANJ — Vse Gorenjce je zajela huda nevolja, ko so brali, da so slovenski zastopniki izjavili, da so načrte za cestni predor pod Karavankami opustili, čeprav je na avstrijskih kartah, izdanih letos septembra, trasa predora že vrisana. Izmenjava blaga in turistični promet sta se v zadnjih letih tako dvignila, da je odlaganje del za predor neodgovorno dejanje.

KRIŽE pri TRŽIČU — Kmetijska združenja v Križah je po nekaj letih krize in izgub prišla do tega, da se poljedelstvo ne splača in se je odločila, da zemljo, ki so jo pred leti vzeli, spet prepustijo kmetom. Od 120 hektarjev zemlje, ki jo ima za drugo, so je obdelali letos le 40. Okrog 60 hektarov je bilo v zaku-pu, dosti njih pa ni bilo obdelanih.

LENDAVA — Republiški cestni sklad je izločil iz programa kategorizacije cest v Sloveniji že včrtano traso regionalne ceste iz lendaravske občine čez Bistrice in Razkrižje do Ljutomera ter čez Ptuj v notranjost Slovenije. Domačini so s tem precej prizadeti, saj gre za važno povezavo lendaravske in ljutomerske občine, ki ju loči Mura. Zaradi take odločitve bi tudi padla v vodo graditev mostu med Bistrica-mi in Razkrižjem.

LJUBLJANA — Letošnja kmetijska proizvodnja je za 8% večja od lanske. Poljščin je za 11% več, živino-

reja pa se je povečala le za 2%. Letos je bil rekorden pridelek pšenice v Jugoslaviji: 5 milijonov 611 tisoč ton. To je doslej najbolj bogata letina pšenice. Povprečno je bil pridelek pšenice povsod za 40% večji od lanskega.

LJUBLJANA — Konec oktobra so izvolili po trojnem glasovanju v slovenski skupščini Marka Kržišnika in Nika Belopavloviča za poslance v centralni skupščini v Beogradu. Imenovana bosta zasedla mesti Mitje Ribičiča in Marka Bulca, ki sta bila po partijski odločitvi poslana v predsedstvo države.

LJUBLJANA — Okrožni javni tožilec v Ljubljani je ukazal zapleniti 3. številko glasila komunistične študentske organizacije „Tribuna“. Vzrok zaplembe je članek Pavla Kristana „Cenjeni predsednik SFRJ Josip Broz Tito“. Tožilec trdi, da vsebina in trditev članka žalita čast in dobro ime predsednika republike. Studentje so se zgražali nad Titovo udeležbo v Persepoli ob 2500-letnici Perzije.

LJUBLJANA — V slovenski skupščini so govorili o tem, kolikšni so dolgovi in terjatve v slovenskem gospodarstvu. Terjatve slovenskega gospodarstva znašajo 21,5 milijarde dinarjev, obveznosti (dolgovi) pa 14,7 milijarde dinarjev. Gospodarstva drugih jugoslovanskih republik dolgujejo slovenskemu gospodarstvu 8,5 milijarde dinarjev, samo pa je zadolženo v drugih republikah za 4 milijarde.

LJUBLJANA — Statistični urad je ugotovil, da je v Sloveniji 14,6 odstotkov ljudi, ki so starejši od 60 let, da se število kmečkega prebivalstva vedno manjša in da upada rodnost. Število novorojenčkov je padlo od 18,2 na 15,4 na tisoč prebivalcev. Pri vzrokih smrti so na prvem mestu obolenja srca in ožila, dalje rakava obolenja, bolezni dihal in prebavil, nato pa poškodbe in nasilna smrt.

LJUBLJANA — Čeprav se bo bencin podražil za najmanj 30 par in nafta za 20 par pri litru, bo še vedno premalo denarja za ceste v Sloveniji. Podražitev goriva bo prinesla republiškem cestnemu skladu o-

Šel sem po Leopoldstraße in nekako se nisem znašel, vtis sem imel, kot da sem v Sarajevu.

„Bitte, kje lahko pridem do gostilne Pri volu?“ sem v šolski nemščini nagovoril gospoda, ki mi je prišel nasproti.

„Ne znam nemško, jaz sem Turek,“ mi je odvrnil.

Ustavil sem drugega.

„Ne vem, Italijan sem,“ je povedal.

Tretji je bil naš.

„K Volu ne hodi,“ mi je svetoval, „tam so sami naši. Čuden lokal, gostje so ga pokvarili.“

Šla sva v prvo gostilno in med drugimi bavorskimi specialitetami so mi ponujali tudi čevapčiče in pizzo.

„Čez bova pa slivovko Radenković, tipič minhensko,“ mi je dejal novi znanec.

Povedal mi je, da dela v Nemčiji že tretje leto.

„Pa vzdržiš med temi kapitalističnimi izkoriščevalci?“ sem ga povprašal.

„Z njimi se še da,“ je odvrnil, „huje je, ker sem prišel sem s posredovanjem našega podjetja.“

„Kaj pa je to hudega?“

„Oni poberejo skoraj polovico mojega zaslužka. V edino tolažbo mi je, ker vem, da bom od tega denarja nekaj nazaj dobil.“

„Nazaj? Kdaj?“

„Ko se bom vrnil domov. Naše podjetje namreč z markami kupuje stroje in opremlja novo tovarno. Ko se bom vrnil, bom dobil delo v njej.“

„Ali pa tudi ne ...“

Evgen Jurič

Delo, Ljubljana, 25. sept. 1971, str. 22.

DELAVEC MORA ČAKATI NA STANOVANJE 15 DO 18 LET

V naših velikih, zelo razvitih industrijskih podjetjih mora delavec čakati na stanovanje 15 do 18 let, druge kategorije zaposleni pa v tem času spremenijo po dvoje in troje stanovanj.

Družbene razlike gredo še naprej, če upoštevamo resnične razlike v pogojih in možnostih šolanja. Zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko sredstev iz skladov za izobraževanje, ki se pretežno oblikujejo iz osebnih dohodkov zaposlenih, se porabi za šolanje okrog tistih socialnih kategorij, ki pripadajo zgornjim družbenim slojem.

Resnične družbene razlike pa dobijo še drugačne razsežnosti, če primerjamo skupne dohodke na člana družine, ker je znano, da je v delavskih družinah povprečno zdaleč manj zaposlenih, piše v „Slobodni Dalmaciji“ dr. Srdjan Vrcan, izredni profesor pravne fakultete v Splitu.

Delo, Ljubljana, 29. oktobra 1971, str. 3.

MIZERNI POLOŽAJ SLOVENSKEGA IGRAVCA

Predsednik izvršnega odbora Borštnikovega srečanja Branko Gombač je prejel od igravca Drame Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane pismo, v katerem ga obvešča, da odklanja letošnjo Borštnikovo nagrado, ki jo je dobil za vlogo profesorja Higginsa v Shawovi komediji „Pygmalion“ na odru ljubljanske Drame. V svojem pismu je Boris Kralj napisal med drugim tudi naslednje:

„Na videz zveneče občasne nagrade ne morejo biti krinka za nezavidljiv družbeni in naravnost mizerni položaj slovenskega igravca. Napor, ki jih vložijo igravci v oblikovanje vlog, so včasih nečloveški in vendar se vrednotenje teh naporov ne more primerjati niti s telovadno popevkarskimi.“

Ker ne želim sodelovati pri podpiranju takšne kulturne politike, odklanjam to, kakor tudi vse eventualne bodoče nagrade, dokler se stanje v slovenski kulturi bistveno ne spremeni.“

Delo, Ljubljana, 3. novembra 1971, str. 5.

Mira Stupica je bila deležna burnega ploskanja, ko je rekla (na kongresu kulturne akcije Srbije, op. NL):

„Medtem ko razmišljam o raznih naših skrbih in poslušam govornike, se sprašujem, kako smo mogli, kako smo smeli ustvariti tak jezik prividov, jezik zid, jezik brez vsebine, jezik, ki je neutrujen v svoji nezmožnosti, da bi karkoli povedal. Jezik, ki mnogo govori, a nam ne pove, kaj nas čaka, temveč nas zapira v našo negotovost. Jezik, ki je odločen po tonu, a neučinkovit po svoji naravi in pomenu, jezik, ki je bolj aroganten kot argumentiran (= objesten kot dokazujoč), jezik, s katerim pogosteje obračunavajo, teže pa z njim plačujemo račune, jezik, ki odtuja, namesto da bi zbiral. Skratka, ustvarili smo jezik, ki je nerazumljiv za sedanji resni čas in družbo. Ne izgovarjajmo besed, ki jih ne moremo izpolniti!“

Delo, Ljubljana, 29. oktobra 1971, str. 2.

SAMO SLOVENSKO NE!

Ni še dolgo tega, kar smo bili deležni prav nesramnih diskriminacij na avstrijsko-jugoslovanski meji (Ljubelj).

Ko je javnost postala pozorna na način ravnanja avstrijskih carinikov do slovensko ali srbohrvatsko govorečih potnikov, je bilo čutiti, da bo Deželna finančna direkcija v Celovcu le ukrepala.

Da temu ni tako, tale pripetljaj na Ljubelju. V ponedeljek, 11. 10. 1971, mi je avstrijski carinik dal na Ljubelju tole informacijo: „Z menoj lahko govorite nemško, italijansko, francosko in angleško.“

Na vprašanje, ali mogoče ne obvlada tudi slovenskega ali srbskega in hrvaškega jezika (saj je njegovo delovno mesto na avstrijsko-jugoslovanski meji), je carinik zadirčno odgovoril: „Ne, in se tudi ne nameravam učiti!“ Nadalje mi je dal vedeti: „Če ne znate nemško, počakajte nekaj ur, da pride tolmač.“

Če se zamislimo, da je: 1. Ljubelj mejni prehod, ki leži vendar na avstrijsko-jugoslovanski meji, in 2. da tu živi na eni strani kot na drugi strani meje slovenski narod, potem taki in podobni dogodki jasno kažejo, kakšna je avstrijska politika dobrih sosedskih odnosov.

Ni nam pa razumljivo, zakaj se avstrijske oblasti obotavljajo postaviti na mejnih prehodih ljudi, ki bi obvladali potreben tuj jezik. In to v času, ko potuje vsak dan izredno veliko število jugoslovanskih potnikov v Avstrijo, med temi pa je seveda število slovenskih potnikov največje.

Če ta problem bolj natančno osvetlimo, zapazimo takšno zaničevanje avstrijskih, predvsem pa koroških oblasti konkretno le do Slovencev oziroma Jugoslovancev.

Zdi se mi, da si obetajo avstrijske oblasti od takih in podobnih ukrepov predvsem dvoje:

1. Večjo, a izkrivljeno nacionalno zavest nemško govorečih državljanov in s tem še večjo šovinistično mržnjo do slovensko govorečih sodržavljanov.

2. Čimprejšnjo asimilacijo Slovencev na Koroškem.

Dolžnost nove socialistične avstrijske vlade pa bo, da bo čimprej izolirala tiste nemške nestrpnosti v deželi, ki toliko doprinašajo k temu, da se vedno znova in znova pojavljajo ostudne diskriminacije Slovencev.

Če novi vladi to ne bo uspelo, se utegne zgoditi, da bo Avstrija v bližnji prihodnosti še izgubljala na ugledu.

Delo, Ljubljana, 30. oktobra 1971, str. 23.

LE ITALIJANSKI FORMULARJI

Izvajavci popisa prebivalstva v Furlaniji-Juljski krajini delajo v očitnem nasprotju z določili italijanske ustave, ki predvideva pravico pripadnikov narodnostnih manjšin do izražanja v materinem jeziku. Popisna akcija

krog 200 milijonov dinarjev. Iz cestnih taks, ki se bodo povišale za 100 odstotkov, bodo dobili okrog 46 milijonov. Po novem bo od litra bencina šlo 85 par za ceste, od tega 10 procentov za občinske ceste. Skupaj se bo predvidoma nabralo 515 milijonov dinarjev. Če pa upoštevamo, da je republiških cest kar 4673 km, od tega 2048 km cest prvega in drugega reda, bo denarja še vedno veliko premalo. Letno bi bilo potrebno obnoviti 610 km cestišča; v zadnjih štirih letih pa je bilo dejansko popravljenih le 512 km. Preveč cestnega denarja gre v druge namene.

LJUBLJANA — Po denarnih dosežkih je vrstni red najmočnejših slovenskih trgovskih podjetij nasleden: na prvem mestu je ljubljanska „Metalka“ s 1533 zaposlenimi in 2831 milijonov dohodkov. Sledi štiri ljubljanska podjetja: „Emona“ s 4640 zaposlenimi in 1759 milijoni, „Slovenijales“ z 9787 zaposlenimi in 1743 milijoni, „Jugotextil-Impex“ z 865 zaposlenimi ter 1624 milijoni, „Mercator“ s 3286 zaposlenimi in 1270 milijoni dohodkov. Na šestem mestu je celjska „Kovnotehna“ s 692 zaposlenimi in 1059 milijoni. Na naslednjih štirih mestih so spet ljubljanska podjetja: „Elektrotehna“ s 567 zaposlenimi in 1009 milijoni, „Lesnina“ s 670 zaposlenimi ter 712 milijoni, „Slovenija-Auto“ z 906 zaposlenimi in 698 milijoni in „Astra“ s 665 zaposlenimi ter 618 milijoni dohodkov.

LJUBLJANA — Z novim letom naj bi se podražile tudi poštno pristojbine. Poštna uprava je predlagala izvršnemu svetu, naj bo poštnina za navadno pismo dinar, za dopisnico pa 60 par. Podražitev utemeljujejo s stroški za avtomatizacijo. 98 odstotkov slovenskega omrežja je že avtomatiziranih in 80 odstotkov ima na voljo dnevno dostavo pošte. Samo v Sloveniji znaša letošnja izguba pri pošti 40 milijonov, ki jo bodo krili z denarjem iz telefonije in telegrafije.

LJUBLJANA — Komaj je nastopilo hladno vreme, so se že začele težave zaradi pomanjkanja električnega toka. Zaradi suše primanjkuje vode hidrocentralam, termoelek-

trarne tudi pogosto odpovedo, ker so stroji zanič. V nekaterih železarnah so morali ugasniti martinove peči. Poleg številnih tovarn trpe tudi gospodinjstva zaradi pomanjkanja električnega toka. Na žalost se to stanje že več let stalno pojavlja s prihodom zime.

LJUBLJANA — Med sto največjih proizvodnih podjetij Jugoslavije se uvrščajo v združeno podjetje „Slovenske železarnе“ (13. mesto), tovarna avtomobilov in motorjev TAM v Mariboru (30.), velenjska tovarna gospodinske opreme „Gorenje“ (32.), „Elektrogospodarstvo Maribor“ (43.), novomeška industrija motornih vozil IMV (58.), ljubljansko gradbeno industrijsko podjetje „Gradis“ (64.), koprška tovarna motornih vozil „Tomos“ (71.), kmetijski kombinat v Žalcu „Hmezd“ (90.) in tovarna glinice in aluminija „Boris Kidrič“ v Kidričevem (98.).

LJUBLJANA — V Zahodni Nemčiji je okoli 40 tisoč Slovencev. Najmočnejše skupine so v pokrajinah Baden-Württemberg (Stuttgart, jugozahodna Nemčija) in Bavarska (München), na kateri odpadeta dve tretjini vseh. Številni pa so tudi v mestih Frankfurt, Köln, Düsseldorf, Mannheim, Mainz, Hannover in Hamburg. Preko 60% vseh zdomcev je v Zahodni Nemčiji, okoli 65% teh v starosti od 20 do 25 let, okoli 30% brez dokončane osnovne šole, okoli 50% brez kvalifikacije.

LJUBLJANA — Sindikati trdijo, da ni nobene države, ki bi tako malo pozornosti posvečala zaposlovanju kakor Jugoslavija. Trenutno ima 300.000 nezaposlenih, ki so prijavljeni kot takšni. Potencialno rezervno delovno silo ocenjujejo na 1,5 milijona. Slovenija ima na 1000 ljudi 311 zaposlenih, Kosovo le 78, Makedonija 155. Kot Damoklejev meč pa visi v zraku vprašanje, kaj bo, če bi zaradi gospodarskih težav začele zahodne države vračati zdomce.

LJUBLJANA — Blagovna izmenjava Jugoslavije z inozemstvom izkazuje v prvih osmih mesecih letos 1150 milijonov dolarjev izgube, kar pomeni skoro dve milijardi dinarjev na mesec. Slovenija je izvozila

na Tržaškem, na edinem področju, kjer so (na izrecno zahtevo) delili tudi slovenske formularje, po mnenju odgovornih predstavnikov naše manjšine, pomeni očitno kršenje petega člena londonskega sporazuma, ki na področju bivše cone A svobodnega tržaškega ozemlja predpisuje enakopravnost italijanskega in slovenskega jezika.

V političnih krogih slovenske manjšine v Italiji prevladuje prepričanje, da pomeni popis prebivalstva, kakršnemu smo priča, nerazumljivo stopnjevanje pritiska na Slovence in poskus, da bi jih na podlagi navideznih organizacijskih nesporazumov prikrajšali za njihove bistvene pravice.

Čeprav smo večje ali manjše nedoslednosti v škodo pripadnikov manjšine beležili vse od začetka popisne akcije (to pot bomo namenoma zane-marili pomembno dejstvo, da italijanska uradna statistika priznava obstoj manjšine samo na Tržaškem, medtem ko na Goriškem in Videmskem izključno italijanski formularji sploh nimajo rubrike o narodnostni pripadnosti), pomeni piko na „i“ najnovejše interno pojasnilo tržaške trgovinske zbornice, ki je pooblaščen za izvedbo popisa. V obliki okrožnice so ga poslali občinam, prefekturi in popisnim uradom z zahtevo, da popisovavci upoštevajo samo obrazce, ki so natisnjeni in izpolnjeni v italijanščini. Primerek v slovenščini, ki se v ničemer ne razlikuje od italijanskega, saj nosi enake uradne oznake, naj bi tistim, ki so zahtevali, služil samo kot pripomoček.

Razlaga postopka, ki jo je trgovinski zbornici takorekoč pet minut po dvanajsti posredoval zvezni urad za statistiko (ISTAD), je v celotno akcijo vnesla dodatno zmedo. Slovenski prebivalci občin: Trst, Milje, Devin-Nabrežina, Repentabor, Zgonik in Dolina so namreč v največ primerih že pravilno izpolnili obrazce s tem, da so italijanskega zavrnil. Klobčič nesporazumov okoli popisa prebivalstva se torej zadnje tri dni pred zaključkom akcije zapleta. Skoraj nujno bo, da bo na nekatera izmed vprašanj, ki zadevajo pravice naše manjšine, morala odgovoriti tudi mešana italijansko-jugoslovanska komisija za izvajanje londonskega sporazuma.

Delo, Ljubljana, 29. oktobra 1971, str. 4.

KAKO JE MOSKVA IZDALA SLOVENCE

Zanimive, a za nas Slovence boleče izjave je podal v sobotni številki ljubljanskega dnevnika „Delo“ od 2. oktobra dr. Aleš Bebler, ki se nanašajo na mirovna pogajanja glede Trsta, Gorice in Koroške. 26 let po koncu vojne smo mogli iz ust enega vodilnih slovenskih komunistov zvedeti, da je bila Moskva tista, ki je v odločilnih trenutkih pustila slovenske zastopnike na cedilu.

Prvič se je to zgodilo v juniju 1945. Angleški general Alexander je v imenu zahodnih zaveznikov postavil Titovi vladi zahtevo, naj jugoslovanska vojska zapusti Trst, Gorico in Pulj, iz česar je nato nastal pas A. Jugoslovanski komunisti so o tej zahtevi takoj obvestili Moskvo. Toda Moskva je trdovratno molčala. Ko je potekel anglo-ameriški rok za izpraznitev Trsta in ostalih mest, sta morala Tito in Kardelj pristati na umik. Kasneje so v Moskvi jugoslovanskim politikom očitali, da so hoteli Sovjetsko zvezo zaradi Trsta pognati v novo vojno. Tega pa Stalin ni hotel in zato iz Moskve niso nič odgovorili.

Drugič je Moskva Slovence izigrala spomladi leta 1946 tik pred pariško konferenco. Boj je šel za tem, katera linija nasproti Italiji naj se sprejme: francoska, ki je Gorico dajala Italijanom, ali pa sovjetska, ki je vključevala tudi Gorico in druge kraje onstran tega mesta v korist Jugoslavije. Kar naenkrat je Molotov, ne da bi obvestil Kardelja in Beblerja, sprejel v celoti francosko linijo. Kasneje je Bebler zvedel, da so bile zahodne velesile, če bi sovjetska diplomacija trdo držala, že pripravljene francosko linijo tako popraviti, da bi Gorica pripadla Jugoslaviji, Trst pa bi postal mednarodno mesto.

Ko se je zadeva končala, je Molotov vprašal Beblerja, če je zadovoljen. Slednji je upravičeno rekel, da ne. „Kako da ne?“ je bil Molotov začuden. Bebler je odgovoril, da bodo v bodoče Slovenci popolnoma odrezani od morja. In odgovor: „Naj ima že vsak okraj svoje morje?“ Za Molotova je bila torej Slovenija le okraj, ki morja ne potrebuje.

Tretjič pa je Moskva izdala Slovence, ko so namestniki zunanjih ministrov v Londonu pripravljali mirovno pogodbo z Avstrijo. Spet je bil Molotov tisti, ki je Jugoslovanom sporočil: „Meni se zdi, da meje z Avstrijo ni mogoče spreminjati in da bo morala ostati taka, kot je.“

Končno Bebler po vseh teh diplomatskih neuspehih jugoslovanske partije, za katere je bil s Kardeljem soodgovoren, mirno dá sam sebi odvezo z besedami: „Sam sebi ničesar ne očitam in mislim, da sem storil, kar sem mogel. O tej meji, ki je sedaj, ni treba več polemizirati, je li je dobra ali ne in ali bi jo premaknili še kdaj. Mislim, da je pravilna naša linija, da jo zaradi našega stališča o mirnem sožitju narodov raznih družbenih sistemov potrdimo kot dokončno in ne delamo na to, da bi se premaknila, ampak le da bi postala čimbolj prehodna.“

Res je, da se v mirnem času mej ne da premikati — čeprav so krogi v Italiji, ki se za to še vedno navdušujejo — res je pa tudi, da je bil čas, ko bi se to moglo zgoditi, če bi Jugoslavija imela demokratično vodstvo, namesto komunistične partije demokratične stranke, namesto Moskve kot zaveznika pa zaveznike v Severni Ameriki in Angliji. Tako pa tudi za Beblerja in Kardelja velja: „Ti si ur'ce zamudila...“

Katoliški glas, Gorica—Trst, 7. oktobra 1971, str. 2.

1.500 LJUDI NA ŠMARNI GORI

Neki Fran Vodnik iz Vižmarij pri Št. Vidu nad Ljubljano ima nenavadne skrbi, ki jih je priobčil v ljubljanskem „Delu“ 21. oktobra letos.

Na Šmarni gori se je namreč zbralo prejšnji mesec 1.500 ljudi, ki so ob udeležbi visokih cerkvenih dostojanstvenikov proslavili obnovo cerkve, za katero so verniki zbrali precej denarja. Pomagal je tudi Zavod za spomeniško varstvo, ki je dal prekriti streho, ker je vlaga začela v cerkvi uničevati znamenite Langusove freske iz leta 1847. Istočasno so na Šmarni gori proslavili tudi 400-letnico zadnjega turškega vpada na slovensko ozemlje. Šmarna gora je bila v tistih hudih časih namreč tudi mogočen naraven branik proti turškim nasilnikom.

Fran Vodnik nato razmišlja o tej proslavi in ugotavlja, da „pri nas organiziramo številne proslave za obujanje na bližnjo zgodovinsko preteklost, na malo daljše obdobje pa pozabljamo, kar izkoristijo potem drugi. Ob tem verskem obredu nekaj ni jasno: so ljudje svoj čas pred napadi branili vero ali svoje življenje in s tem slovanski živeli na jugozahodu srednje Evrope? Ob tokratnem verskem obredu je bilo toliko ljudi, da morda že od turških časov ne več. Popestrile so ga narodne noše, brez dnevnice, kar kje drugje ne gre. Vse to pa govori, da nekdo jemlje družbi vajeti iz rok in vse skupaj usmerja po svoje...“

Gornje razmišljanje je po svoje zanimivo, ker pove dvoje: da se v Sloveniji uradna zgodovina prične z zmago komunistične revolucije, saj se „organizirajo številne proslave le za obujanje na bližnjo zgodovinsko preteklost“, in drugič, da so plačani za vsako uradno prireditev (in to so skoro vse!) tisti, ki se oblečejo v narodno nošo.

Pisec se sprašuje, zakaj verski obred na Šmarni gori. So ljudje pred napadi branili vero ali svoje življenje? Kot materialist ne more doumeti, da sta bili vera in življenje za naše prednike enakovredni dobrini, saj je prav vera njih življenju dajala smisel, kot ga daje še zdaj sredi marksistične družbe premnogim Slovincem, ki se brez vsake prisile ali uradne propagande zberejo na Šmarni gori v številu 1.500 in spontano prisostvujejo verskim svečanostim.

Zato drži zaključek pisma, čeprav je Vodnik vanj položil drugo misel, kot je naša: „Ne bo napak, če se ob teh pojavih malo zamislimo, da bo za našo družbo prav.“

Katoliški glas, Gorica—Trst, 11. novembra 1971, str. 2.

v tem času za 3 milijarde, uvozila pa za 6 milijard.

LJUBLJANA — V prvih devetih mescih je dobila Jugoslavija 834 milijonov dolarjev deviz, za 40% več kot lani v istem času, in sicer: kot prihranki zdomcev 467 milijonov dolarjev, od turizma 250,7 milijona, od ostalih dohodkov 70 milijonov. Med devizami zdomcev je mark za 315 milijonov dolarjev, šilingov za 40,7 milijona, ameriških dolarjev 33,4 milijona, frankov za 24,7 milijona in lir za 18,8 milijona.

LJUTOMER — Tukajšnje konfekcijsko podjetje „Indopol“ je bilo v velikih težavah. Sklenili so, da se bodo priključili „Muri“ iz Murske Sobote, ki izdeluje perilo in oblačila. „Mura“ pa je zahtevala modernizacijo in tako so se odločili za ureditev novega obrata, ki bo začel delovati s 1. januarjem 1972. Ureditev obrata bo veljala 12 milijonov dinarjev. Posojilo sta dali „Ljubljanska banka“ in republiški rezervni sklad. Zaposlenih bo 200 ljudi.

LJUTOMER — Na občinski seji so ugotovili, da čaka 145 prosičev na stanovanja; da so šolski učni uspehi slabi, saj 40 odstotkov otrok ne dokonča osemletke; da imajo 350 ostarelih občanov, ki so potrebni družbene denarne pomoči.

LJUTOMER — V Ljutomeru so se zbrali predstavniki lendavske in ljutomerske občine in so ostro protestirali proti sklepu republiškega cestnega sklada, da ceste iz Renkovec v Turnišče, Črensovce, Srednjo Bistrico, ki bi z mostom čez Muro povezala te kraje z Razkrižjem in Ljutomerom, ne bodo uvrstili v seznam republiških cest. Proti sklepu so se oglasili tudi zastopniki občin Gornja Radgona in Murska Sobota.

LOKAVEC v Slovenskih goricah — Avstrijska obmejna občina Mureck je pripravljena prevzeti vse stroške za graditev smučarske vlečnice nekje na območju Lokavca v Slovenskih goricah. Vlečnica naj bi služila avstrijskim in domačim šolarjem za smučarske tečaje v zimskem času.

MARIBOR — Učitelj za razredni pouk ne primanjkuje samo po hribovskih šolah. Celo v mariborski občini je šest nezasedenih mest, na področju mariborskega šolskega okoliša pa celo 23. Računajo, da je v severovzhodni Sloveniji okrog 70 učnih mest na osnovnih šolah nezasedenih. Mnogim, ki uče, pa manjka ustrezna izobrazba. Pedagoška akademija v Mariboru s svojimi diplomanti zdaleč ne dosega potrebnega števila.

MARIBOR — Od 18. do 27. oktobra je bilo v Mariboru „Borštnikovo srečanje“ slovenskih gledališčnikov. Ob koncu srečanja so podelili najvišje slovensko gledališko priznanje „Borštnikov prstan“ Vladimiru Skrbinšku, članu ljubljanskega Mestnega gledališča.

METLIKA — Vse vasi severovzhodno od Metlike so ostale v začetku novembra brez vode, tudi tiste, ki imajo vodovode. Gasilci so dovajali noč in dan vodo iz Metlike v te vasi. A zaradi tako občutnega pomanjkanja vode je to le malo zaleglo. Kmetje so prodajali živino, ker tudi krme ni bilo.

MEŽICA — Stare prostore vrtca v Mežici so obnovili in v njih uredili kuhinjo, metodični kabinet, pisarno in druge potrebne prostore. Ob starem vrtcu pa so postavili dva montažna paviljona, povezana s hodniki s staro zgradbo, v katerih je šest igralnic. Uredili so tudi centralno ogrevanje. V vrtec bodo ob otvoritvi lahko sprejeli 120 malčkov.

MORAVCI — Tu so asfaltirali skoraj 1200 m vaških cest. Vaščani so opravili vsa zemeljska dela in navozili gramoz na vaše poti. Zato je asfaltiranje stalo le blizu 350.000 dinarjev. Kredit, ki so ga poleg tega še najeli, bodo plačali s samoprispevkom in dohodkom od turističnih taks.

MURSKA SOBOTA — Čim dalje več je starih ljudi, ki so na stara leta ostali brez virov preživljanja. Kljub republiškemu odloku, po katerem ne bi smele biti socialne podpore za tiste, ki nimajo nobenih drugih virov preživljanja, nižje od 250 dinarjev mesečno, prejemajo

podpiranci še vedno le od 70 do 80 dinarjev v povprečju. Nekateri dobivajo celo 40 ali 50 dinarjev. Za tako stanje je kriv tudi brezvesten odnos otrok do staršev.

MURSKA SOBOTA — Pridelek pšenice v Pomurju se je povečal od lanskih 19.500 ton na 24.600 v tem letu, koruze je manj za dobrih 6000 ton, krompirja pa kar za 9.700 ton. To zadnje je zlasti prizadelo rejce prašičev. Kriva je bila suša. Ta je močno zmanjšala tudi pridelek sena (za okrog 30%), otave pa skoraj ni bilo. Tudi detelje je skoraj za polovico manj kot običajno. Zaradi slane v maju in kasnejše suše se je pridelek jabolk zmanjšal od lanskih 2300 ton na nekaj več kot 600 ton. Zgodnja slana v septembru je uničila tudi večino posevkov ajde.

NOVA GORICA — Anhovski „Salonit“ je slavil 50-letnico obstoja. Iz nekdanje majhne tovarne se je razvil velikan, ki zaposluje 2300 ljudi in izdela 170.000 ton salonita. Velikost tovarne je razvidna ob primerjavi s celotno jugoslovansko proizvodnjo, ki izdela letno 290.000 ton, ali s celotno tržno porabo, ki znaša 320.000 ton.

ORMOŽ — Ormoška občina je po razvitosti v Sloveniji na predzadnjem mestu. Od 18.500 prebivancev je le 1800 zaposlenih; pred petimi leti jih je bilo še 2200. Letni dohodek na prebivavca znaša 4300 dinarjev, v Sloveniji je povprečje 12.000 dinarjev.

PIRAN — Kmečki praznik v Ravnu, v starodavni istrski vasi nad sečoveljsko dolino, je privabil mnogo ljubiteljev pristne istrske kapljice. Strokovna komisija je podelila diplome in denarne nagrade 22 pridelovavcem vin. Letošnje istrsko vino je izredno po kakovosti, po količini pa povprečno.

PIRAN — Letošnje sušno poletje se je raztegnilo v september, zato so sečoveljski in strunjanski solinarji mogli pridobiti toliko soli kot že več let ne: 8500 ton. Čeprav je kamene soli pri nas dovolj, je za prehrano in za nekatere dejavnosti morska sol primernejša, ker vsebuje dodatne sestavine.

PORTOROŽ — Slovenska skupščina je dala svoj pristanek za graditev hotelskega naselja „Bernardin“ pri Portorožu. Naselje bo imelo 2500 postelj in bo stalo 383,6 milijona dinarjev. Kredit za gradnjo bosta dali Mednarodna banka in Ljubljanska banka, vsaka po 150 milijonov dinarjev. Preostalih 82,5 milijona pa bo moralo dati ljubljansko podjetje „Emona“, ki je pobudnik zidanja.

PORTOROŽ — Portoroška „Droga“ se ukvarja z zbiranjem zelišč in jih tudi na veliko izvažajo. Letos bo izvozila za več kot 800 tisoč dolarjev zelišč. Če bi bila letos vsaj poprečna gobja letina, bi do konca leta iztržili z izvozom približno milijon dolarjev. Približno 70 vagonov različnih vrst zelišč, nabranih po vsej Jugoslaviji, zberejo letno v zbiralnicah „Droge“. Zelišča in gobe v glavnem izvažajo v Anglijo, Francijo, Italijo in Švico.

PREVALJE — Prebivavci Mežiške doline so letos nabrali 75 tisoč kilogramov borovnic, 2000 kilogramov gob in drugih gozdnih sadežev ter pri tem zaslužili nad 70.000 dinarjev. Sadeže so v glavnem prodali kmetijski zadruzi na Prevaljah, ki je najboljšše nabiravce tudi nagradila.

PTUJ — Ravnatelj osnovne šole v Ptuj je sklical roditeljski sestanek, ki se ga je udeležilo 500 staršev. Glavni problem je bil ogrevanje šole čez zimo, zakaj peči so popolnoma dotrajane. Denar za ureditev ogrevanja obljubljajo že deset let, a denarja ni! Za napepljavo centralnega ogrevanja bi potrebovali 600.000 dinarjev. Starši so se zavezali, da bodo prispevali vsak po 100 dinarjev za centralno ogrevanje, premožnejši pa še več.

PTUJ — V ptujski občini prejema denarno pomoč od oblasti 690 občanov, med njimi 500 starih nad 65 let. 191 socialnih podpirancev pa so telesni ali duševni invalidi. Denar zanje prispeva predvsem občina (skoraj milijon dinarjev) in pa republika, ki prispeva nekaj več kot pol milijona din. Največja mera podpore je 250 dinarjev mesečno, povprečna podpora pa je 150 dinarjev na mesec.

PTUJ — Osnovna šola „Tone Žnidaršič“ ima okrog tisoč učencev in je največja osnovna šola v ptujski občini. V minulem šolskem letu je bil 96,5-odstotni učni uspeh, osmi razred, vključno s popravnimi izpiti, pa so stoođstotno izdelali vsi učenci in je tako tudi po učnem uspehu najboljša šola v občini. To je tem večji uspeh, če upoštevamo, da šolski okoliš obsega stari del Ptuja s pretežno delavskimi družinami, del podeželja južno od Ptuja. V šestí, sedmi in osmi razred pa se vozijo še vsi učenci iz Zavrča, Vitomarc in Trnovske vasi 18 kilometrov daleč.

PTUJ — Za vseh 23 samostojnih osnovnih šol v ptujski občini so naročili sodobna učila. Med drugim bodo vse šole dobile rotoprojektorje s prilagodilniki in grafoskope.

RADLJE ob Dravi — Delavci gradbenega podjetja iz Radelj so pred nedavnim končali z graditvijo kanalizacijske mreže od hmeljske sušilnice do Dobrave. Uredili so tudi kanalizacijske priključke od nove Okusove tovarne na Radeljskem polju, tako da je glavna kanalizacijska mreža zdaj dokončno zgrajena.

RADLJE ob Dravi — Letos so tu asfaltirali več ulic, položili kabel za cestno razsvetljavo ob poti proti Vuhredu in dogradili kanalizacijsko mrežo.

SEVNICA — Tu so odprli lep zdravstveni dom z lekarno, kar pomeni konec stiske v zasilnih prostorih, razseljenih po Sevnici. Dom z lekarno je vreden 4,5 milijona dinarjev. Več kot pol denarja bodo zbrali s krajevnim samopríspěvkom. Ljudje ga bodo plačevali do konca prihodnjega leta. Ostali znesek sta prispevala zdravstveni dom Celje in lekarna Selnica.

SLOVENJ GRADEC — Osební dohodki zaposlenih v tej občini so še zmeraj nizki, ponekod premajhni za normalno življenje. Ponekod so v veljavi še zmeraj taka merila, ki za več dela in za bolj kakovostno delo ne zagotavljajo višjih osebnih dohodkov. Treba bo usodobiti proizvodnjo in usposobiti vodilne delavce.

SLOVENJ GRADEC — Tu so prezidali stari del vrtca v Cankarjevi ulici, hkrati pa zgradili tudi novega. Upajo, da bodo oboji prostori zadostali za nekaj nadaljnjih let.

SLOVENSKA BISTRICA — Gospodarstvo bistriške občine šepa zlasti zaradi nestrokovnosti ljudi na vodilnih delovnih mestih. Še vedno ni ustrezno zasedenih 42 delovnih mest z visoko, 119 v višjo in 91 s srednjo izobrazbo. V delovnih organizacijah te občine pa primanjkuje blizu 120 visokokvalificiranih in preko 360 kvalificiranih delavcev.

SLOVENSKA BISTRICA — Delovne in družbene organizacije na območju bistriške občine imajo letos na višjih in srednjih šolah približno 250 štípendistov, ki študirajo redno ali izredno. Med organizacijami, ki imajo letos največ štípendistov, je delovna organizacija „Impol“ iz Slovenske Bistrice z 71 štípendisti na visokih in srednjih šolah, ter „TIS“ Slovenska Bistrica, ki ima 40 štípendistov, od tega polovico na pedagoški akademiji.

SV. TROJICA v Slovenskih Goricah — Na vernih duš dan so tu pokopali p. Odila Hajnška. Pokojni frančiškan je bil doma iz Zibike pri Šmarju pri Jelšah. Že pred vojno je bil 10 let v Ameriki, nato je v Ljubljani urejal „Cvetje z vrtov sv. Frančiška“ in vodil Frančiškovo mladino. Med vojno je hodil po Dolenjski in nabiral za lačne ljubljanske družine hrano. Po vojni se je umaknil na Koroško, kjer je pri angleških oblasteh posredoval, da se je obnovila Mohorjeva družba v Celovcu, ki so jo nacistični Korošci ukinili in zaplenili. Iz Koroške je šel v Združene države v Lemont. Ko so potrebovali izseljenskih duhovnikov za Avstralijo, se je prostovoljno javil in več let deloval med slovenskimi izseljenci tam, dokler ga ni bolezen prisilila, da je zapustil Avstralijo in se vrnil za nekaj časa v Ameriko. Od tam je šel domov v Slovenijo, kjer je dočkal zlato mašo, ki jo je letos praznoval. Naj v miru počiva v domači zemlji!

ŠMARJE pri JELŠAH — Trgovsko podjetje „Jelša“ bo pri „atomskih toplicah“ v Podčetrtku prihodnje

leto zgradilo nov bazen, kopališko restavracijo in delikatesno trgovino, odkupilo pa bo tudi ribiško naselje za „vikend“. Pogodbeno bo zaposlilo zdravnika. Število kopavcev je letos preseglo 110 tisoč.

TURNIŠČE — V Turnišču pri Ptuj se je vnela sušilnica koruze v obratu mešalnice kmetijskega kombinata Ptuj. Požar je nastal po eksploziji v kanalu za dovod toplega zraka in brž zajel vso sušilnico. Zgorelo je 40 ton koruze, poškodovani pa so tudi stroji v sušilnici.

ZGORNJE POLJČANE — Pričeli so z graditvijo avtomobilske ceste od Zgornjih Poljčan do planinskega doma na Boču, v dolžini približno 4 kilometrov. Cesta bo odprta za promet v prvi polovici prihodnjega leta. Cesta bo pospešila gospodarski in turistični razvoj.

D e c e m b e r

Gruden je truden, se je že naveličal,

časa voz nam bo v snegu obtičal —

kar zazvene kraguljčki kot smeh:
mladi Prosinec na novih saneh.

O. Župančič

V hlevčku

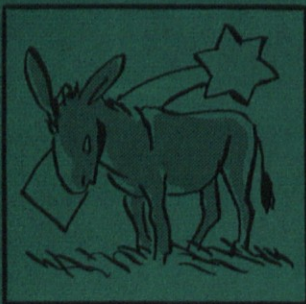
Mladi osliček se res ni mogel dovolj načuditi.

Najprej tista dolga pot. Ni bila lahka. Vlekla se je in vlekla, dež jo je umazal. Večkrat se mu je potožilo po skromni staji v Nazaretu.

No, komaj je dobro razprl velike oči in pokonci dvignil uhlje, da bi dojel lepo mesto Jeruzalem, saj česa podobnega do danes še ni videl, že je bilo treba naprej. Spet pot, spet blato, spet ljudje.

Hvala Bogu, da ni bila pre-dolga. A poštene strehe bi si po tolikem trudu že želeli! Pa ni bilo nič. Krčma je bila do zadnjega kotička zasedena. Ni jim preostalo drugega, kot iti ven, na polje.

Tu so le staknili temno votli-

CARLO
COLLODI:

Ostržek

OSTRŽEK NAPOSLED PRENEHA BITI LUTKA IN POSTANE PRAVI DEČEK.

Ostržek se je vrnil domov in našel svojega očeta vsega bolehnega. Celih pet mesecev je Ostržek vstajal vsako jutro še pred zoro in hodil delat, da je dobil mleko, ki je tako prijalo očetu.

A ni se zadovoljil samo s tem. V prostem času se je naučil plesti iz bičevja košare. Z izkupičkom je kril vsakdanje stroške.

Poleg tega je izdelal prav ličen voziček ter vozil z njim ob lepem vremenu očeta na sprehod, da se je naužil čistega zraka.

Ob večernih urah se je vadijal v branju in pisanju. V bližnji vasi je kupil za majhen denar debelo knjigo brez platnic in kazala, da jo je prebiral. Pisal pa je s trstiko, ki si jo je prikril za pero. Ker ni imel ne črnilnika ne črnila, jo je namakal v stekleničko, napolnjeno s sokom črnih murv in češenj.

Tako se je z železno voljo, z iznajdljivostjo in pridnostjo prebijal skozi težave.

Neko noč se mu je sanjalo, da je slišal od nekod besede:

„Vrl dečko si, Ostržek! Zaradi tvojega dobrega srca naj ti bodo odpuščene vse tvoje dosedanje vragolije. Otroci, ki s tako ljubezniijo pomagajo staršem v boleznih in stiski, so vredni

Vsak čas bo božič tu

● Ali ne bi bilo lepo, obesiti nad mizo adventni venec? Spleten je iz smrečja in okrašen z modrimi trakovi. Nanj so pritrjene štiri sveče: vsako adventno nedeljo prižgemo eno več. To pomeni, da je Kristus, ki je luč sveta, vsak dan bližji.

● Če ni mogoče vsak dan k mizi, se zbiramo zvečer okrog mize in pojemo adventne pesmi in molimo.

● Za vsako dobro delo ali premagovanje smeš v adventu položiti eno slamico v jasli, v katere boš za božič položil Jezuščka.

● Miklavžev večer je posebno doživetje. Ni samo priložnost za

obdarovanje, ampak tudi za pouk in opomine.

● Po nekaterih krajih devet dni pred božičem „Marijo nosijo“. V spomin Marijine poti v Betlehem in iskanja prenočišča nosijo ob večerih Marijin kip od ene hiše do druge. V obeh hišah in med potjo molijo in pojejo Mariji na čast.

● Ves advent pripravljamo jaslice. Hlevček bo v obliki planinske

hvale in velike ljubezni, čeprav niso vselej ravno vzor poslušnosti in lepega vedenja. Bodi odslej pameten, pa boš srečen."

Sanje so se razblinile, Ostržek pa se je prebudil in na široko odprl oči.

Toda pomislite, kako se je začudil, ko se je predramil in spoznal, da ni več lesena lutka, ampak da je postal pravi deček, kakor so drugi.

Nato se je pogledal v ogledalo. V njem je zagledal nekoga drugega. Pred seboj ni videl več nekdanje lesene lutke, ampak podoba lepega, živahnega in bistrega dečka modrih oči in kostanjevih las, vsega srečnega in židane volje.

"Kje je moj oče?" se je nenadoma vprašal. Stopil je v sosednjo sobo in našel tam staro Pepeta, vsega zdravega, živahnega in razigranega, kakršen je bil nekoč. Lotil se je tudi spet svojega nekdanjega poklica in je rezljal prelep okvir z listi, rožami in glavami živali.

"Potolažite mojo radovednost, ata, od kod na mah vsa ta čudežna sprememba?" je vprašal

Ostržek, ko je objel Pepeta okrog vratu in ga kar dušil s poljubi.

"Ta čudežna sprememba je nastala zgolj po tvoji zaslugi," je rekel Pepe.

"Zakaj po moji zaslugi?"

"Zato ker imajo poredni otroci, ki se poboljšajo in postanejo dobri, čudovito moč, da prinesejo v družino žar nove sreče, žarek novega sonca."

"In kje je nekdanji leseni Ostržek, kam se je skrnil?"

"Glej ga tamle!" je odvrnil Pepe in mu pokazal veliko leseno lutko, naslonjeno na stol. Glava ji je bila nagnjena na stran, roke so ji bingljale navzdol, noge je imela prekrizane in na pol upognjene, da je le bolj po naključju še stala pokonci.

Ostržek se je ozrl nanjo. Ko jo je tako gledal, je menil z živim zadovoljstvom sam pri sebi:

"O, kako smešen sem bil, ko sem bil lutka, in kako srečen sem zdaj, da sem postal naposled pravi deček, cel fant od fare!"

V ozadju je nebo, polno zvezd, in obrisi Betlehema.

Latniki ograje so lahko malo vegasti, deske podobne krajnikom, ali pa spletemo ograjo iz protja oziroma jo zložimo iz kamnov.

Voda bo "narejena" iz stekla, curek iz celofana ali svetlečega se laka.

Žarnice, ki osvetljujejo jaslice, naj bodo skrite. In naj jih ne bo preveč: Sveto Družino osvetlimo z baterijo, celotno prizorišče z modro žarnico, mogoče še anjele z razpršeno svetlobo.

● Na sveti večer blagoslovimo in pokadimo med molitvijo rožnega venca hišo in druge prostore, potem pa pri jaslicah pojemo božične pesmi. Največje doživetje svetega večera pa je polnočnica.

no. Mož je ženi postlal v kotu. Potem se je spomnil tudi nanj. Saj je bil že čas!

Tu bo mir, si je mislil osel in mirno zaprl trudne oči.

Pa se je pošteno urezali! Sredi noči je nastalo tako vrvenje, da se je sivec stisnil čisto k tlom in čisto v kot, ker je bilo že prepozno, da bi jo skozi odprtino pobrisal na prosto.

Naenkrat je nastala v votlini svetloba, da je on tri minute samo mižal, potem pa dve minuti mežikal, preden je mogel mirno gledati.

Opazil je v jaslih otroka. Aha, je sklepal v svoji oslovski pameti, mati je rodila. Prav. A od kod ta luč? In zakaj?

Potem je dvignil ušesa in prisluhnil. Saj to je godba! A spet ni mogel domisliti, od kod prihaja in zakaj.

No, in potem zijala! Le zakaj? Kaj se v teh krajih nikdar nihče ne rodi?

Oslè je mislil in mislil, nazadnje pa sklenil: "Tu se dogaja nekaj posebnega." Kaj, tega ni mogel doumeti.

staje, zidanega hleva, kozolca ali naravne votline.

Lepi so pastirji v domači planinski noši in pisano pobarvani.

Izpod hriba bo tekkel potoček, ob njem bo stal mlin, stope ali vodnjak.

Vodnik vpraša rekrute:
„Ali je kdo med vami troben-
tač?“

„Jaz,“ odgovori eden.
„Prav. Ti nam boš napihoval no-
gometno žogo.“

„Tako ste inteligentni! Ali bi ne
hoteli postati moja žena?“

„Ne.“
Zakaj ne?“
„Ker sem točno toliko inteligent-
na, kot sem videti.“

Žeparja sta se pogovarjala.
„Zakaj si kupuješ modno revij-
jo?“

„Da ne bom delal na slepo. Ta-
ko vsaj vem, kje so pri oblekah
žepi.“

„Stan?“
„Vdovec.“
„Od kdaj?“
„Odkar mi je umrla žena.“

„Vi, jetnik številka 22.437, tamle
je vaša žena: obiskat vas je prišla.
Sedaj razumem, zakaj niste zad-
njič z ostalimi ušli iz zapora.“

„Kdo je izgubil zavitek bankov-
cev, spet z elastiko?“
„Jaz.“
„Nate, tukaj imate elastiko!“

„Tako, gospod sodnik, da ni do-
voljeno imenovati te gospe zver?“
„Jasno, da ne. In plačali boste
globo.“

„Pa bi me kaznovali z globo tu-
di, ko bi neki zverji rekel gospa?“
„Tisto pa ne.“
„Potem... vam poljubljam roko,
gospa.“

„Ali je tam policijska postaja?
Smo policaji, preoblečeni v tato-
ve. Pravkar smo ujeli tatu, preo-
blečenega v policaja.“

Neki milijonar je nekoč razlagal:
„Ni nujno, da je tisti, ki ima več
denarja, tudi bolj srečen. Prav lah-
ko se zgodi, da je človek z dese-
timi milijoni dolarjev manj srečen
kot tisti, ki jih ima samo devet mi-
lijonov in pol.“

„Tatjana, če se boš res skregala
z mano, bom objavil vsa tvoja pis-
ma.“
„Kakor te je volja. V njih ni ni-
česar, česar naj bi me bilo sram,
razen naslova.“

Jože se ga je v gostilni precej
nacukal. Mati pride ponj.
„Ja, kakšen pa si, Jože!“ mu re-
če mati. „Ali me sploh poznaš?“
„Oja, poznam vas pa še, moj
dragi oče!“

„Ali imate še tisto belo vino, ki
sem ga pri vas prejšnji teden pil?“
„Še.“
„Potem mi pa prinesite pivo!“

„Moj mož se je alkohola čisto
odvadil.“
„Za to je pa treba imeti močno
voljo.“
„Saj tisto sem imela.“

Gobe se pogovarjajo med seboj.
Pa se ena izmed njih, ki bere ča-
sopis, zgrozi: „Grozno, kaj bo z
nami! Tu stoji, da bo šlo celo pod-
jetje po gobe!“

„Peter, nikar tako hitro ne jej!
Prvič to ni lepo, drugič ti tako sko-
raj nič ne hasne, tretjič boš pa na
ta način nam vse pojedel.“

Turist skuša prebrati arabski na-
pis na mošeji. Mimo pride Arabec
in ga vpraša:

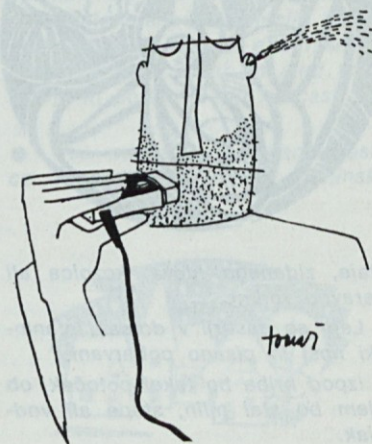
„Ne znate prebrati, kajne?“
Turist: „O, znam. Tu piše: Ti si
osel.“
Arabec: „Ni res, zmotili ste se.
Mi pišemo nazaj. Tu piše: Osel si
ti.“

„Prav zdi se mi, da sem vas že
nekje videl.“
„Pa se res ne spomnim, da bi bil
kdaj tam.“

„Žena, če mi Pavel vrne denar,
greva na morje.“
„Če pa ne?“
„Gre pa on.“

„Da si se ti oženil, ko si bil
vedno taka šleva?“
„Da. Moja sedanja žena me je
lepega dne vprašala, ali bi se ho-
tel poročiti z njo, pa si nisem upal
reči ne.“

„Ti, ženkica, jetra se ti pa niso
posebno posrečila.“
„Kakšna jetra! Saj to je vendar
golaž.“

„Železnica je imela v maju in juniju za dober mesec zamud.“
 „Danes je 15. september. Torej morava priti sem novembra, če se hočeva danes odpeljati.“

KJE IN KDAJ JE DOBRO, DA ČLOVEK SAMO KIMA?

● Praksa kaže, da povsod tam, kjer se volijo izvoljeni!

POVSOD JE DRAGO, DOMA JE DRAŽJE!

Palčki iz Sneguljčice na poti na delo v Jugoslaviji: „Hejho, hejho, na delo zdaj gremo, če plača bo, če plača bo, še ne vemo...“

KAJ JE DRUŽBENO KORISTNO IN KAJ DRUŽBENO ŠKODLJIVO DELO IN KDO TO OCENJUJE?

● Koristno je kimati, škodljivo pa odkimati. Ocenjujejo pa to demokratski ljudje.

● Moje družbeno koristno delo je zame škodljivo, ker sem delavec z najnižjim osebnim dohodkom. Tega dela najbrž nihče prav ne ocenjuje.

IMENOVALNIK JE TISTI, KI IMENUJE NAŠEGA RAVNATELJA, KI GA MI IZVOLIMO. IN KO GA IZVOLIMO, ŠE NE VEMO, ČE BO IMENOVAN IN BLAGOSLOVLJEN.

Od 90.000 otrok naših zdomcev v ZRN se jih je v nemške šole vpisala le petina... Nacionalni ponos naših zdomcev je zgleden: ne dajo Nemcem, da bi jim otroke potujčili! Naj raje ostanejo nepismeni!

ORODNIK JE NAŠ HIŠNIK IN KURJAČ, KI ZNA ŠE PLESKATI, POPRAVITI ELEKTRIČNO NAPELJAVO, VSTAVITI RAZBITE ŠIPE, SADITI ROŽICE, ČISTO PRAVE, NE TAKE KOT TOVARIŠ NADZORNIK, IN SPLOH ZNA UPORABLJATI RAZLIČNO ORODJE. JE POLEG SNAŽIVK EDINI NEPOSREDNI PROIZVAJAVEC NA ŠOLI. S SVOJIM DELOM PRIHRANI MARSIKA-

TERI DINAR. ČE BI GA PLAČEVALI KOT OBRATNIKE, BI IMEL VIŠJO PLAČO KOT RAVNATELJ. NAJ ŽIVI IN SE RAZVIJA! HIŠNIK NAM REČ.

„So pa kampiljci naši vodilni! Nam se je petnajst let komaj nekaj dozdevalo o socialni neenakosti, oni so jo pa zdaj kar ugotovili.“

NAŠI STROKOVNJAKI ODHAJAJO V TUJINO. ZASKRBLJENI SMO. SAJ SE LEPEGA DNE LAHKO VRNEJO.

„Ali je ta paket novih ukrepov zadnji iz prejšnje reforme ali prvi iz naslednje?“

ALI JE RES, DA SMO MI, KI IMA-MO STARINSKO STANOVANJE, TUDI NAPREDNI?

● To je odvisno od tega, v kateri razred naše brezrazredne družbe spadate!

ČE BI BILA DAVČNA SLUŽBA SPOSOBNJEJŠA, BI BILO PRECEJ MANJ LJUDI DENARNO SPOSOBNIH.

„Kako si prišel do avtomobila?“
 „Zastaviti si moraš visok cilj. Varčeval sem za stanovanje, prihranil tri milijone in ker je stalo stanovanje trideset milijonov, sem si kupil avto.“

IGRAVEC: „VEČKRAT IGRAM, VEČKRAT SEM IZIGRAN.“

„Čemu tak pesimizem, saj gre v gospodarstvu vse čez plan! Proizvodnja je dvakrat nad planirano, poraba trikrat, deficit plačilne bilance pa petkrat.“

TEORETIČNO SO SREČNEJŠI TISTI, KI ŽIVE ZA IDEALE, KOT TISTI, KI ŽIVE IDEALNO.

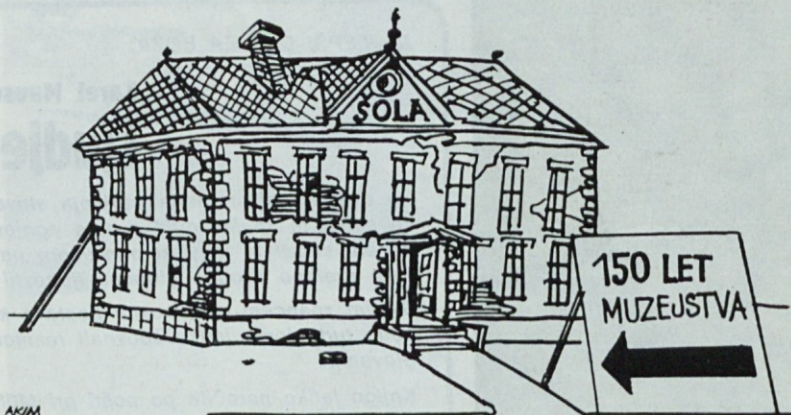
„Elektrika je dražja, kruh je dražji, cigarete so dražje, kmalu bomo plačevali višje stanarine...“

„Jaz že ne! V podjetju nimamo denarja za plače.“

DENAR OD DRAŽJIH CIGARET JE VSE POMEMBNEJŠA POSTAVKA V NAŠI GOSPODARSKI POLITIKI. ALI TOREJ LAHKO ČLAN ZK OPUSTI KAJENJE IN TAKO PRIKRAJŠA LASTNO DRŽAVO?

● Član ZK lahko opusti kajenje. Poglavitno je, da kadi drugim.

Po Pavlihi

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zмени s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pisnu v denarju ali v znamkah pristožbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševavcem ne posreduje.

● **JANKOVIČ**, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

● **Sodnijsko pooblaščen prevajavec** za slovenski in srbskohrvatski jezik **MILAN ZAGORC** prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, telefon 28 31 43.

● **PREVAJAM** slovenske, srbohrvaške in madžarske dokumente v nemščino, jih overjam, pišem prošnje in dajem informacije. Dipl.-Ing. **VIKTOR v. NEGRO**, 5 Köln 80, Gerh.-Hauptmann-Straße 31/II. Sodno zapriseženi tolmač. Tel. 68 54 73.

● **PREVAJAVSKA PISARNA V MÜNCHNU** vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi — dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **SLOVENSKI, HRVAŠKI IN SRBSKI EKSPRES-REVODI**, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač **MILENA GRATZA**, 8 München 50, Menzingerstraße 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajska postaja linije 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstraße) ali 75 (Eversbuscherstr.).

● **SLOVENEK**, star 28 let, civilno poročen in razvezan — ne po lastni krivdi — že nekaj let v Nemčiji, s poklicem, visok 175 cm, želi spoznati varno dekle, staro od 25 do 30 let, ki živi v domovini ali v tujini. Naslov pod navedenimi pogoji v upravi Naše luči. (Štev. 16).

● **SLOVENSKI FANT**, star 30 let, visok 170 cm, nekadivec, nealkoholik, bivajoč v Nemčiji, želi spoznati dekle,

staro od 20 do 30 let, pošteno in odkritosrčno, za sklenitev zakona. Naslov pod navedenimi pogoji v upravi Naše luči. (Štev. 17).

● **VIPAVC JOŽE**, Export-Import, 7 Stuttgart 1, Böblinger Straße 164, Nemčija, telefon 60-43-62, vam solidno postreže in vam nudi PFAFF šivalne in likalne stroje, KAISER pletilne stroje, LESCHA betonske mešalnike na električni, bencinski in dizlov pogon, EISELE krožne žage za kovine, stroje in naprave za gradbeno stroko za velike in male obrate. Pošiljamo na zaželene naslove.

● **JODE — JOŽE DEBELAK**, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

● **PRODAM HIŠO**, v predzadnji fazi, 5 km od Ljubljane, smer Polhov Gradec. Vse informacije dobite na naslovu: Franc Rihar, 7251 Heimerdingen, Hemingenweg 2, bei Fa. Zeller, BR Deutschland. Tel. 21880.

● **PRODAM enonadstropno HIŠO**, s 522m² zemljišča, v Mariboru. Ponudbe na naslov: Anica Medic, Rivas 1833, Morón, Pcia. Buenos Aires, Argentina.

● **ROJAKI** v Münchnu in okolici! Domača slovenska gostilna „BURG PAPENHEIM“ (najemnik Alojz Mihelin), 8 München 5, Baaderstr. 46, vam nudi odlično pijačo in dobro jedajo po zmernih cenah. Prostora je za 120 oseb; tam so tudi prireditve za vas!

NAJLEPŠI DAR ZA BOŽIČ:

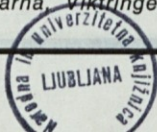
Karel Mauser

Ljudje pod bičem

Na ozadju neizmerne trpljenja slovenskega naroda med zadnjo vojno, ko se je ta znašel med dvema ognjema — med fašizmom in nacizmom na eni strani in med komunizmom na drugi — riše Mauser z mojstrsko roko prelepo zgodbo globoke ljubezni med Viktorjem in Silvo.

Svojim znancem v domovini boste s knjigo naredili veliko veselje. Iz nje bodo tudi doma lahko spoznali resnico o dogajanju med zadnjo vojno v Sloveniji.

Knjigo lahko naročite po pošti pri Mohorjevi knjigarni v Celovcu. Naslov: Mohorjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, A-9020 KLAGENFURT, Austria.

bistro vodo. To je pravo „kanjnsko“ korito, ki se tako utesni v Peklu, da je človeka kar strah.

Prestopimo skozi Bohinjsko Belo, naravna vrata v Bohinjsko dolino, kjer nas na levi pozdravi Babji zob. No, Bohinjci niso najbolj milih besedi, pa so dali tej škrbini tako ime. Zakaj prav Babji zob, ko bi se prav tako lahko imenoval Dedcev zob, menda še sami ne vedo.

Na koncu Soteske se dno doline razširi in ta se odpre v Bohinjsko kotlino. Tam stoji grič, na katerem Prešeren omenja „trdnjavo, zidano na skalo si-vo“.

V Bohinju je še mogoče videti Zoisov grad, središče nekdanjega železarstva. Sicer se pa dvigajo nad krajem senožeti in pašniki, ki nas bodo pozimi, pregrnjeni z belo odejo, sprejeli kot smučišča ali sankališča.

Bohinjske vasi so postavljene v gručah: alpske hiše z veliko prostora in širokimi strehami, lesenimi hodniki v nadstropju in visečimi nageljni na njih, dvojni kozolci in velike kašče. Bohinjci nam bodo ponudili gorjuške čedre, domači sir in záseko. Če bomo prišli v Bohinj jeseni, ko se vrne govedo s planin, se bomo mogli udeležiti „kravjega bala“.

Po Spodnji dolini se peljemo skozi Kamnje, Polje, Laški rovt in Ribičev laz k jezeru.

Biserno zvoni v planini bela čreda,
sveti Janez se na mostu v vodo gleda.

Kakšen čut za lepoto je imel naš človek, ko si je zamislil to preprosto cerkvico tukaj na mostu, tako sozvočno s celotno okolico! Tu se odpira pred človekom veličastni amfiteater, gotovo eden najlepših pogledov v Sloveniji. Sredi gozdnatih in skalnih sten leži jezero kakor v

zibelki. Nad stenami pa se bleščijo mogočni gorski vrhovi.

Jezero je čisto in v njem se postrvi in zlatovščice, šarenke in pisančki dobro počutijo. Tudi človeku nudi jezero sprostitev in dobro počutje: bodisi s kopanjem ali čolnarjenjem, ribolovom ali pozimi drsanjem na ledeni ploskvi.

Sicer pa je ta pokrajina prava pesem gorovja in skritih dolin, visokih planot in nemih gozdov, jezero in pašnikov, starih hiš in izvirnih ljudi, novih cest in žižnic. Kar same se ponujajo tu razne smeri: k slapu Savice ali prek „hudičevega mostu“ v „kanjon“ Mostnice in dolino Voj, na Jelovico, Pokljuko in Komno, v nacionalni park in v

dolino Sedmerih jezer, na Črno prst in na Triglav, poleti na srečanje s tukajšnjo floro in favno, pozimi z žičnico k smučiščem na Voglu.

Le vsaj za hip skočimo še v gornjo Savsko dolino skozi Jesenice ob Mežakliji proti Mojstrani!

Na Dovjem se pomudimo na grobu „triglavskega“ župnika Jakoba Aljaža in na grobovih žrtev Triglava.

Skozi Vrata gremo do Peričnika, tam se nam tudi nudi razgled na Severno steno Triglava. Ali bomo imeli še čas za Martuljek, Kranjsko goro in Planico? Ali pa bomo ostali tukaj, saj smo dosegli najvišjo točko Slovenije in Jugoslavije.

Sv. Janez v Bohinju

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26

A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI:

DIREKTOR slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu:

Msgr. Ignacij Kunstelj, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano. (Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9. (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Anselden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein.

Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 0-47-62/3-34-62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle.

(Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68).

Franjo Pavalec, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15°. (Tel. 250-89-93).

Stanislav Kavaier, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, rue de Lens, 62 Méricourt-sous-Lens.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, rue de Dauphiné, 57 Merlebach.

P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA

Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma.

(Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0811 — 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstr. 36. (Tel. 02141 — 29 13 05).

Ljotze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstr. 29. (Tel. 02132 — 6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Dr. Franček Prijatelj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 — 61 02 92).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 — 38 21 74).

Janez Demšar, 741 Reutlingen, Kreuzeiche 7-0.

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13.

Feliks Grm, 8070 Ingolstadt, Unterer Graben 33.

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 0811 — 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0811 — 53 64 53).

P. Janko Bohak, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 0311 — 6 98 30 91 do 93).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Tel. 016/11-31-54).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich. (Osební tel. 051-50-44-15. Hišni tel. 051-50-24-22).